

Vuosikertomus 2005
Nordea Pankki Suomi

Nordea Pankki Suomi Oyj on osa Nordea-konsernia. Nordea on Pohjoismaiden ja Itämeren alueen johtava finanssipalvelukonserni. ”Teemme sen mahdolliseksi” - autamme asiakkaitamme pääsemään tavoitteisiinsa tarjoamalla heille laajan valikoiman pankkitoimintaan, varallisuudenhoitoon ja vakuutuksiin liittyviä palveluja. Nordealla on lähes 11 miljoonaa asiakasta ja yli 1 100 konttoria. Konserni on johtava Internet-pankkipalveluiden tarjoaja ja sillä on 4,4 miljoonaa verkkopankkiasiakasta. Nordea noteerataan Helsingin, Kööpenhaminan ja Tukholman pörseissä.

Sisältö

Toimintakertomuksen viisivuotiskatsaus

Tuloslaskelmat	3
Tunnusluvut	3
Käsitteet ja valuuttakurssit	4

Hallituksen toimintakertomus

Konsernirakenne ja liiketoiminta	5
IAS/IFRS-säännösten käyttöönotto	6
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2005	6
Tuloslaskelman kommentit	6
Taseen kommentit	7
Tilikauden tuloksen käsittely	7
Taseen ulkopuoliset erät	7
Vakavaraisuus ja luottoluokitukset	8
Riskienhallinta ja Basel II –vakavaraisuus- uudistus	10
Henkilöstö	23
Ympäristöasiat	24
Oikeudenkäynnit	24
Nordean osakkeet	24
Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	24
Näkymät	24

Tilinpäätös

Tuloslaskelmat	25
Taseet	26
Tuottojen ja kulujen kirjaaminen	27
Rahavirtalaskelma	28
Tilinpäätöksen liitetiedot	30
Voitonjakoehdotus	103
Tilintarkastuskertomus	104
Johto ja tilintarkastajat	105

Nordea Pankki Suomi-konserni

Toimintakertomuksen viisivuotiskatsaus

Tuloslaskelmat

Miljoonaa euroa	2005	2004	2003 ¹	2002 ¹	2001 ¹
Rahoituskate	1 210	1 121	2 407	3 738	2 615
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	271	293	760	1 218	1 027
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	301	205	224	214	314
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	20	18	37	38	57
Muut tuotot	60	53	184	269	1 363
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 862	1 690	3 612	5 477	5 376
Hallintokulut:					
Henkilöstökulut	-483	-417	-1 205	-2 080	-1 219
Muut kulut	-371	-358	-1 049	-1 448	-1 155
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-48	-56	-163	-307	-221
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-902	-831	-2 417	-3 835	-2 595
Arvonalentumistappiot luotoista	-46	-18	-157	-263	-208
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	1	-1	-	-1	-
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	34	-	-	-
Liikevoitto	915	874	1 038	1 378	2 573
Satunnaiset erät ¹	-	-	463	-292	-324
Tuloverot	191	24	55	-364	-58
Tulos	1 106	898	1 556	722	2 191

Tunnusluvut

Oman pääoman tuotto, %	5,6	5,5	7,5	9,3	28,3
Kulu/tuotto-suhde, %	48	49	65	68	47
Ensisijaisen pääoman osuus riskisijoituksista, %	17,8	19,9	19,1	6,6	6,2
Vakavaraisuussuhde, %	20,2	22,9	22,2	10,4	9,3
Riskisijoitukset, miljoonaa euroa	64 058	55 839	54 005	135 226	135 941
Luottotappiotaso, %	0,11	0,04	0,11	0,17	0,20
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	8 910	9 012	9 047		
Henkilöstö keskimäärin	9 717	10 000	22 785	34 748	25 861
Liikevaihto, miljoonaa euroa	3 865	3 126	7 293	12 390	12 345
Liikevoitto, miljoonaa euroa	915	874	1 038	1 378	2 573
% liikevaihdosta	23,7	27,9	14,2	11,1	20,8
Koko pääoman tuotto, %	0,6	0,6	0,5	0,4	1,4
Omavaraisuusaste, %	9,9	10,1	11,9	4,5	4,9
Tuotto/kulu -suhde	2,1	2,0	1,4	1,4	2,0

¹ Aikaisempien tilinpäätösperiaatteiden mukaan; ei oikaistu IFRS-standardien mukaiseksi. Tunnuslukuja ei ole myöskään oikaistu.

Käsitteet ja valuuttakurssit

Vuosikertomuksessa esitetyt tiedot on laskettu alla olevien määritelmien mukaan.

Vakavaraisuuspääoma

Vakavaraisuuspääoma on ensisijaisen pääoman ja toissijaisen pääoman summa. Toissijainen pääoma koostuu lainoista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla.

Ensisijainen pääoma

Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä oma pääoma, josta on vähennetty ehdotettu osinko, verosaamiset ja pankkitoimintaan liittyvä liikearvo. Ensisijaiseen pääomaan voidaan lukea valvontaviranomaisten luvalla myös tietyt lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla (ensisijaiseen pääomaan luettavat lainat).

Riskisijoitukset

Taseen saamisten ja taseen ulkopuolisten erien vakavaraisuussäännösten mukaan laskettu summa, jossa on otettu huomioon luotto- ja markkinariskit. Summaan ei sisällytetä vakavaraisuuspääomasta vähennettyjen osakkeiden kirjanpitoarvoa eikä liikearvoa.

Ensisijaisen pääoman osuus riskisijoituksista

Ensisijainen pääoma suhteessa riskisijoituksiin, %.

Vakavaraisuussuhde

Vakavaraisuuspääoma suhteessa riskisijoituksiin, %.

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto, josta on vähennetty verot, suhteessa keskimääräiseen omaan pääomaan ja vähemmistöosuuteen, %. Keskimääräinen oma pääoma ja vähemmistöosuus on laskettu keskiarvona vuoden alun ja lopun pääomamääristä.

Luottotappiotaso

Nettomääräiset luottotappiot suhteessa vuoden alun luotonantoon ja vastuusitoumuksiin, %.

Kulu/tuotto-suhde

Liiketoiminnan kulut suhteessa liiketoiminnan tuotoihin, %.

Liikevaihto

Korkotuotot, voitot ja tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, osingot, osuus osakkuusyritysten tuloksesta sekä liiketoiminnan muut tuotot.

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto, josta on vähennetty verot, suhteessa keskimääräiseen taseen loppusummaan, %. Keskimääräinen taseen loppusumma on laskettu keskiarvona vuoden alun ja lopun taseiden loppusummista.

Omavaraisuusaste

Oma pääoma sisältäen vähemmistöosuuden suhteessa tilinpäätöspäivän taseen loppusummaan, %.

Tuotto/kulu-suhde

Liiketoiminnan tuotot suhteessa liiketoiminnan kuluihin.

EIU Economist Intelligence Unit
OTC Ovet the counter

Käytetyt valuuttakurssit (vuoden lopun kurssit 31 joulukuuta 2005)

EUR	1,0000	USD	1,1789	DKK	7,4599	EEK	15,6466
GBP	0,6857	CHF	1,5551	LTL	3,4528	LVL	0,6959
NOK	7,9801	PLN	3,8524	SEK	9,3884	SGD	1,9608

Nordea Pankki Suomi

Hallituksen toimintakertomus

Tässä toimintakertomuksessa ”Nordea Pankki Suomi”, ”NPS” ja ”pankkikonserni” tarkoittavat Nordea Pankki Suomi Oyj:tä ja sen tytäryhtiöitä. Nordea Pankki Suomi Oyj on Nordea-konsernin emoyhtiön Nordea Bank AB:n (publ) kokonaan omistama tytäryhtiö. Tässä toimintakertomuksessa ”Nordea” tarkoittaa Nordea-konsernia.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja Y-tunnus on 1680235-8.

Konsernirakenne ja liiketoiminta

Nordea-konsernilla on kolme liiketoiminta-alueita: vähittäispankki, suuret yritys- ja yhteisöasiakkaat sekä varallisuudenhoito ja henkivakuutus. Konsernin tukitoimintoja ovat konserniprosessit ja -teknologia, konsernin tuki- ja palvelutoiminnot sekä konsernin lakiasiat ja compliance.

NPS harjoittaa pankkitoimintaa osana Nordea-konsernia ja sen toiminta on täysin integroitu Nordea-konsernin toimintaan. Nordean vuosikertomuksessa selostetaan toimintaa ja tuloksia liiketoiminta-alueittain, ja se kattaa myös NPS-konsernin toiminnan.

Konsernin juridinen rakenne

Nordean juridisen rakenteen yksinkertaistaminen jatkuu. Tavoitteena on, että Nordea Bank AB:stä (publ) muodostetaan eurooppayhtiöitä koskevan asetuksen mukainen eurooppayhtiö (Societas Europaea, SE). Yhtiön juridiseksi kotipaikaksi tulee Ruotsi, ja yhtiömuodon muutos toteutetaan fuusioimalla konsernin muut pankit emoyhtiöön.

Muutoksen toteutuminen edellyttää muun muassa, että tarvittavat hyväksynyt saadaan viranomaisilta. Muutoksen uskotaan tehostavan toimintaa, vähentävän operatiivista riskiä ja monimutkaisuutta sekä tehostavan pääoman käyttöä.

Nordea jatkaa edelleen valmisteluja tätä muutosta varten ja odottaa, että asiaa koskeva lainsäädäntö ja säädökset Euroopassa saadaan valmiiksi. Edellytyksenä on myös, että Euroopan komission selvitys EU- ja ETA-maiden talletussuojajärjestelmistä valmistuu. Kun näihin kysymyksiin on saatu tyydyttävä ratkaisu, lopullisen muutosprosessin toteutuksen arvioidaan vievän noin vuoden.

Tytäryhtiöt ja ulkomaiset sivukonttorit

NPS:llä on tytäryhtiöitä Suomessa ja ulkomailla. Tytäryhtiöistä suurin on Nordea Rahoitus Suomi Oy, joka vastaa Nordea-konsernin rahoitusyhtiötoiminnasta Suomessa, Puolassa ja Baltian maissa. Nordea Rahoitus Suomi -konserniin kuuluu yksi suomalainen rahoitusyhtiö ja useita kiinteistöyhtiöitä sekä kaksi osakkuusyritystä. Puolassa ja Baltian maissa toimii neljä tytäryhtiötä: Nordea Finance Polska S.A., Nordea Finance Estonia Ltd, Nordea Finance Latvia Ltd ja Nordea Finance Lithuania Ltd.

NPS:llä on ulkomainen sivukonttori Frankfurtissa, Lontoossa, New Yorkissa, Riiassa, Singaporessa, Tallinnassa, Vilnassa ja Cayman-saarilla. NPS:llä ei ole ulkomaisia edustustoja.

Konsernirakenteen muutokset

Nordea Pankki Suomi Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö Nordea Capital Oy myytiin marraskuussa 2005. Myynnillä ei ollut olennaista vaikutusta pankkikonsernin tulokseen.

Nordea Rahoitus Suomi Oy myi vuoden 2005 lopussa yritysautokantojen hallinnointitoimintansa NF Fleet Oy:lle. Nordea Rahoitus Suomi omistaa 20 prosenttia Axus Finland Oy:n ja Nordea Rahoitus Suomi Oy:n perustamasta NF Fleet Oy -yhtiöstä.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö Merita Systems Oy fuusioitiin Nordea Pankki Suomi Oyj:hin lokakuussa 2005.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n kokonaan omistamat tytäryhtiöt American Scandinavian Banking Corporation ja Nordea Finance (UK) Ltd purettiin vuoden 2005 aikana.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkuusyritys Toimira Oy purettiin vuoden 2005 aikana.

Yllä mainittujen yhtiöiden kotipaikat, toimialat, tilikauden tulokset ja taseiden loppusummat on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa (liite 46).

Lisäksi vuoden aikana myytiin ja fuusioitiin joitakin pieniä tytäryhtiöitä ja osakkuusyrityksiä, joilla oli vain vähäistä toimintaa. Tällä ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

IAS/IFRS-standardien käyttöönotto

Nordea Pankki Suomi -konserni noudattaa vuodesta 2005 alkaen kirjanpidossaan kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) periaatteita.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2005

Rahoituskate parani vuonna 2005 vuoteen 2004 verrattuna. Myös voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä kehittyivät suotuisasti ja muut liiketoiminnan tuotot kasvoivat. Henkilöstökulut ja muut kulut nousivat, kun taas poistot laskivat jonkin verran. Arvon alentumistappiot luotoista nousivat vuoden 2004 matalalta tasolta. Tulos ennen veroja oli 915 miljoonaa euroa (874 vuonna 2004). Toteutunut oman pääoman tuotto oli 5,6 prosenttia (5,5).

Tuloslaskelman kommentit

Liiketoiminnan tuotot

Liiketoiminnan tuotot kasvoivat 10 prosenttia 1 862 miljoonaan euroon (1 690). Tämä johtui etupäässä rahoituskatteen paranemisesta sekä käypään arvoon arvostettavista eristä saatujen voittojen/tappioiden suotuisasta kehityksestä.

Rahoituskate nousi 8 prosenttia 1 210 miljoonaan euroon (1 121). Luottovolyymit kasvoivat keskimäärin 13 prosenttia vuodesta 2004. Rahoituskate on konsernin tärkein tulonlähde. Keskimääräinen talletus- ja luottokorkojen välinen kokonaismarginaali oli 2,39 prosenttiyksikköä eli hieman alempi kuin vuonna 2004 (2,59). Henkilöasiakkaille annetut asuntolainat sekä yleisön talletukset jatkoivat kasvuaan.

Palkkiotuotot ja -kulut laskivat nettomääräisesti 8 prosenttia 271 miljoonaan euroon (293). Lasku johtui lähinnä kasvaneista palkkiokuluista Marketsin johdannaistoimintojen Suomeen keskittämisen seurauksena. Palkkiotuotot kasvoivat vain hieman 449 miljoonaan euroon (447).

Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä kasvoivat 47 prosenttia 301 miljoonaan euroon (205). Korkosidonnaisista arvopapereista kertyi tuottoa 142 miljoonaa euroa (112). Virheellinen suojauspositio futuurikaupankäynnissä aiheutti vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä 20 miljoonan euron tuottojen menetyksen osakesidonnaisten erien tuotoissa, minkä jälkeen osakesidonnaisten erien tuotot olivat lähellä nollaa (-13). Virhe ei vaikuttanut asiakkaisiin. Valuuttatoiminnan nettotuotot kasvoivat voimakkaasti 138 miljoonaan euroon (90). Tuotot muista arvopapereista olivat jonkin verran korkeammat kuin vuonna 2004 ja nousivat 21 miljoonaan euroon (16). Erä koostui lähinnä luottojohdannaisten tuotoista.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta nousi hieman edellisvuodesta 20 miljoonaan euroon (18). Merkittävien tulososuus saatiin International Moscow Bankista.

Muut liiketoiminnan tuotot nousivat 58 miljoonaan euroon (49) lähinnä osakkeiden myyntivoittojen kasvun johdosta. Osakkeiden myyntivoittoja kertyi 14 miljoonaa euroa (8).

Liiketoiminnan kulut

Liiketoiminnan kulut nousivat 8 prosenttia 902 miljoonaan euroon (831). Summa ylitti selvästi asetetun tavoitteen, jonka mukaan kulut pyrittiin pitämään vuoden 2004 tasolla.

Henkilöstökulut kasvoivat 16 prosenttia 483 miljoonaan euroon (417). Kasvun pääasiallinen syy oli vuoden 2004 alhaisemmat eläkekulut työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen luokituksen muututtua etuusperusteiseksi eläkejärjestelystä maksuperusteiseksi eläkejärjestelyksi. Palkat pysyivät lähes vuoden 2004 tasolla. Vuonna 2005 henkilöstömäärä väheni henkilötyövuosina mitattuna noin 100 henkilöllä, josta 70 henkilön vähennys aiheutui ulkoistamisesta. Henkilöstön määrä henkilötyövuosina mitattuna oli keskimäärin 8 909 (9 729).

Muita kuluja kertyi 371 miljoonaa euroa (358). Kasvua edellisvuodesta oli 4 prosenttia. Tietotekniikkakulut nousivat 21 miljoonalla eurolla volyymin kasvun myötä. Kiinteistökulut jäivät vuotta 2004 alemmiksi, vaikka vuokratulot kasvoivatkin omien kiinteistöjen myynnin seurauksena.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 48 miljoonaan euroon (56). Osasyynä oli painotoiminnan ulkoistaminen ja laitteiden myynti. Myös poistot rakennuksista alenivat, kun suurin osa konsernin omista kiinteistöistä myytiin vuosina 2003 ja 2004.

Arvon alentumistappiot luotoista

Arvon alentumistappioita luotoista kertyi 46 miljoonaa euroa, kun niitä vuonna 2004 oli 18 miljoonaa euroa. Vuositasolla arvonalentumistappioiden määrä on 0,11 prosenttia luotonannosta ja takauksista.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot olivat nettomääräisesti lähes saman suuruiset, kun vuonna 2004 myyntivoittoja kertyi nettomääräisesti 34 miljoonaa euroa. Pääosa vuonna 2004 saaduista myyntivoitoista liittyi Aleksanterinkatu 36 A ja 36 B -kiinteistöjen myyntiin.

Verot

Tuloverot olivat 191 miljoonaa euroa (24) positiiviset. Efektiivinen veroaste oli -21 prosenttia, kun se edellisvuonna oli -3 prosenttia. Positiivinen 485 miljoonan euron suuruinen vaikutus perustui verotuksellisiin tappioihin liittyvien väliaikaisten erojen uudelleenarvostukseen. Arvostus perustuu arvioon siitä, miten tappiot pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa syntyvillä verotuksellisilla voitoilla.

Vuoden 2005 lopussa laskennallisten verosaamisten määrä oli yhteensä 766 miljoonaa euroa. Taseeseen kirjaamattomien, käyttämättömien verohyvityssaamisten määrä oli 105 miljoonaa euroa. Arvio kirjattavasta määrästä riippuu lähinnä ajankohdasta, jolloin käyttämättömät verotukselliset tappiot hyödynnetään.

Tuloveroihin sisältyy 66 miljoonan euron suuruinen erä, joka liittyy Norjan verohallinnon päätökseen johdannaisten verottamisesta. Nordean tarkoituksena on vaatia tämä summa takaisin, kun odotettu lainmuutos ja siirtymäsäännökset tulevat voimaan. Asiasta on tehty myös oikeuskanne.

Tulos

Tilikauden tulos oli 1 106 miljoonaa euroa (898). Oman pääoman tuotto oli 5,6 prosenttia (5,5).

Taseen kommentit

Taseen loppusumma kasvoi 13 miljardia euroa eli noin 12 prosenttia vuoden 2005 aikana. Kaikki ulkomaanvaluutan määräiset tase-erät on muunnettu euroiksi käyttäen vuodenvaihteen valuuttakursseja. Tilinpäätösperiaatteita selostetaan tarkemmin liitteessä 1.

Taseen kasvun taustalla oli luotonantovolyymien ja konsernin sisäisten liiketapahtumien kasvu. Kasvu rahoitettiin useista eri lähteistä, joista merkittävoin on yleisön talletukset sekä muut velat yleisölle. NPS:n pääomarakenne on vahva ja rahoitus pohja laaja, mikä osoittaa, että sen taloudellinen asema on vakaata.

Varat

Konsernitaseen loppusumma oli vuoden 2005 lopussa 124 miljardia euroa. Kasvua edellisvuoden lopusta oli 13 miljardia euroa.

Saamiset luottolaitoksilta kasvoivat noin 4 miljardia euroa 40 miljardiin euroon (36). Suurin osa kasvusta oli peräisin pankkien välisistä talletuksista.

Luotot yleisölle kasvoivat noin 6 miljardia euroa. Henkilöasiakkaille annettujen asuntolainojen määrä nousi 15 prosenttia 15,8 miljardiin euroon ja henkilöasiakkaille annetut kulutusluotot kasvoivat 7 prosenttia 5,3 miljardiin euroon.

Korollisia arvopapereita oli 1,0 miljardia euroa. Määrä lisääntyi hieman edellisvuodesta, koska likviditeettipuskuri oli vuoden 2005 lopussa jonkin verran suurempi kuin vuonna 2004.

Muut pankkitoiminnan varat kasvoivat noin 2 miljardia euroa, mikä johtui lähinnä johdannaisten tasearvon noususta.

Velat

Velat yhteensä kasvoivat noin 12 miljardia euroa 112 miljardiin euroon.

Velat luottolaitoksille kasvoivat noin 3 miljardia euroa. Kasvu oli peräisin useasta eri velkainstrumenttilajista.

Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle kasvoivat noin 3 miljardia euroa. Yleisön talletukset kasvoivat 12 prosenttia 33,6 miljardiin euroon (30,0). Ne ovat pankkikonsernin ensisijainen rahoituslähte.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat kasvoivat noin 3 miljardia euroa. Velkakirjat koostuvat etupäässä lyhyistä velkainstrumenteista, joiden juoksu-aika on alle vuoden. Määrän kasvu heijastaa lisääntynyttä rahoitustarvetta.

Muut velat, joihin sisältyvät huonommalla etuolueudella olevat velat, kasvoivat 2 miljardia euroa, mikä johtui lähinnä johdannaisten tasearvon noususta.

Oma pääoma

Oma pääoma oli vuoden 2005 alussa 11 155 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 1 104 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa oma pääoma oli yhteensä 12 204 miljoonaa euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Emoyhtiön tilikauden tulos oli 1 062 miljoonaa euroa, joka ehdotetaan käytettäväksi seuraavalla tavalla:

- osinkoa ei jaeta
- vapaaseen omaan pääomaan siirretään 1 062 miljoonaa euroa.

Taseen ulkopuoliset erät

Taseen ulkopuoliset erät muodostavat merkittävän osan pankkikonsernin liiketoimintaa. Niihin kuuluu rahoitustuotteita, kuten takauksia, rembursseja ja luottolupauksia. Luottolupauksia ja käyttämättömiä luottolimiittejä oli vuoden lopussa 12,7 miljardia euroa (10,4). Takauksia, käyttämättömiä rembursseja ja muita taseen ulkopuolisia sitoumuksia oli 7,5 miljardia euroa (6,3). Summaan eivät sisälly johdannaissopimusten nimellisarvot.

Vakavaraisuussäännösten mukaisesti laskettu taseen ulkopuolisten erien vastapuoliriski oli vuoden 2005 lopussa 7,6 miljardia euroa (6,3).

Johdannaissopimusten määrä kasvoi vuoden aikana huomattavasti 1 960 miljardiin euroon (1 413). Marketsin johdannaistoiminnot on keskitetty Suomeen vuosien 2003 ja 2004 aikana.

Vakavaraisuus ja luottoluokitukset

Konsernin vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 20,2 prosenttia (22,9). Ensisijaisen pääoman osuus riskisijoituksista oli 17,8 prosenttia (19,9). Emoyhtiön vastaavat luvut vuonna 2005 olivat 21,5 prosenttia ja 18,8 prosenttia.

Vakavaraisuussuhteen tulee viranomaismääräysten mukaan olla vähintään 8 prosenttia. Vakavaraisuussuhde on vakavaraisuuspääoman osuus riskisijoituksista. NPS:n hallitus vahvistaa, että pankin toiminta jatkuu ja että tilinpäätös on laadittu tämän oletuksen mukaisesti.

Hallitus pitää NPS:n vakavaraisuutta

31. joulukuuta 2005 hyvänä.

Standard & Poor's nosti NPS:n yleistä luottoluokitusta marraskuussa 2005. Luokitus on nyt AA-/A-1+, kun se aiemmin oli A+/A-1).

NPS:n luottoluokitus 31.12.2005

	Lyhyt	Pitkä
Moody's	P-1	Aa3
S&P	A-1+	AA-
Fitch-IBCA	F1+	AA-

Vakavaraisuus

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Vakavaraisuuspääoman laskenta				
Oma pääoma	12 204	11 162	12 065	11 052
Ehdotetut/maksetut osingot	-	-	-	-
Laskennalliset verosaamiset	-761	-	-760	-
Aineettomat hyödykkeet	-17	-26	-18	-11
Ensisijainen pääoma (liiketoiminnan vähentämisen jälkeen)	11 426	11 136	11 287	11 041
Toissijainen pääoma	1 666	1 743	1 666	1 743
- josta ikuiset lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla	710	686	710	686
Vähennykset ¹	-136	-91	-65	-40
Vakavaraisuuspääoma yhteensä ²	12 956	12 788	12 888	12 744
Luotto- ja markkinariskien kohteena olevat riskisijoitukset				
Luottoriskit, eritelty alla	51 252	44 240	47 273	40 500
Markkinariskit, eritelty alla	12 806	11 599	12 806	11 599
Riskisijoitukset yhteensä	64 058	55 839	60 079	52 099
Ensisijaisen pääoman osuus riskisijoituksista, %	17,8	19,9	18,8	21,2
Vakavaraisuussuhde, %	20,2	22,9	21,5	24,5

¹ Sijoitukset konsernin ulkopuolisiin rahoituslaitoksiin.

² Toissijainen pääoma sisältää eräpäivättömät lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla. Erään sisältyvät myös huonommalla etuoikeudella olevat lainat, joilla on eräpäivä. Niistä on vähennetty lainat joiden jäljellä oleva juoksuikä on lyhyt. Lainoihin liittyvät valtuutusvaihtosopimukset on otettu huomioon sisällytettäessä vakavaraisuuspääomaan lainoja, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla.

Riskisijoitusten erittely, luottoriskit

Konserni	Taseeseen kirjatut erät			Taseen ulkopuoliset erät		
	Miljoonaa euroa, vuoden 2005 lopussa	Kirjattu	Riski-painotettu Nimellisarvo	Oikaistu	Riski-painotettu	Riski-sijoitukset yhteensä
A 0 %		36 847	-	69 264	1 410	-
B 20 %		43 194	8 639	5 444	365	7 711
C 50 %		15 482	7 741	423	140	7 811
D 100 %		27 275	27 275	14 028	7 455	34 730
Yhteensä		122 798	43 655	89 159	9 370	51 252

Vakavaraisuus: *jatk.*

Emoyhtiö	Taseeseen kirjatut erät			Taseen ulkopuoliset erät		
	Kirjattu	Riski-painotettu	Nimellisarvo	Oikaistu	Riski-painotettu	Riski-sijoitukset yhteensä
Milj. euroa, vuoden 2005 lopussa						
A 0 %	36 709	-	68 579	1 410	-	-
B 20 %	47 274	9 455	5 451	368	74	9 529
C 50 %	15 482	7 741	437	140	70	7 811
D 100 %	23 052	23 052	12 882	6 882	6 881	29 933
Yhteensä	122 517	40 248	87 349	8 800	7 025	47 273

Riskiluokkien sisältö:

A Saamiset OECD-valtion hallitukselta/keskuspankilta tai suomalaiselta kunnalta tai näiden takaukset.

B Saamiset OECD-valtiossa sijaitsevalta kunnalta tai pankilta/rahoituslaitokselta sekä lyhytaikaiset saamiset muilta pankeilta/rahoituslaitoksilta.

C Saamiset, joiden vakuutena on asunto.

D Muut varat

Riskisijoitusten erittely, markkinariskit

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Korkoriskit				
josta erityisriski	6 069	5 524	6 069	5 524
josta yleisriski	1 787	1 880	1 787	1 880
Osakekurssiriski				
josta erityisriski	85	37	85	37
josta yleisriski	33	51	33	51
Vastapuoli- ja muut riskit	4 686	3 799	4 686	3 799
Valuuttakurssiriskit	-	255	-	255
Hyödykeriskit	146	53	146	53
Yhteensä	12 806	11 599	12 806	11 599

Vakavaraisuussuhde lasketaan neljännesvuosittain vakavaraisuuden laskemisesta Suomessa annetun luottolaitostoimintaa koskevan lain (1993:1607) sekä Suomen rahoitustarkastuksen määräysten mukaan. Määräys perustuu ja noudattaa kansainvälisiä Basel 1 -standardeja. Myös muut kuin suomalaiset konserniyhtiöt laativat vakavaraisuuslaskelmansa näiden ohjeiden mukaan, vaikka ne eroaisivat paikallisista määräyksistä.

Vakavaraisuusmääräysten tärkein tavoite on varmistaa, että rahoituslaitoksella on aina riittävä pääoma, joka kattaa riskisijoitusten markkina- ja luottoriskit. Suomen rahoitustarkastus antaa vakavaraisuuspääoman laskentaa ja riskisijoituksia koskevat määräykset ja määrittelyt ja vaatii valvottaviltaan vakavaraisuusraportointia neljännesvuosittain.

Vakavaraisuuteen liittyviä tavoitteita ja periaatteita käsitellään Nordea-konsernin pääomarakennetta suunnittelevassa elimessä (Group capital planning forum), jonka puheenjohtajana toimii Nordean talusjohtaja. Tavoitteet ja periaatteet liittyvät muun muassa taloudelliseen pääomaan sekä Basel I- ja Basel II-sopimukseen. Group capital planning forum seuraa ja analysoi näihin osa-alueisiin liittyviä tehtäviä ja valmistelee niitä tukevaa aineistoa, jonka perusteella tehdään päätöksiä konsernin pääomarakenteesta. Päätökset liittyvät lainoihin, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla, yhtiön omien osakkeiden hankintaan sekä osingonmaksuun. Capital planning forum seuraa ja analysoi vakavaraisuuteen ja Basel I-sopimukseen liittyviä ulkoisia pääomavaatimuksia, tulevia Basel II-sopimuksen mukaisia vaatimuksia sekä konsernin sisäisiä, taloudelliseen pääomaan liittyviä pääomavaatimuksia.

Riskienhallinta ja Basel II -vakavaraisuusuudistus

Rahoituspalvelujen tarjoajana Nordeaan kohdistuu monenlaisia riskejä. Merkittävin näistä riskeistä on luottoriski. Riskienhallinnasta on tullut rahoituspalvelualalla toimiville yhtiöille keskeinen menestystekijä. Siksi Nordeassakin on vahvistettu tarkat riskienhallintaperiaatteet ja -ohjeet.

Nordean tavoitteena on tasapainoinen kokonaisriskiprofiili osakkeenomistajille syntyvän arvon kasvattamiseksi. Taloudellinen pääoma (economic capital) kohdennetaan eri liiketoiminta-alueille. Se vaikuttaa myös riskipainotettuun tulokseen (economic profit), joka on yksi Nordea-konsernin keskeisistä tunnusluvusta.

Riskienhallinnan periaatteet ja valvonta

Nordean hallitus vastaa konsernin riskilimiiteistä ja niiden seurannasta. Riskejä mitataan ja niistä raportoidaan hallituksen vahvistamien konsernin yhteisten periaatteiden mukaisesti. Nordean hallitus vastaa luotto-, markkina-, likviditeetti- ja operatiivisten riskien hallinnasta sekä luotonannon ohjeistuksesta. Se päättää myös Nordean liiketoiminta-alueiden eri tasoisten luottokomiteoiden päätösvaltuuksista. Päätösvaltuudet vaihtelevat lähinnä limiittien koon ja asiakkaan luottoaluokituksen perusteella. Hallituksen luottovaliokunta seuraa Nordean luottokannan kehitystä sekä eri toimialoihin ja suurimpiin asiakkaisiin liittyviä riskejä.

Nordean hallitus päättää myös konsernin markkina- ja likviditeettiriskejä koskevista rajoista.

Konsernijohtaja ja konsernin johtoryhmä (Group Executive Management, GEM) seuraavat säännöllisesti riskiraportteja ja ovat lisäksi perustaneet seuraavat riskienhallintavaliokunnat:

- Asset ja Liability Management Committee (ALCO) vastaa konsernin taloudellisesta toiminnasta ja riskeistä. Konsernijohtaja toimii ALCON puheenjohtajana. ALCO vastaa myös konsernin rakenteellisen korkoriskin (SIIR) hallinnasta ja päättää konsernin sijoitussalkun tuottotavoitteista hallituksen riskinottoa koskevan ohjeistuksen puitteissa. Samalla tavalla ALCO päättää myös markkinariskien kohdentamisesta eri liiketoiminta-alueille. Liiketoiminta-alueiden riskirajat vahvistetaan liiketoimintastrategioiden mukaisesti normaalisti vuodeksi eteenpäin. Liiketoiminta-alueiden johtajat kohdentavat ALCON vahvistamat limiitit omassa liiketoiminnassaan, vahvistavat tarvittaessa alalimiittejä ja käyttävät muita riskin vähentämismenetelmiä kuten tappiorajoja
- Liiketoiminta-alueiden luottovaliokunnat (suuret yritys- ja yhteisöasiakkaat sekä vähittäispankki) päättävät merkittävistä luottolimiiteistä ja konsernin toimialastrategioista. Näiden luottovaliokuntien puheenjohtajana toimii konsernin riskienhallintajohtaja, joka on myös konsernin johtoryhmän

jäsen. Luottoriskilimiitit määritetään yksittäisille asiakkaille ja asiakaskonserneille. Lisäksi määritetään limiitit eri toimialoille. Liiketoiminta-alueiden luottovaliokuntien ulkopuolelle jäävistä limiiteistä päätetään luottoryhmissä, joilla on eritasoiset päätösvaltuudet. Luottoriskistä vastaa asiakasvastuullinen yksikkö. Kullekin asiakkaalle vahvistetaan konsernin ohjeiden mukainen asiakasluokitus luottoriskin mittaamiseksi.

- Riskienhallintakomitea seuraa kokonaisriskin kehitystä. Sen puheenjohtajana toimii konsernin riskienhallintajohtaja, joka on myös konsernin luotonanto ja riskienhallinta -yksikön johtaja.

Konsernin luotonanto ja riskienhallinta vastaa riskienhallintaa koskevista periaatteista ja ohjeistuksista. Rakenteellista korkoriskiä ja likviditeettiriskejä koskeva ohjeistus on laadittu yhteistyössä konsernin varainhallinnan kanssa.

Liiketoiminta-alueet ovat ensisijaisesti vastuussa omaan toimintaansa liittyvien riskien tunnistamisesta, hallinnasta ja raportoinnista. Lisäksi konsernin luotonanto ja riskienhallinta seuraa riskejä Nordea-konsernin tasolla.

Nordea Pankki Suomen hallituksella on päävastuu riskilimiittien myöntämisestä ja valvonnasta Nordea Pankki Suomi –konsernissa.

Luottoriski

Luottoriski toteutuu sopimuskumppanin jättäessä täyttämättä velvoitteensa eikä riittävää vakuutusta ole olemassa.

Nordean luottoriskeistä suurin osa syntyy luotonannosta yrityksille ja henkilöasiakkaille, mutta luottoriski voi syntyä myös takauksista tai dokumenttimaksuista. Luottoriskeihin luetaan lisäksi maa- ja selvitysriskit sekä johdannaisten ja muiden rahoitusinstrumenttien luottoriskit.

Takauksista ja dokumenttimaksuista voi aiheutua luottoriski, jos Nordealta vaaditaan maksua sen antaman takauksen tai muun sitoumuksen perusteella. Johdannaissopimusten luottoriski realisoituu, kun sopimuksen vastapuoli joutuu maksukyvyttömäksi samalla kun sopimuksen markkina-arvo on Nordealle positiivinen. Selvitysrishti realisoituu kun vastapuoli jättää velvoitteensa hoitamatta selvitysprosessin aikana. Maariski liittyy mahdollisiin ongelmiin varojen siirrossa luotonantajan kotimaasta sen joutuessa taloudelliseen ja poliittiseen muutostilanteeseen.

Asiakkaiden ja asiakaskokonaisuuksien luottolimiittejä koskevat päätökset tehdään Nordea-konsernin eri tasojen luottoryhmissä.

Luottoriskistä vastaa asiakasvastuullinen yksikkö, joka arvioi säännöllisesti asiakkaidensa kykyä selvittää velvoitteistaan. Sen on tunnistettava poikkeamat sovitusta ehdoista ja asiakkaan taloudellisen tilanteen heikkeneminen. Konsernin luotonanto ja ris-

kienhallinta vastaa luottoriskien hallinnasta Nordean konsernin tasolla.

Asiakkaan luotonhoitokyvyn heikentyessä asiakkaan vastuut joutuvat erityishuomion kohteeksi. Jatkuvan seurannan lisäksi laaditaan toimintasuunnitelma mahdollisten luottotappioiden pienentämiseksi. Tarvittaessa asiakasvastaavien yksikön tueksi perustetaan erillinen projektiryhmä.

Vastuu määritellään ongelmavastuuksi ja sen arvoa alennetaan, jos tappion syntyminen näyttää varmalta. Arvonalennuksen suuruuteen vaikuttaa asiakkaan arvioitu takaisinmaksukyky, tulevien kassavirtojen nykyarvo sekä pantatun vakuuden arvo. Ongelmaluotot voivat olla joko järjestämättömiä tai muita saamia ja ne otetaan huomioon maksukyvyttömyyden todennäköisyyksiä määritettäessä, kun arvioidaan odotettavissa olevaa tappiota ja taloudellista pääomaa.

Luottokelpoisuudeltaan heikkoja ja ongelmaluottoja tarkastellaan neljännesvuosittain niiden senhetkisen tilanteen, asiakkaan liiketoimintanäkymien ja velanhoidon perusteella. Samalla todetaan arvonalennuksen tekotarve.

Erikseen määriteltyjen toimialojen riskejä hallitaan toimialaohjeistuksella ja –limiiteillä ja niitä valvotaan erityisissä toimialatyöryhmissä.

Yritysassiakkaiden ympäristöriskit otetaan huomioon kokonaisriskin arvioinnissa konsernissa kehitetyin ympäristöriskien arviointityökalun avulla.

Mittausmenetelmät

Luottoriskin mittausmenetelmät kehitettiin Nordeassa alun perin taloudellisen pääoman mittaamiseksi. Nordeassa on sen jälkeen panostettu huomattavasti siihen, että luottoriskin sisäiset mittausmenetelmät vastaisivat uusia Basel II vakavaraisuusvaatimuksia.

Luokitus ja pisteytys (scoring) -menetelmät

Luokitus- ja pisteytysmenetelmät kuuluvat keskeisesti luottoriskien hallintaan. Nämä mallit pyrkivät arvioimaan asiakkaita ja ennustamaan maksuhäiriöitä. Luokitusmalleja sovelletaan yritysasiakkaisiin ja pankkeihin, kun taas pisteytysmalleja sovelletaan henkilöasiakkaisiin ja pieniin yrityksiin.

Sisäinen luottoluokitus on arvio yritys- tai pankkiasiakkaan takaisinmaksukyvyistä. Kutakin luottoluokitusta vastaa maksukyvyttömyystodennäköisyys prosentti (Probability of Default, PD), jota käytetään taloudellisen pääoman laskennassa. Myös uudet vakavaraisuusvaatimukset edellyttävät maksukyvyttömyystodennäköisyyden arviointia.

Yritysassiakkaiden luokitusasteikossa on 18 luottoluokkaa veloitteensa hoitaville asiakkaille. Luokka 6+ kuvastaa parasta mahdollista takaisinmaksukykyä ja luokka 1- heikointa mahdollista takaisinmaksukykyä. Luokka 4- ja sitä ylempänä olevat luokat vastaavat ulkoisten luokituslaitosten (esim. Moody's ja S&P) antamaa investment grade -luokitusta. Luokkien 2+ ja 1- välillä olevia luokkia pidetään heikkoina, ja niihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tämän lisäksi on olemassa kolme eri luokkaa niille vastapuolille, jotka ovat Nordean kannalta maksukyvyttömiä.

Asiakkaan luokitus vahvistetaan yleensä limiitti- tai luottoesityksen tai vuosikatsauksen yhteydessä, ja sille hankitaan vastuussa olevan luottoryhmän hyväksyntä. Luokitusten johdonmukaisuus ja läpinäkyvyys varmistetaan luokitusmallien avulla. Mallit on kehitetty keskikokoisia ja suuria yrityksiä sekä pankkiasiakkaita varten. Mallien pohjana on kokonaisluokitus, jossa yhdistetään taloudelliset ja laadulliset tekijät. Asiakkaan oikean luokituksen varmistamiseksi otetaan huomioon myös yrityksen koko ja toimiala.

Nordeassa on käytössä Basel II –vakavaraisuusvaatimusten mukainen validointiprosessi sen varmistamiseksi, että Nordean luokitusmallit, toimintatavat ja järjestelmät ovat tarkkoja ja johdonmukaisia ja että niiden kyky luokitella asiakkaita ja maksuhäiriöiden todennäköisyyttä on hyvä. Jatkuvan seurannan avulla voidaan myös varmistaa, että mallissa käytetyt riskitekijät ovat asianmukaiset.

Pisteytysmallit ovat tilastollisia menetelmiä asiakkaan maksukyvyttömyystodennäköisyyden ennustamiseksi. Nordean luottoprosessissa käytetään kolmea erilaista pisteytysmallia. Ensimmäinen perustuu asiakkaan hakemuksessa antamiin tietoihin, toinen pankin järjestelmistä saatuihin tietoihin ja kolmas luottotietorekistereistä saatuihin tietoihin. Malleja sovelletaan pääasiassa kotitalouksiin sekä pieniin yrityksiin. Pisteytysmallit tukevat sekä luotonantoprosessia (esimerkiksi automaattiset päätökset ja tukitoiminnot) että riskienhallintaprosessia, johon kuuluvat riskiasiakkaiden aikainen tunnistaminen ja salkkuriskien seuranta.

Nordea on alkanut vakavaraisuus uudistuksen myötä tarkistaa järjestelmällisesti pisteytysmallejaan. Tähän työhön kuuluvat nykyisten mallien sovittaminen uusien vakavaraisuusvaatimusten mukaiseksi sekä uusien luokitusmallien kehittäminen ja käyttöönotto.

Luottoriskin mittaaminen

Luottoriskiin vaikuttavat keskeiset tekijät ovat: asiakkaan maksukyvyttömyystodennäköisyys (Probability of Default, PD), asiakkaan maksukyvyttömyydestä odotettava tappio (Loss Given Default, LGD) ja asiakkaan vastuun määrä maksukyvyttömyystilanteessa (Exposure at Default, EAD). Nämä tekijät määräävät luottoriskistä syntyvän odotetun tappion ja luottoriskin kattamiseksi tarvittavan taloudellisen pääoman, jotka sitten vaikuttavat riskipainotettuun tulokseen.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyys on tärkein tekijä luottoriskin mittauksessa. Luottoluokkien maksukyvyttömyystodennäköisyydet arvioidaan yleensä historiallisten tappiotietojen perusteella. Maksukyvyttömyystodennäköisyydet voivat kuitenkin myös pohjautua luottoluokituslaitosten luokitustamalleihin silloin kun Nordealla ei ole omaa tietoa maksuhäiriöistä.

Maksukyvyttömyydestä odotettavaa tappiota mitattaessa otetaan huomioon vakuuksien kattavuus, vastapuolen taseen koostumus ja muu mahdollinen luottotuki. Tässä arvioinnissa käytetään myös hyödyksi Nordean omaa historiallista tietoa. Tällaisen tiedon puuttuessa voidaan laskennassa kuitenkin käyttää vertailukohteita ja asiantuntijoiden lausuntaja.

Monissa tuotteissa vastuut maksukyvyttömyyshetkellä vastaavat maksamatta olevia vastuita. Joidenkin tuotteiden kuten luottolimiittien ja johdannaissovimusten osalta vastuiden määrä maksukyvyttömyyshetkellä voi kuitenkin olla suurempi kuin käytössä olevien vastuiden määrä.

Luottoriskiin kohdennettavan taloudellisen pääoman laskenta perustuu Nordeassa ns. pääomafaktoreihin (capital factors), jotka vastaavat erilaisia maksukyvyttömyystodennäköisyyksien ja maksukyvyttömyydestä odotettavien tappio-osuuksien yhdistelmiä. Pääomafaktoreiden laskennassa käytetään hyväksi koko luottosalkun riskiä mittaavaa mallia. Samaa mallia käytetään myös salkussa esiintyvien epätasapainojen kuten keskittymisriskin arvioinnissa.

Tavanomaista luottoriskin mittausta täydennetään ns. stressitesteillä, jotka perustuvat osittain Basel II vakavaraisuusudistuksen pääomantarvenormitukseen.

Luottoriskiparametrien mittaamiseksi ja erilaisten salkkuanalyysien tekemiseksi Nordeassa on luotu koko konsernin kattava luottotietokanta. Tämä kehitystyö jatkuu vuonna 2006 Basel II vaatimusten mukaisesti

Odotetun tappion (EL) määritelmä:

Odotetulla tappiolla tarkoitetaan tämänhetkisen salkun perusteella laskettua vakioitua tappiota.

Odotettu tappio lasketaan kaavalla:

$EL = PD \times LGD \times EAD$, jossa

- PD = asiakkaan maksukyvyttömyystodennäköisyys
- LGD = asiakkaan maksukyvyttömyydestä odotettava tappio
- EAD = asiakkaan odotettujen vastuiden määrä maksukyvyttömyyshetkellä.

Luottoriskianalyysi

Luottoriskin määrä on asiakkailta ja muilta vastapuolilta olevien saamisten ja mahdollisten saamisten pääoman nettomäärä arvonlennusten jälkeen. Määrä sisältää kaikki NPS:n taseessa olevat ja taseen ulkopuoliset erät, joihin sisältyy luottoriski. Vuonna 2005 se oli 129 miljardia euroa

Suurin erä koostuu luotonannosta, joka vuonna 2005 kasvoi 16 prosenttia 46 miljardiin euroon (40). Luotot yrityksille kasvoivat 20 prosenttia, ja niitä oli 24 miljardia euroa (20). Henkilöasiakkaille annettujen luottojen määrä kasvoi 13 prosenttia, ja niitä oli 21 miljardia euroa (19). Yrityksille annettujen luottojen osuus koko luottokannasta oli 52 prosenttia (50) ja henkilöasiakkaille annettujen luottojen osuus 46 prosenttia (47).

Vuoden 2005 lopussa saamia luottolaitoksilta oli 40 miljardia euroa (36) lähinnä pankkienvälisinä talletuksina. Näistä saamisista alle 10 prosenttia oli OECD:n ulkopuolisilta pankeilta.

Riskiä voidaan vähentää huomattavasti käyttämällä vakuuksia. Se on erityisen tärkeää henkilöasiakkaille ja keskikokoisille ja pienille yrityksille suunnatussa luotonannossa. Suurten yritysasiakkaiden luotoissa vakuuksia ei käytetä yhtä paljon.

Yrityksille annetuissa luotoissa, joihin lasketaan mukaan käyttämättömät luottositoumukset, keskeisiä vakuustyyppejä ovat kiinteistökiinnitykset, yritysikiinnitykset ja leasing-kohteet. Taloudelliselta asemaltaan heikkojen asiakkaiden vakuuskattavuus on suurempi kuin taloudelliselta asemaltaan vahvojen asiakkaiden.

Vakuuskattavuus on korkea henkilöasiakkaille myönnettyissä asuntolainoissa, kun taas henkilöasiakkaiden kulutusluotoissa ei yleensä ole vakuutta.

NPS:ssa käytetään yleisesti muita riskinhallintatekniikkoja johdannaisiin liittyvän luottoriskin pienentämiseksi. Yleisin näistä on nettoutussopimusten käyttäminen (ks. jäljempänä kohta Johdannaissojmuksiin liittyvä riski).

Luotonanto yrityksille

Eniten kasvua oli seuraavilla sektoreilla: kuljetuspalvelut, kiinteistötoiminta, kauppa ja palvelut ja tuotantotoiminta. Kiinteistötoiminta on edelleen NPS:n luottosalkun suurin toimiala, jolle myönnettyjen luottojen määrä oli 6,1 miljardia euroa (5,4). Suhteellisen suurten ja taloudellisesti vakavaraisten yhtiöiden osuus salkusta on suuri. Vakuuskattavuus

on suuri erityisesti sellaisissa vastuissa, joiden luokitus on matala (3+ tai heikompi).

Luotonanto henkilöasiakkaille

Asuntolainat kasvoivat 15 prosenttia ja kulutusluotot 7 prosenttia. Asuntolainojen osuus oli 75 prosenttia (74).

Luottoriskit

(lukuun ottamatta käteisiä varoja, keskuspankkitalletuksia ja selvitysriskejä)

Miljoonaa euroa	Konserni	Emoyhtiö
	31.12.2005	31.12.2005
Saamiset luottolaitoksilta	39 758	43 945
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	46 264	41 566
Käyttämättömät luottolupaukset ym.	13 562	11 715
Takaukset ja remburssit	6 683	6 946
Johdannaissopimukset ¹	18 956	18 954
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat korolliset arvopaperit	852	852
Muut korolliset arvopaperit	3 201	3 199
Luottoriskit yhteensä	129 276	127 177

¹ Nettoutussopimusten ja vakuuksien jälkeen, sisältää nykyisen markkina-arvon ja mahdolliset tulevat riskit.

Luotot yleisölle asiakasryhmittäin

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	31.12.2005	%	31.12.2004	%	31.12.2005	%	31.12.2004	%
Luotot yleisölle asiakasryhmittäin								
Yritykset	24 017	51,9	19 873	49,9	21 243	51,1	17 632	49,8
Henkilöasiakkaat	21 105	45,6	18 717	47,0	19 179	46,1	16 531	46,7
Julkinen sektori	1 142	2,5	1 229	3,1	1 144	2,8	1 224	3,5
Yhteensä	46 264	100,0	39 819	100,0	41 566	100,0	35 387	100,0

Luotot yrityksille toimialoittain

Kiinteistötoiminta	6 146	25,6	5 396	27,2	6 080	28,6	5 219	29,6
Rakennustoiminta	532	2,2	417	2,1	403	1,9	308	1,7
Maatalous ja kalastus	297	1,2	272	1,4	297	1,4	269	1,5
Kuljetustoiminta	2 445	10,2	1 755	8,8	2 028	9,5	1 397	7,9
Shipping	220	0,9	129	0,6	220	1,0	126	0,7
Kauppa ja palvelut	2 710	11,3	2 313	11,6	2 331	11,0	1 979	11,2
Teollisuus	4 399	18,3	3 982	20,0	3 869	18,2	3 493	19,8
Rahoitustoiminta	259	1,1	310	1,6	359	1,7	240	1,4
Vuokraustoiminta, konsultointi ja muut yrityspalvelut	1 143	4,8	1 275	6,4	1 118	5,3	1 232	7,0
Muut yritykset	5 866	24,4	4 024	20,3	4 538	21,4	3 369	19,2
Yhteensä	24 017	100,0	19 873	100,0	21 243	100,0	17 632	100,0

Luotot henkilöasiakkaille lainatyypeittäin

Asuntoluotot	15 794	74,8	13 774	73,6	15 794	82,3	13 774	83,3
Kulutusluotot	5 311	25,2	4 943	26,4	3 385	17,7	2 757	16,7
Yhteensä	21 105	100,0	18 717	100,0	19 179	100,0	16 531	100,0

Maantieteellinen jakauma

Kun annetut luotot jaotellaan luotonsaajan kotipaikan mukaan Suomen osuudeksi tulee 82 prosenttia (85). Suurin osa muualle kuin Pohjoismaihin myönetyistä luotoista on annettu Baltiaan ja EU-maihin. Kehittyville markkinoille annettujen luottojen määrä on vähäinen.

Maariski

Maariskia esiintyy lähinnä muutaman valtion kohdalla. Se liittyy kaupankäyntiin ja on paljolti lyhytaikaista. Maariskivarausten kokonaismäärä vuoden 2005 lopussa oli 68 miljoonaa euroa (40).

Saamiset, joiden arvo on alentunut

Jos saamisen maksaminen sopimuksen ehtojen mukaisesti on epätodennäköistä, se katsotaan saamiseksi, jonka arvo on alentunut. Tällaisten saamisten bruttomäärä oli 563 miljoonaa euroa (525). Taseeseen kirjatut arvonalentumiset olivat 463 miljoonaa euroa (392). Kirjattujen arvonalennusten suhde bruttomääräisiin saamisiin, joiden arvo on alentunut, nousi 82 prosenttiin (75).

Luotot yrityksille lainamäärän mukaan

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	31.12.2005	%	31.12.2004	%	31.12.2005	%	31.12.2004	%
Luotot yrityksille lainamäärän mukaan								
0-10	13 665	56,9	10 051	50,6	12 042	56,7	8 916	50,6
10-50	5 907	24,6	4 645	23,4	5 250	24,7	4 122	23,4
50-100	2 476	10,3	1 927	9,7	2 201	10,3	1 710	9,7
100-250	1 402	5,8	1 827	9,2	1 246	5,9	1 621	9,2
250-500	567	2,4	1 423	7,1	504	2,4	1 263	7,1
500-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	24 017	100,0	19 873	100,0	21 243	100,0	17 632	100,0

Luotot, joiden arvo on alentunut

Konserni

Miljoonaa euroa	31.12.2005			31.12.2004		
	Yritys-asiakkaat	Henkilöasiakkaat	Yhteensä	Yritys-asiakkaat	Henkilöasiakkaat	Yhteensä
Luotot, joiden arvo on alentunut, brutto	434	129	563	426	138	564
Arvonalentumiset luotoista, joiden arvo on alentunut	-391	-72	-463	-357	-75	-432
Luotot, joiden arvo on alentunut, netto	43	57	100	69	63	132
Arvonalentumiset / luotot, joiden arvo on alentunut, brutto (%)	90,1	55,8	82,2	83,8	54,3	76,6
Luotot, joiden arvo on alentunut, netto / luotonanto (%)	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa	31.12.2005			31.12.2004		
	Yritys-asiakkaat	Henkilöasiakkaat	Yhteensä	Yritys-asiakkaat	Henkilöasiakkaat	Yhteensä
Luotot, joiden arvo on alentunut, brutto	417	74	491	369	116	485
Arvonalentumiset luotoista, joiden arvo on alentunut	-382	-47	-429	-346	-50	-396
Luotot, joiden arvo on alentunut, netto	35	27	62	23	66	89
Arvonalentumiset / luotot, joiden arvo on alentunut, brutto (%)	91,6	63,5	87,4	93,8	43,1	81,6
Luotot, joiden arvo on alentunut, netto / luotonanto (%)	0,2	0,1	0,2	0,1	0,4	0,3

Selvitysriski

Selvitysriskillä tarkoitetaan arvopaperikaupan selvityksen tai maksun suorittamisen yhteydessä syntyvää luottoriskiä. Riskin määrä vastaa kaupan pääoman määrää. Nordealle voi aiheutua tappio, jos sen vastapuoli ei suorita velvoitteitaan sen jälkeen kun Nordea on antanut peruuttamattoman määräyksen pääoman tai arvopaperin siirrosta mutta ei ole vielä saanut lopullista vahvistusta maksun tai arvopaperin vastaanottamisesta.

Yksittäisiin vastapuoliin liittyvää selvitysriskiä rajoitetaan selvitysriskilimiittien avulla. Kukin vastapuoli arvioidaan luottoprosessin aikana, ja selvitysapuoleet, kirjeenvaihtajapankit ja säilytysyhteisöt valitaan siten, että selvitysriski on mahdollisimman pieni.

Nordea on kansainvälisen valuuttakauppojen selvitysjärjestelmän CLS:n (Continuous Linked Settlement) osakkeenomistaja ja jäsen. Järjestelmän tarkoituksena on poistaa CLS:n kautta selvitettävien valuuttakauppojen valuuttoihin ja osapuoliin liittyvä selvitysriski. Nordean suurimpiin vastapuoliin liittyvä selvitysriski onkin pienentynyt huomattavasti viime vuosina, ja sen odotetaan pienentyvän edelleen, kun CLS:n jäsenten määrä kasvaa.

Johdannaissopimuksiin liittyvä riski

Johdannaissopimuksilla tarkoitetaan sellaisia rahoitusinstrumentteja, joiden arvo perustuu niiden kohde-etuuden arvoon. Kohde-etuus voi olla korko, valuutta, osake, luotto tai raaka-aine. Yleisimpiä johdannaisia ovat futuurit, termiinit, swapit ja optiot. Useimmat johdannaissopimukset ovat pörssin ulkopuolella tehtyjä, jolloin osapuoleet sopivat keskenään tietyn sopimuksen ehdot.

Nordea käy johdannaiskauppaa lähinnä asiakaskysynnän vuoksi. Kauppaa käydään sekä suoraan että tällaisesta toiminnasta syntyvien positoiden suojaamiseksi. Nordea käyttää koronvaihtosopimuksia ja muita johdannaisia myös taseessaan olevien varojen ja velkojen suojaamiseen. Suojaustointia hoitaa konsernin varainhallinta.

Maariski¹

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Aasia	469	307	469	307
Latinalainen Amerikka	142	26	142	26
Itä-Eurooppa ja IVY-maat	148	71	148	71
Lähi-Itä	335	207	335	207
Afrikka	34	11	34	11

¹ Maariskivarauksen perusta, sisältää kaikki muut kuin EIU:n A-luokituksen saaneet maat ja Puolan ja Baltian. Sisältää riskit, joilla ei ole virallisen vientitakuulaitoksen (ECA) takausta.

Johdannaissopimukset arvostetaan jatkuvasti käypään arvoon, ja ne vaikuttavat raportoituun tulokseen ja taseeseen. Nordeassa vakioimattomien johdannaisten markkina-arvo lasketaan käyvän arvon arvostusmallilla.

Johdannaiset vaikuttavat luotto- ja markkinariskiin, rakenteelliseen korkoriskiin ja likviditeettiriskiin.

Johdannaissopimusten luottoriski realisoituu, kun sopimuksen vastapuoli joutuu maksukyvyttömäksi samalla kun sopimuksen markkina-arvo on Nordealle positiivinen eli Nordealla on saaminen vastapuolelta. Tällaisessa tapauksessa Nordean on tehtävä korvaava sopimus voimassa olevaan markkinahintaan, mistä voi aiheutua tappiota.

Tämäntyyppistä luottoriskiä käsitellään samalla tavalla kuin muitakin luottoriskejä, ja se lasketaan mukaan asiakkaan limiitteihin.

Luottoriskiä mitattaessa lasketaan yhteen asiakkaan nykyiset vastuut ja mahdolliset tulevat vastuut. Tulevien vastuiden määrä on arvio, joka kuvastaa mahdollisia markkina-arvojen muutoksia yksittäisen sopimuksen jäljellä olevana juoksuajana. Arvio saadaan kertomalla vastuiden nimellisarvo riskipainolla, joka määräytyy sopimuksen jäljellä olevan juoksuajan ja sen kohde-etuuden volatiliteetin perusteella.

Nordeassa yksittäisiin vastapuoliin liittyvää riskiä vähennetään erilaisten riskienhallintamenetelmien avulla. Yleisin näistä on nettoutussopimusten käyttäminen. Sopimus antaa pankille oikeuden nettouttaa yhden sopimukseen piiriin kuuluvien kauppojen positiiviset ja negatiiviset jälleenhankinta-arvot, mikäli vastapuoli ei suorita velvoitteitaan. Suuriin pankkeihin, hedge-rahastoihin ja yhteisövastapuoliin liittyvää riskiä rajoitetaan markkinatilanteen mukaan käyttämällä vakuusjärjestelyjä, joissa vakuuksilla katetaan nykyisten vastuiden määrä. Riskiä voidaan pienentää myös sopimuksilla, joiden mukaan Nordealla on oikeus lopettaa positiot tiettyinä aikoina tai mikäli tapahtuu jokin luottoon liittyvä maksuhäiriötapahtuma.

Luotot yleisölle, maantieteellinen jakauma

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	31.12. 2005	%	31.12. 2004	%	31.12. 2005	%	31.12. 2004	%
Pohjoismaat	39 116	84,5	34 885	87,6	34 750	83,6	30 701	86,8
josta Tanska	693		553		693		553	
josta Suomi	37 907		33 964		33 541		29 780	
josta Norja	180		241		180		241	
josta Ruotsi	336		127		336		127	
Puola ja Baltian maat	2 452	5,3	1 365	3,4	2 120	5,1	1 117	3,2
Muut EU-maat	1 784	3,9	1 628	4,1	1 784	4,3	1 628	4,6
Yhdysvallat	984	2,1	736	1,8	984	2,4	736	2,1
Latinalainen Amerikka	268	0,6	111	0,3	911	2,2	466	1,3
Aasia	911	2,0	466	1,2	268	0,6	111	0,3
Muut OECD-maat	492	1,1	336	0,9	492	1,2	336	0,9
Muut OECD:n ulkopuoliset maat	257	0,5	292	0,7	257	0,6	292	0,8
Yhteensä	46 264	100,0	39 819	100,0	41 566	100,0	35 387	100,0

Yrityksille annetut luotot, joiden arvo on alentunut, toimialoittain, brutto

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	Osuus toimialalle		Osuus toimialalle		Osuus toimialalle		Osuus toimialalle	
	31.12. 2005	annetuista luotoista, %	31.12. 2004	annetuista luotoista, %	31.12. 2005	annetuista luotoista, %	31.12. 2004	annetuista luotoista, %
Kiinteistötoiminta	35	0,6	54	1,0	35	0,6	47	0,9
Rakennustoiminta	12	2,3	20	4,8	12	3,0	18	5,8
Maatalous ja kalastus	2	0,7	5	1,8	1	0,3	2	0,7
Kuljetustoiminta	13	0,5	36	2,1	11	0,5	31	2,2
Shipping	0	0,0	2	1,6	0	0,0	2	1,6
Kauppa ja palvelut	52	1,9	49	2,1	51	2,2	44	2,2
Teollisuus	169	3,8	141	3,5	162	4,2	125	3,6
Rahoitustoiminta	13	5,0	25	8,1	12	3,3	21	8,8
Vuokraustoiminta, konsultointi ja muut yritys- palvelut	33	2,9	32	2,5	33	3,0	29	2,4
Muut yritykset	105	1,8	62	1,5	100	2,2	50	1,5
Yhteensä	434	1,8	426	2,1	417	2,0	369	2,1

Arvonalentumiset yrityksille annetuista luotoista toimialoittain

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	2005	%	2004	%	2005	%	2004	%
Kiinteistötoiminta	31	7,9	44	12,3	31	8,1	42	12,1
Rakennustoiminta	11	2,8	18	5,0	11	2,9	18	5,2
Maatalous ja kalastus	2	0,5	1	0,2	1	0,3	1	0,3
Kuljetustoiminta	11	2,7	17	4,8	11	2,9	16	4,6
Shipping	0	0,0	2	0,6	0	0,0	2	0,6
Kauppa ja palvelut	49	12,5	45	12,6	48	12,6	43	12,4
Teollisuus	157	40,2	128	35,9	154	40,3	124	35,8
Rahoitustoiminta	10	2,6	21	5,9	9	2,4	21	6,1
Vuokraustoiminta, konsultointi ja muut yritys- palvelut	31	7,9	30	8,4	31	8,1	29	8,4
Muut yritykset	89	22,9	51	14,3	86	22,4	50	14,5
Yhteensä	391	100,0	357	100,0	382	100,0	346	100,0

Arvonalentumiset

Konserni

Miljoonaa euroa	31.12.2004	Tulosvaikutteiset muutokset	Valuuttakurssi- muutokset	31.12.2005
Kohdistetut arvonalentumiset saatavaکوhtaaisesti arvoste- tuista saamisista	357	-19	-5	333
Saatavaryhmäkohtaiset olennaiset saamiset	60	48	6	114
Saatavaryhmäkohtaiset vähäiset saamiset	15	1	-	16
Arvonalentumiset yhteensä	432	30	1	463

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa	31.12.2004	Tulosvaikutteiset muutokset	Valuuttakurssi- muutokset	31.12.2005
Kohdistetut arvonalentumiset saatavaکوhtaaisesti arvoste- tuista saamisista	321	-17	-5	299
Saatavaryhmäkohtaiset olennaiset saamiset	60	48	6	114
Saatavaryhmäkohtaiset vähäiset saamiset	15	1	-	16
Arvonalentumiset yhteensä	396	32	1	429

Markkinariski

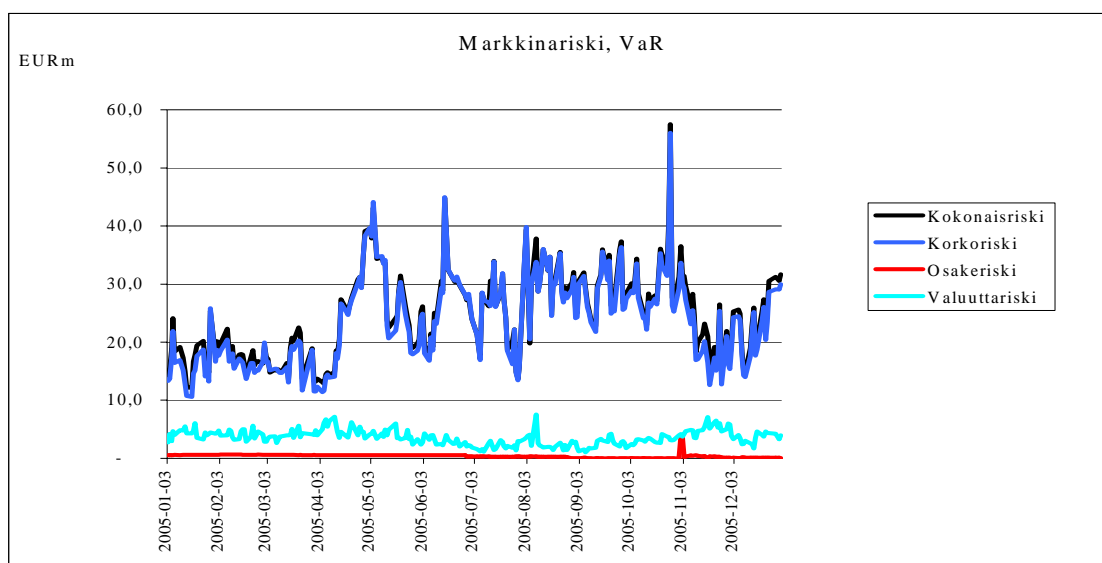
Markkinariskillä tarkoitetaan mahdollista markkina-arvon menetystä rahoitusmarkkinoiden korko-, valuuttakurssi- ja osakekurssimuutosten sekä raaka-aineiden hintakehityksen vuoksi. Nordean kaikki tärkeimmät kaupankäynti- ja sijoitussalkut arvostetaan käypään arvoon.

Korkoriskillä tarkoitetaan tulevien kassavirtojen nykyarvoihin liittyvää mahdollista tappiota korkotasojen muuttuessa. Rakenteellisella korkoriskillä (SIIR) taas tarkoitetaan koko taseen korkokatteen mahdollista pienenemistä markkinakorkojen noustessa tai laskiessa. Rakenteellista korkoriskiä kuvataan tarkemmin jäljempänä.

Nordeassa markkinariski liittyy etupäässä konsernin varainhallinnan sijoitussalkkuihin sekä Nordea Marketsin asiakaslähtöiseen kaupankäyntiin. Markkinariskiä aiheuttaa myös sisäisistä eläkejärjestelmistä.

Konsernin asiakasliiketoiminnassa ei ole markkinariskejä konsernin varainhallinnan huolehtiessa asiakasliiketoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien tasapainottamisesta.

Kaupankäynnin ja sijoitussalkkujen valuuttakurssiriskin lisäksi Nordeassa on myös rakenteellista valuuttakurssiriskiä, jota syntyy tytäryhtiöihin ja osakkuusyhtiöihin tehdyistä ulkomaan valuutan määräisistä sijoituksista. Rakenteelliset avoimet valuuttakurssipositiot katetaan aina. Rakenteellista valuuttakurssiriskiä voivat aiheuttaa myös valuutamääräiset tai ulkomaisten konttorien kautta tulevat tuotto- ja kuluvirrat. Tämäntyyppistä riskiä hallitaan Nordea-konsernin yksittäisissä yhtiöissä niiden valuuttaposition avulla. Tytäryhtiöiden emoyhtiöille osinkoina suorittamat maksut muunnetaan emoyhtiön perusvaluutaksi.

Johdannaissopimuksiin liittyvä luottoriski (nettoutussopimusten ja vakuuksien jälkeen) - Nordea Pankki Suomi -konserni

31.12.2005, miljoonaa euroa	Nykyiset riskit	Mahdolliset tulevat riskit	Riskit yhteensä
Yhteensä	3 353	18 587	18 956

Mittausmenetelmät

Mikään yksittäinen riskimittari ei pysty arvioimaan markkinariskin kaikkia puolia. Siksi Nordeassa käytetään useita erilaisia markkinariskin mittaussmenetelmiä, kuten Value-at-Risk-analyysiä (VaR), stressitestejä, skenaariosimulointia ja muita e-tilastollisia menetelmiä, joita ovat korkopistearvot, avointen positioiden nettomäärät ja optioiden tunnusluvut.

Tavanomaiset markkinaolosuhteet

VaR-analyysiä käytetään Nordeassa mittaamaan kaikkia lineaarisia korko-, valuutta- ja osakeriskejä sekä korko-optioihin liittyviä riskejä. Sen lisäksi käytetään kaikki nämä riskiluokat kattavaa VaR-analyysiä, jossa otetaan huomioon eri riskiluokkien välinen hajautus.

VaR on tilastollisen riskianalyysin menetelmä. Nordeassa analyysin perustana käytetään kahden viime vuoden aikana tapahtuneita muutoksia markkinahinnoissa ja -kursseissa, 10 pankkipäivän pitoaika (holding period, (engl)) ja 99 prosentin todennäköisyyttä. VaR menetelmänä on ns. historiallinen simulointi, jossa lasketaan keskimääräinen tappio aineiston huonoimmista päivähavainnoista.

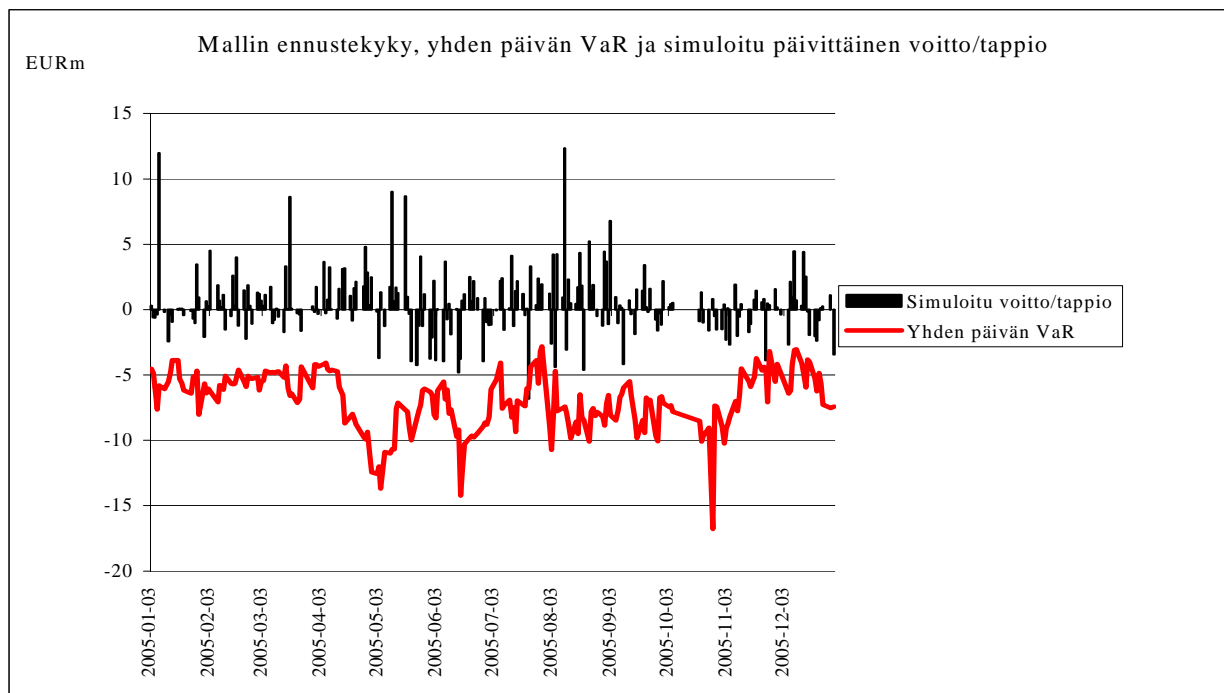
Nordean tavoitteena on mitata VaR-analyysin avulla likvidien markkinoiden riskiä. Vuodesta 2006 alkaen konsernin VaR-malleissa on otettu huomioon myös valuuttaoptioriski ja luottoriski.

Raaka-ainepositioiden liittyvää lineaarista ja epälineaarista riskiä mitataan myös skenaariosimuloinnin avulla. Skenaariot mittaavat positioiden arvon herkkyyttä raaka-ainehintojen muutoksille ja niiden volatiliiteetille.

VaR-mallien luotettavuus varmistetaan päivittäin tehtävillä, Baselin pankkivalvontakomitean suositusten mukaisilla testeillä. Mallit ovat osoittautuneet tilastollisesti luotettaviksi koko vuoden 2005 ajan.

Stressitestit

Stressitestien avulla arvioidaan tappiovaaraa äärimmäisissä markkinaolosuhteissa. Nordeassa stressitestit perustuvat salkun nykytilanteeseen ja rahoitusmarkkinoiden päivämuutosten historiatietoihin vuodesta 1993 alkaen. Tämän lisäksi käytetään myös subjektiivisia skenaarioita. Ne perustuvat yleensä valikoituihin, vuotta 1993 edeltäviin historiatietoihin tai nykyisessä suhdanteessa tai geopoliittisessa tilanteessa oleviin skenaarioihin.

Markkinariskianalyysi

NPS:n markkinariskianalyysissä otetaan huomioon sijoitustoiminnasta ja kaupankäynnistä aiheutuva kokonaisriski konsernitasolla. Riski oli vuoden 2005 lopussa suurin piirtein vuoden 2004 lopun tasolla.

Kokonaisriski

VaR-menetelmällä laskettu kokonaisriski oli vuoden 2005 lopussa 32 miljoonaa euroa (14). Korkoriskin, lineaarisen osakeriskin ja lineaarisen valuuttakurssiriskin välillä on siten huomattava hajautusvaikutus, koska kokonaisriski on pienempi kuin näiden kolmen riskin yhteissumma.

NPS käyttää suojauslaskentaa tilinpäätöksessään. Konsernissa sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentamallia kaikkiin suojauksiin. Tavoitteena on antaa tilinpäätöksessä oikea kuva NPS:n suojaustoimenpiteistä. Kokonaisvastuu NPS:n suojauspositioista ja suojauslaskennan periaatteista on varainhallinnalla (Treasury). NPS käyttää suojausinstrumentteina ensisijaisesti koronvaihtosopimuksia. Valuutanvaihtosopimuksia ja käteisinstrumentteja käytetään vain muutamassa tapauksessa. Käteisinstrumentteja käytetään suojaavina instrumentteina vain kun suojaudutaan valuuttariskiltä. NPS:n suojattuihin eriin kuuluu sekä yksittäisiä omaisuus- ja velkaeria että omaisuus- ja velkaeristä koostuvia salkkuja.

Korkoriski

VaR-menetelmällä laskettu korkoriski oli vuoden 2005 lopussa 30 miljoonaa euroa (34). Bruttoherkkyys yhden prosenttiyksikön suuruiseksi kaikkien korkojen samanaikaiselle muutokselle oli vuoden 2005 lopussa 120 miljoonaa euroa ja nettoherkkyys -22 miljoonaa euroa. Suurimmat vastuut korkoriskin kannalta ovat Ruotsin kruunu-, Tanskan kruunu-, Yhdysvaltain dollari- ja euro-määrisiä.

Valuuttakurssiriski

VaR-menetelmällä laskettu valuuttakurssiriski oli vuoden 2005 lopussa 4 miljoonaa euroa (4). Luku on suhteellisen pieni verrattuna korkoriskiin. Jos kaikkien valuuttojen kurssi muuttuisi 5 prosenttia suhteessa euroon, bruttoherkkyys olisi 17 miljoonaa euroa vuoden 2005 lopussa. Valuuttaoptioihin liittyvä riski oli 14 miljoonaa euroa (15).

Osakeriski

Vuoden 2005 lopussa VaR-menetelmällä laskettu osakeriski oli 0 miljoonaa euroa (1). Nettoherkkyys 10 prosentin muutokselle osakekursseissa oli 0,2 miljoonaa euroa. Suurin osakeriski kohdistui rahoitussektoriin.

Osakeoptioihin liittyvä riski kasvoi vuonna 2005, mikä kuvasti kaupankäynnin vilkastumista. Markkinariskin hallinnassa rajoitetaan ja seurataan pörssiosakkeiden lisäksi myös pääomarahastojen ja pörssissä noteeraamattomien osakkeiden kirjanpitoarvoa (pois lukien liiketoimintaan ja luotonantoon liittyvät noteeraamattomat osakkeet). Niitä ei kuitenkaan ole otettu tässä vuosikertomuksessa mukaan osakkeiden VaR-lukuja koskeviin taulukoihin ja kuviin.

Raaka-aineriski

NPS:n raaka-aineisiin, etupäässä selluun ja paperiin, liittyvä riski aiheutuu yksinomaan asiakaslähtöisestä toiminnasta. Lineaarinen raaka-aineriski oli vuoden 2005 lopussa 12 miljoonaa euroa (4). Raaka-aineoptioihin liittyvä riski oli 6 miljoonaa euroa.

Rakenteellinen korkoriski

Rakenteellisella korkoriskillä (SIIR) mitataan Nordealle kertyvän korkokatteen muutosta seuraavien 12 kuukauden aikana kaikkien korkojen liikahtaessa yhden prosenttiyksikön verran.

Rakenteellinen korkoriski kuvastaa riskiä, joka syntyy taseen ja taseen ulkopuolisten erien uudelleenhinnoittelujaksojen, volyymien ja viitekorkojen välisistä epätasapainoista.

Mittausmenetelmät

Rakenteellista korkoriskiä mitataan markkinakorkotason yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutuksena rahoituskatteeseen 12 kuukauden ajanjaksolla. Oletuksen mukaan jakson aikana ei tehdä uusia markkinatransaktioita. Laskennassa otetaan huomioon asiakaskäyttäytymisen pääpiirteet ja Nordean omia korkoja koskeva päätöksentekoprosessi. Jos korkotaso esimerkiksi on matala ja korot laskevat vielä lisää, koron laskun kokonaismäärää ei voida soveltaa eräpäivättömiin talletuksiin, koska korko ei voi olla negatiivinen.

Rakenteellisen korkoriskin analysointi

Laskevien markkinakorkojen rakenteellinen korkoriski oli vuoden 2005 lopussa -144 miljoonaa euroa ja nousevien korkojen rakenteellinen korkoriski oli 138 miljoonaa euroa. Lukujen mukaan rahoituskate pienenee, jos korot laskevat, ja suurenee, jos korot nousevat.

Rakenteellista korkoriskiä hallitaan aktiivisesti matalan korkotason vuoksi. Käytännössä osa NPS:n eräpäivättömistä talletuksista on vakaita, ja niiden korot muuttuvat harvoin. Näitä tilejä pidetään pitkäaikaisina ja niitä suojataan jatkuvasti, mikä on pienentänyt rakenteellista korkoriskiä.

Likviditeettiriski

Nordeassa likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, että Nordea pystyy suoriutumaan maksuvalmiutta koskevista velvoitteistaan vain maksamalla tavanomaista suuremmat kulut tai ei lainkaan pysty suoriutumaan velvoitteistaan niiden erääntyessä.

Mittausmenetelmät

Likviditeettiriskin hallinta kattaa sekä lyhyen aikavälin likviditeettiriskin että pitkän aikavälin rakenteellisen likviditeettiriskin. Nordean likviditeettiriskin hallinta sisältää jatkuvuussuunnitelman ja stressitestauksen. Kumpaankin tarkoitukseen on kehitetty useita likviditeettiriskin hallintamenetelmiä.

Lyhyen aikavälin rahoitukseen kohdistuvien paineiden lieventämiseksi Nordeassa mitataan avoimeen rahoituspositioon liittyvää riskiä. Se kuvastaa odotettua maksuvalmiuden enimmäistarvetta seuraavien 14 päivän aikana. Tätä riskiä mitataan kussakin valuutassa erikseen sekä kaikille valuutoille yhteensä.

Nordean ylläpitämien likviditeettipuskureiden avulla voidaan varmistaa kiireellinen rahoitus silloin, kun tavanomaisista lähteistä ei saada riittävästi varoja. Puskuri koostuu likvideistä arvopapereista, joilla on korkea luokitus ja joita voidaan myydä tai käyttää rahoituksen vakuutena.

Rakenteellista likviditeettiriskiä mitataan pysyvien velkojen ja pysyvien varojen välisenä erona. ALCO:n asettaman tavoitteen mukaan pysyvän rahoit-

tuksen nettomäärän on oltava positiivinen. Tämä tarkoittaa sitä, että pysyvät varat rahoitetaan pysyvillä veloilla. Pysyvät velat koostuvat pääasiassa henkilö- ja yritysasiakkaiden talletuksista, pankkitalletuksista ja joukkolainoista, joiden jäljellä oleva laina-aika on yli kuusi kuukautta, sekä omasta pääomasta. Pysyvät varat taas koostuvat lähinnä henkilö- ja yritysasiakkaiden lainoista ja muista lainoista, joiden jäljellä oleva laina-aika on yli kuusi kuukautta.

Likviditeettiriskin analysointi

Lyhyen aikavälin likviditeettiriski on pysynyt kohtuullisella tasolla koko vuoden 2005 ajan. Keskimääräinen avoin rahoituspositio on ollut -1,8 miljardia euroa (1,7) eli 14 seuraavan päivän aikana odotettu likviditeettitarve on ollut negatiivinen.

NPS:n maksuvalmiuspuskuri on ollut noin 3,4-4,1 miljardia euroa koko vuoden 2005 ajan. Keskimääräinen puskuri on ollut 3,7 miljardia euroa. NPS:ssa tätä tasoa pidetään korkeana. Se kuvastaa konsernin konservatiivista asennetta likviditeettiriskin yleensä ja erityisesti odottamattomiin maksuvalmiutta rasittaviin tapahtumiin.

Vuonna 2005 rahoituksen nettomäärä oli keskimäärin -0,4 miljardia euroa, joka pysyi hyvin sallitulle negatiiviselle nettomäärälle asetetun limiitin puitteissa.

Likviditeettiriski, velkojen maturiteettianalyysi, 31. 12.2005

Konserni

Miljoonaa euroa

Jäljellä oleva juoksuaika	Vaadittaessa maksettavat	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Velat	24 963	50 652	2 949	0	78 564

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa

Jäljellä oleva juoksuaika	Vaadittaessa maksettavat	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	>5 vuotta	Yhteensä
Velat	24 963	50 673	2 949	0	78 585

SIIR-riski, GAP-analyysi, 31.12.2005

Konserni

Miljoonaa euroa, Uudelleenhinnoittelujakso	Tase	Alle 3 kk	3-6 kk	6-12 kk	1-2 vuotta	2-5 vuotta	>5 vuotta	Ilman korko-sidonnaisuutta	Yhteensä
Varat									
Korkoa tuottavat varat	91 830	65 784	11 441	10 162	992	1 947	1 177	327	91 830
Taseen ulkopuoliset erät	- 2 352 134	8 102	5 818	5 564	6 308	2 665	-	-	2 380 591
Korkoa tuottamattomat varat	31 881	-	-	-	-	-	-	31 881	31 881
Varat yhteensä	123 711	2 417 918	19 543	15 980	6 556	8 255	3 842	32 208	2 504 302
Velat									
Korolliset verlat	79 645	50 806	9 824	6 110	5 839	6 487	579	-	79 645
Taseen ulkopuoliset erät	- 2 351 767	11 974	10 437	1 515	2 503	2 395	-	-	2 380 591
Korottomat velat	44 066	-	-	-	-	-	-	44 066	44 066
Velat yhteensä	123 711	2 402 573	21 798	16 547	7 354	8 990	2 974	44 066	2 504 302
Riski		15 345	-2 255	-567	-798	-735	868	-11 858	0
Kumulatiivinen riski			13 090	12 523	11 725	10 990	11 858	0	0

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa, Uudelleenhinnoittelujakso	Tase	Alle 3 kk	3-6 kk	6-12 kk	1-2 vuotta	2-5 vuotta	>5 vuotta	Ilman korko-sidonnaisuutta	Yhteensä
Varat									
Korkoa tuottavat varat	90 991	65 120	11 451	10 176	1 217	1 969	1 058	-	90 991
Taseen ulkopuoliset erät	- 2 352 134	8 102	5 818	5 564	6 308	2 665	-	-	2 380 591
Korkoa tuottamattomat varat	32 369	-	-	-	-	-	-	32 369	32 369
Varat yhteensä	123 360	2 417 254	19 553	15 994	6 781	8 277	3 723	32 369	2 503 951
Velat									
Korolliset verlat	79 634	50 795	9 824	6 110	5 839	6 487	579	-	79 634
Taseen ulkopuoliset erät	- 2 351 767	11 974	10 437	1 515	2 503	2 395	-	-	2 380 591
Korottomat velat	43 726	-	-	-	-	-	-	43 726	43 726
Velat yhteensä	123 360	2 402 562	21 798	16 547	7 354	8 990	2 974	43 726	2 503 951
Riski		14 692	-2 245	-553	-573	-713	749	-11 357	0
Kumulatiivinen riski			12 447	11 894	11 321	10 608	11 357	0	0

Operatiivinen riski

Nordea-konsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa periaatteissa operatiivinen riski määritellään riskiksi, joka aiheutuu sisäisten prosessien tai järjestelmien puutteellisuudesta tai virheellisestä toiminnasta tai ulkoisista tekijöistä, jotka aiheuttavat suoraan tai epäsuorasti tappioita tai vahingoittavat mainetta. Myös lainsäädäntöön ja hyvään toimintatapaan liittyvät riskit lasketaan katsotaan kuuluviksi operatiivisiin riskeihin.

Konsernin kaikkeen toimintaan, ulkoistettuihin toimintoihin ja kanssakäymiseen muiden osapuolien kanssa voi liittyä operatiivisia riskejä.

Merkittäviä tekijöitä operatiivisten riskien hallinnassa ovat tehokas sisäinen valvonta ja laadunvarmistus, joihin kuuluu riskienhallintajärjestelmä, taitava johtaminen ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Nordean hallitus saa vuosittain konsernin sisäisen valvonnan laatua koskevan raportin, jossa käsitellään kaikki rahoitusriskien ja operatiivisten riskien pääkohdat.

Kukin liiketoiminta-alue vastaa ensisijaisesti omien operatiivisten riskiensä hallinnasta. Konsernin luotonanto ja riskienhallinta laatii operatiivisten riskien tunnistamista, mittaamista, seuraamista ja hallintaa koskevat ohjeet ja vastaa niiden ylläpidosta sekä tukee linjaorganisaatiota ohjeiden käytännön toteutuksessa.

Tärkeitä seikkoja operatiivisten riskien vähentämisessä ovat tietoturvasuus, fyysinen turvallisuus ja rikosten ennaltaehkäisy. Tämän laajan alueen kattamiseksi konsernin luotonannon ja riskienhallinnan organisaatioon kuuluu konsernin turvallisuusyksikkö. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös konsernin

tietotekniikka- sekä konsernin lakiasiat ja Compliance –yksiköiden kanssa.

Operatiivisten riskien hallinnan pääprosesseja ovat itsearviointiin perustuva jatkuva seuranta sekä häiriöiden ja laadussa havaittujen puutteellisuuksien kirjaaminen ja rekisteröinti. Näitä prosesseja kehitettäessä kiinnitetään erityistä huomiota operatiiviseen riskiin liittyvien tapahtumien analysointiin, mahdollisiin riski-indikaattoreihin sekä aikaisiin varoitusmerkkeihin.

Riskien vähentämiseen tähtäviä tekniikoita ovat jatkuvuus- ja kriisinhallintasuunnitelmat sekä kattava vakuutusturva pahimpien tilanteiden varalta. Riskien rajoittamisessa keskitytään pikemminkin arvoketjujen luotettavuuden ja jatkuvuuden varmistamiseen kuin yksittäisessä yksikössä esiintyviin riskeihin. Erityisesti painotetaan muutosjohtamisen ja tuotekehityksen laadun ja riskien arviointia.

Operatiivisten riskien hallinnassa käytetään tekniikoita ja prosesseja, joissa painotetaan operatiivisten riskien määritelmässä mainittuja riskin lähteitä. Näin voidaan parantaa eri liiketoiminta-alueiden ja organisaation eri osien riskiprofiilien vertailukelpoisuutta. Täten myös riskiä rajoittavat ja pienentävät toimet voidaan kohdistaa oireiden sijasta lähteisiin.

Taloudellinen pääoma

Taloudellisella pääomalla (Economic Capital, EC) tarkoitetaan Nordeassa pääomaa, joka tarvitaan tavanomaisesta liiketoiminnasta aiheutuvien odottamattomien tappioiden kattamiseksi. Taloudellinen pääoma lasketaan sovitulla luotettavuustasolla.

Nordean liiketoiminnassa syntyy väistämättä tappioita. Tappioiden määrä on epävarma ja se vaihtelee odotetun tappiotason molemmin puolin. Taloudellinen pääoma on tarkempi pääomatarpeen mittari kuin nykyinen lakisääteinen pääomavaade. Se vaikuttaa myös riskipainotetun tuloksen (economic profit, EP) laskentaan.

Taloudellinen pääoma lasketaan Nordeassa seuraaville riskityypeille: luottoriski, markkinariski, henkivakuutusriski, operatiivinen riski ja liiketoimintariski. Nordea konsernin taloudellinen pääoma on eri riskityypeille kohdistettujen taloudellisten pääomien summa eri riskityyppien välisellä korrelaatio-oletuksella modifioituna.

Riskimittauksen yhtenäistämiseksi riskin mittaajaksoksi on määritelty yksi vuosi ja luottamustasoksi 99,97 %. Nordealla on siten 99,97% varmuus, että sillä on riittävästi pääomia kattamaan yhden vuoden aikana syntyvät odottamattomat tappiot.

Eri riskityyppien odottamattomat tappiot arvioidaan kvantitatiivisten mallien avulla:

- Luottoriski lasketaan eri tuotteille, asiakassegmenteille ja luottokelpoisuusluokille määriteltyjen pääomatekijöiden avulla. Ne perustuvat luottosal- kun riskiä mittaavaan malliin, jonka tärkeimmät

parametrit ovat asiakkaan maksukyvyttömyys- todennäköisyys (PD), asiakkaan maksukyvyttömyydestä odotettava tappio-osuus (LGD) ja asiakkaan odotetut vastuut maksukyvyttömyyshetkellä (EAD). Näiden parametrien arviointiperiaatteet tulevat merkittävästi käyttöön myös Basel II vakavaraisuuslaskennassa. Parametrejä arvioidaan ja päivitetään vähintään vuosittain.

- Markkinariskin mittaamisessa käytetään skenaarioajattelua ja sitä varten räätälöityjä Value-at-Risk (VaR) –malleja. Nordean omaan eläkekas- saan liittyvää markkinariskiä mitataan myös VaR- mallien avulla.
- Operatiivista riskiä mitataan Basel II vakavarai- suusuudistuksen standardimenetelmän mukaisesti.
- Liiketoimintariskin mittaaminen perustuu tälle riskille kohdistettavan tuloksen vaihteluun.
- Eri riskityyppien yhdistämisestä konsernitasolla syntyy huomattavia hajautusvaikutuksia, koska niille kohdistettujen odottamattomien tappioiden syn- tyminen samanaikaisesti on epätodennäköistä. Ha- jautusvaikutusta pienentää kuitenkin joidenkin riski- tyyppien voimakas keskinäinen korrelaatio. Esimer- kiksi luotto- ja markkinariskin vaikuttaa voimak- kaasti talouden yleinen kehitys. Hajautusvaikutuk- sen vuoksi taloudellisen pääoman kokonaismäärä on silti eri riskityyppien yhteenlaskettua taloudellista pääomaa pienempi.

Uusi vakavaraisuusdirektiivi (Basel II)

Uudet vakavaraisuusvaatimukset pyrkivät paranta- maan lakisääteisen vakavaraisuuden riskiherkkyyttä ja tiukentamaan tiedonantovelvoitteita. Samalla myös pankkivalvonta saa uusia periaatteita. EU hy- väksyi lokakuussa 2005 uusia vakavaraisuusvaati- muksia koskevan direktiivin sisällön. Nordea kon- solidoidusti valvova viranomainen, Ruotsin Finan- sinspektionen, julkaisi lokakuussa 2005 paikallisen, sisäisten luottoluokitusten menetelmää (IRB) kos- kevan säännösten. Se on julkaissut myös muita asioita koskevia säännösluonnoksia vuoden 2005 aikana. Myös muut paikallisesti Nordeaa valvovat viranomaiset ovat julkaisseet ensimmäiset säännös- luonnokset vuoden 2005 aikana.

Uusien periaatteiden mukaisesti riskin sisäisen arvi- oinnin tuloksia voidaan käyttää vakavaraisuusvaa- timusten laskennassa, mikä parantaa riskipainotettu- jen varojen laskennan tarkuutta. EU:n direktiivi sisältää tarkat vähimmäisvaatimukset sisäisten ris- kiarvioiden luotettavuuden ja täydellisuuden arvi- oimiseksi. Nordea on täydentänyt taloudellisen pää- oman mittaamisessa käyttämiään sisäisiä malleja ja prosesseja vastaamaan sisäisten luottoluokitusten menetelmän vähimmäisvaatimuksia. Tämän lisäksi kehitetään laskennassa tarvittavia tietokantoja (fi- nancial data warehouse).

Nordea osallistui vuonna 2005 viidenteen vaka- varaisuusuudistuksen määrällisiä vaikutuksia kos- kevaan tutkimukseen. Sekä tämän että aiempien

tutkimusten mukaan uudet vakavaraisuussäännökset pienentävät pääomavaatimuksen vähimmäismäärää. Merkittävin tekijä tässä on Nordea –konsernin luottosalkun jakauma. Riskipainotettujen vastuiden pienetessä Nordea voi säädellä pääomatasojaan joustavammin ja tehokkaammin.

Vakavaraisuusuudistus hyödyttää Nordeaa, koska riskipainotettujen vastuiden ja siten myös vaaditun oman pääoman määrä pienenee. Uusista säännöksistä aiheutuu myös tärkeitä välillisiä hyötyjä, kuten

- riskienhallintastandardien paraneminen
- luottoprosessien tehostuminen
- riskienhallintaa ja hinnoittelua koskevan tiedon kasvaminen
- prosessien ja raportointimenetelmien yhteensovittaminen.

Nordean vuonna 2005 jättämän hakemuksen mukaan se voisi vuodesta 2007 alkaen laskea luottorisikin pääomavaateen sisäisten luottoluokitusten menetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaateen ns. standardimenetelmällä. Luottorisikin laskemista koskeva hakemus kattaa yritysten sekä pankkien ja yhteisöjen vastuut. Edistyneempi sisäisten luokitusten menetelmä otetaan myös asteittain käyttöön kaikissa tärkeimmissä salkuissa.

Nordeassa panostettiin vuonna 2005 huomattavasti konsernin tietotekniikkajärjestelmien ja riskienhallintaprosessien yhdenmukaistamiseen. Vakavaraisuusuudistus on Nordean tärkein kaikissa Pohjoismaissa toteutettava hanke, jossa on mukana henkilöstöä Nordean liiketoiminta-alueilta, konserniprosessit ja –teknologia -toiminnosta, konsernin tuki- ja hankintapalveluista, konsernin luotonannosta ja konsernin lakiasioista. Vuoden 2005 aikana erityistä huomiota ovat saaneet:

- luokitus- ja pisteytys (scoring)- mallien sekä parametristimoinnin (esimerkiksi PD, LGD ja EAD) luotettavuuden parantaminen
- uudet vakavaraisuusvaatimukset täyttävän tietovaraston kehittäminen riskiraportoinnin näkökulmasta
- pääoman riittävyden arviointiprosessin (ICAAP) vaatimukset
- osaamisen kehittäminen koko konsernissa seminaarien ja työryhmien avulla.

Tärkeä askel taloudellisen pääoman hallinnointiprosessin mukauttamisessa ns. Pilari II:n vaatimukseen on ollut erillisen työryhmän (Capital Planning Forum) perustaminen pääomasuunnittelua varten. Työryhmän vetäjänä toimii konsernin talousjohtaja. Se koordinoi konsernin pääomasuunnittelua ja laatii stressitestejä ja muita riskien käsittelyä koskevia ohjeita.

Vuoden 2006 aikana Nordeassa ryhdytään lisätoimiin konsernin taloudellista pääomaa ja riskienhallintaa koskevien periaatteiden ja sisäisten luokitusten menetelmän vaatimusten lähentämiseksi. Tietovaraston kehitystyö jatkuu vuonna 2006. Nordeassa ryhdytään myös julkaisemaan vakavaraisuutta koskevia rinnakkaisia neljännesvuosiraportteja, jotka koskevat sisäisten luottoluokitusten menetelmän piirissä vuonna 2007 olevia salkkuja (yritykset ja yhteisöt).

Henkilöstö

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinnon strategia

Henkilöstö on Nordean menestyksen perusta. Nordea haluaa palkata ja pitää palveluksessaan asian- tuntevia ja tulossuuntautuneita henkilöitä, joille luodaan mahdollisuus kehittyä työssään. Tämä haastava tavoite on asetettu etusijalle kaikkialla Nordea-konsernissa.

Henkilöstöhallinnon periaatteet

Henkilöstöhallinnossa on laadittu ja yhdenmukaistettu useita yleisiä periaatteita monimutkaisuuden vähentämiseksi. Nämä periaatteet käsittelevät oppimista, urakehitystä ja rekrytointia. Yhteisten ohjeiden kautta Nordea ottaa jälleen askeleen kohti tavoitettaan olla yksi pankki.

Henkilöstötilanne

Henkilöstömäärän lasku jatkui vuonna 2005 aikana, kun Nordea keskittyi edelleen yhtenäistämiseen ja prosessien tehostamiseen.

Vuonna 2005 pankkikonsernin henkilöstömäärä laski 9 795:stä 9 750:een. Henkilötyövuosina mitattuna henkilöstömäärä oli 8 910 henkilöä.

Henkilöstöhallinto on tarjonnut tehokkaasti uusia tehtäviä ilman työtä jääville henkilöille, minkä ansiosta on välttytty irtisanomisilta.

Kannustinohjelmat

Koko henkilöstö on mukana voittopalkkiojärjestelmässä. Lisäksi Nordea-konsernissa on otettu käyttöön johdon kannustinohjelma. Vuonna 2005 palkkiot perustuivat riskipainotettuun tulokseen (economic profit) ja Nordean sijoitukseen pohjoismaisessa vertailuryhmässä oman pääoman tuotolla mitattuna (ilman liikearvoa).

Sekä henkilöstön että johdon kannustinohjelmissa maksettavat palkkiot perustuvat sekä sisäisiin tavoitteisiin että sijoitukseen vertailuryhmässä. Palkkioiden enimmäismäärät ovat rajoitetut molemmissa ohjelmissa.

Suoritusarviointi ja kehityskeskustelu

Suoritusarviointi ja kehityskeskustelu on yksi tärkeimmistä keinoista varmistaa henkilöstön kehittäminen sekä erilaisten kurssien että työssä oppimisen kautta.

Ympäristöasiat

Nordea Pankki Suomi on sitoutunut kestäväan kehitykseen konsernin yhteiskunnallisen vastuun periaatteiden mukaisesti. Liiketoiminnassa kannetaan huolta ympäristöstä. Kielteisiä ympäristövaikutuksia vähennetään ja ympäristöystävällisiä toimintatapoja lisätään. Nordea-konsernille on laadittu ympäristöasioita koskevat ohjeet, joissa kerrotaan, miten konsernin yksiköt voivat ottaa ympäristöasiat huomioon omassa toiminnassaan pyrkien samalla minimoimaan konsernille aiheutuvat kulut ja riskit. Ohjeet ohjaavat myös päätöksentekoa rahoitustoiminnassa ja tavarantoimittajien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Oikeudenkäynnit

NPS on osallisena joissakin normaalia liiketoimintaansa koskevissa oikeudenkäynneissä ja muissa riita-asioissa. Useimmat näistä koskevat suhteellisen pieniä rahasummia. Millään niistä ei arvioida olevan olennaista kielteistä vaikutusta konserniin tai sen taloudelliseen asemaan.

Nordean osakkeet

Nordea Pankki Suomi Oyj ei omista omia osakkeitaan. Nordea Pankki Suomi on ostanut ja myynyt vuoden aikana emoyhtiönsä Nordea Bank AB:n osakkeita (publ) osana tavanomaista kaupankäynti- ja markkinatakaustoimintaansa. Tehdyt kaupat on esitetty oheisessa taulukossa.

Hankinnat

Kuukausi	Määrä	Hankintahinta	Yhteensä, euroa
Maaliskuu	1 318 600	7,84	10 337 824,00
Toukokuu	1 000	7,26	7 260,00
Kesäkuu	3 000	7,50	22 500,00
Kesäkuu	3 000	7,61	22 830,00
Heinäkuu	3 000	7,60	22 804,50
Heinäkuu	100	7,90	790,00
Heinäkuu	500	7,90	3 950,00
Syyskuu	3 000	7,94	23 824,50
Syyskuu	4 000	8,05	32 200,00
Lokakuu	5 000	8,09	40 450,00
Marraskuu	4 000	8,29	33 166,00
Joulukuu	10 000	8,60	86 000,00

10 633 599,00

Myynnit

Kuukausi	Määrä	Hinta	Yhteensä, euroa
Maaliskuu	-1 318 600	7,84	-10 337 824,00
Toukokuu	-1 000	7,27	-7 270,00
Heinäkuu	-3 000	7,60	-22 800,00
Heinäkuu	-3 000	7,53	-22 585,50
Heinäkuu	-500	7,90	-3 950,00
Heinäkuu	-100	7,90	-790,00
Elokuu	-3 000	7,93	-23 790,00
Syyskuu	-3 000	7,66	-22 975,50
Lokakuu	-4 000	8,28	-33 120,00
Lokakuu	-5 000	8,07	-40 350,00
Marraskuu	-4 000	8,08	-32 314,00
Joulukuu	-10 000	8,61	-86 100,00

-10 633 869,00

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeen nimellisarvo on 0,39632 euroa. Kaupoilla on ollut hyvin pieni vaikutus Nordea Bank AB:n (publ) omistusosuuksiin ja äänioikeuksiin. Vuoden 2005 lopussa NPS ei omistanut yhtään emoyhtiön osaketta.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole ollut sellaisia tapahtumia, jotka vaikuttaisivat tilinpäätöksen arvioimiseen.

Näkymät

Vuoden 2006 taloudelliset näkymät ennakoivat voimakasta BKT-kasvua Nordean kotimarkkinoilla. Myös yksityisen kulutuksen ja investointien uskotaan kasvavan. Nordean markkina-asema on vahva ja konsernin asiakkaiden liiketoiminta on vilkasta, joten volyymien odotetaan kasvavan voimakkaasti myös vuonna 2006. Tuottojen kasvun uskotaan jättävän volyymikasvua pienemmäksi myös vuonna 2006, sillä mMarginaaleihin kohdistuu edelleen paineita.

Konsernin tavoitteena on, että tuottojen kasvu ylittää kulujen kasvun vähintään 5 prosenttiyksiköllä vuonna 2006. Kulujen uskotaan pysyvän pääosin entisellä tasolla. Nordea Pankki Suomen kehityksen uskotaan vaikuttavan myönteisesti tämän tavoitteen saavuttamiseen.

Luottosalkun laatu on edelleen hyvä, mikä ilmenee vähäisiä arvonalentumistappioina. Myönteisten talousennusteiden ja sisäisiin luottoluokitusmalleihin perustuvien arvioiden ansiosta luottotappioiden odotetaan pysyvän vähäisinä vuonna 2006.

Nordea Pankki Suomi –konserni ja Nordea Pankki Suomi Oyj

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Liite	Konserni		Emoyhtiö	
		2005	2004	2005	2004
Liiketoiminnan tuotot					
Korkotuotot	3	3 036	2 376	2 856	2 201
Korkokulut	3	-1 826	-1 255	-1 824	-1 254
Rahoituskate	3	1 210	1 121	1 032	947
Palkkiotuotot	4	449	447	425	425
Palkkiokulut	4	-178	-154	-171	-148
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	4	271	293	254	277
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	5	301	205	300	205
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	20	20	18	-	-
Osingot	6	2	4	63	158
Muut liiketoiminnan tuotot	7	58	49	51	55
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		1 862	1 690	1 700	1 642
Liiketoiminnan kulut					
Hallintokulut:					
Henkilöstökulut	8	-483	-417	-439	-373
Muut kulut	9	-371	-358	-362	-366
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	10,22,23	-48	-56	-22	-34
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-902	-831	-823	-773
Arvonalentumistappiot luotoista	11	-46	-18	-36	-10
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset		1	-1	1	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		0	34	-2	4
Liikevoitto		915	874	840	863
Tuloverot	12	191	24	222	56
Tulos		1 106	898	1 062	919
Josta:					
Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajien osuus		1 104	896	1 062	919
Vähemmistöosuudet		2	2	-	-
Yhteensä		1 106	898	1 062	919

Taseet

Miljoonaa euroa	Liite	Konserni		Emoyhtiö	
		31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Vastaavaa					
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset		1 756	1 687	1 756	1 687
Valtion velkasitoumukset ja muut keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	13	3 072	3 034	3 072	3 034
Saamiset luottolaitoksilta	14, 16	39 758	36 029	43 945	39 958
Luotot yleisölle	15, 16, 24	46 264	39 819	41 566	35 387
Korolliset arvopaperit	17	981	712	979	712
Osakkeet	18	316	216	316	215
Johdannaissopimukset	19	28 165	26 427	28 165	26 428
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		70	-	70	-
Osakkuusyritysten osakkeet	20	214	176	132	110
Tytäryhtiöosakkeet	21	-	4	325	334
Aineettomat hyödykkeet	22	17	20	18	18
Aineelliset hyödykkeet	23, 24	78	153	45	45
Sijoituskiinteistöt	25	39	33	8	5
Laskennalliset verosaamiset	12	766	443	760	441
Verosaamiset		6	6	-	2
Eläke-etuusvarat	34	53	50	49	47
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	26	413	511	369	458
Muut varat	27	1 743	1 597	1 785	1 727
Vastaavaa yhteensä		123 711	110 917	123 360	110 608
Velat					
Velat luottolaitoksille	28	21 219	17 976	21 181	17 948
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	29	35 092	31 675	35 113	31 689
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30	21 430	18 575	21 435	18 580
Johdannaissopimukset	19	28 069	26 594	28 069	26 594
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		43	-	43	-
Verovelat		20	11	17	7
Muut velat	31	2 970	2 414	2 882	2 326
Siirtovelat ja saadut ennakot	32	630	562	547	485
Laskennalliset verovelat	12	14	16	-	-
Varaukset	33	55	54	43	40
Eläkevastuut	34	61	64	61	64
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	35	1 904	1 821	1 904	1 821
Velat yhteensä		111 507	99 762	111 295	99 554
Oma pääoma					
Vähemmistöosuudet	36	6	6	-	-
<i>Ydinpääoma</i>					
Osakepääoma		2 319	2 319	2 319	2 319
Muut rahastot		3 483	3 486	3 447	3 447
Kertyneet voittovarot		5 292	4 448	5 237	4 369
Tilikauden tulos		1 104	896	1 062	919
Ydinpääoma yhteensä		12 198	11 149	12 065	11 054
Oma pääoma yhteensä		12 204	11 155	12 065	11 054
Vastattavaa yhteensä		123 711	110 917	123 360	110 608
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus	37	8 164	3 562	8 164	3 562
Muu vakuudeksi annettu omaisuus	38	100	-	100	-
Vastuusitoumukset	39	6 683	5 203	6 946	5 429
Sitoumukset	40	1 973 545	1 424 240	1 971 698	1 422 651
Muut liitteet					
Liite 41 Rahoitusinstrumenttien luokittelu					
Liite 42 Käypään arvoon arvostetut varat ja velat					
Liite 43 Valuuttamääräiset varat ja velat					
Liite 44 Suojauslaskenta					
		Liite 45	Toiselle osapuolelle siirrettyihin omaisuuseriin säilyvä intressi ja omaisuuseriin liittyvät velat		
		Liite 46	Fuusiot, myynnit ja purut		
		Liite 47	Lähipiirin liiketapahtumat		

Tuottojen ja kulujen kirjaaminen

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Muuntoerot vuoden aikana	6	-9	-	-
Suoraan omaan pääomaan kirjatut tuotot, netto	6	-9	-	-
Tilikauden tulos	1 106	898	1 062	919
Tilikauden aikana kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	1 112	889	1 062	919
Josta:				
Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajien osuus	1 110	887	1 062	919
Vähemmistöosuudet	2	2	-	-
	1 112	889	1 062	919
Tilinpäätösperiaatteiden muutosten vaikutus				
Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajien osuus	-59	-9	-51	2
Vähemmistöosuudet	0	0	-	-
	-59	-9	-51	2

Rahavirtalaskelma

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Liiketoiminta				
Liikevoitto	915	874	840	863
Oikaisut kassavirtaan sisällyttämistä eristä	191	78	138	77
Maksetut tuloverot	-129	-44	-97	-14
Liiketoiminnan rahavirta ennen liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutosta	977	908	881	926
Liiketoimintaan kuuluvien saamisten muutos				
Muutos saamisissa luottolaitoksilta	-4 736	-1 454	-4 992	-1 631
Muutos luotonannossa	-6 531	-4 108	-6 245	-3 862
Muutos korollisissa arvopapereissa	-318	469	-317	469
Muutos osakkeissa	-113	-115	-114	-122
Muutos johdannaisissa, netto	-179	-100	-179	-100
Muutos muissa varoissa	-155	-724	-57	-890
Liiketoimintaan kuuluvien velkojen muutos				
Muutos veloissa luottolaitoksille	3 243	5 405	3 233	5 386
Muutos yleisön talletuksissa ja muissa veloissa yleisölle	3 417	519	3 424	520
Muutos liikkeeseen lasketuissa arvopapereissa	2 855	1 841	2 855	1 842
Muutos muissa veloissa	565	651	566	632
Liiketoiminnan rahavirta	-975	3 292	-945	3 170
Investoinnit				
Osakkuusyrittösoakkeiden hankinnat	-22	54	-1	15
Aineellisten hyödykkeiden hankinnat	61	187	16	230
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	-27	-48	-33	-70
Aineettomien hyödykkeiden hankinnat	-6	-11	-6	-11
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	1	1	0	0
Muiden pysyvien vastaavien hankinnat/myynnit	0	354	0	356
Investointien rahavirta	7	537	-24	520
Rahoitustoiminta				
Liikkeeseen lasketut lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	83	-43	83	-43
Takaisin maksetut lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-875	-	-875
Maksetut osingot	-54	27	-50	37
Rahoitustoiminnan rahavirta	29	-891	33	-881
Kauden rahavirta	-939	2 938	-936	2 809
Rahavarat kauden alussa	13 038	10 100	13 032	10 226
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-	-	-	-3
Rahavarat kauden lopussa	12 099	13 038	12 096	13 032
Muutos	-939	2 938	-936	2 809

Rahavirtalaskelma: *jatk.*

Lisätiedot rahavirtalaskelmasta

Rahavirtalaskelma on laadittu IAS 7 -standardin mukaan ja siinä esitetään käteisten varojen ja niihin rinnastettujen varojen rahavirrat tilikauden aikana. Nordea Pankki Suomi Oyj:n rahavirtalaskelmassa on noudatettu liiketoiminnan rahavirtojen epäsuoraa esittämistapaa, jossa tilikauden tulosta oikaistaan muiden kuin käteisten tapahtumien vaikutuksella (esim. poistot ja luottotappiot). Rahavirrat luokitellaan liiketoiminnan, investointien ja rahoitustoiminnan rahavirtoihin.

Liiketoiminta

Liiketoiminnalla tarkoitetaan pääasiallista tuloa tuottavaa toimintaa. Rahavirta muodostuu pääsääntöisesti liikevoitosta, jota oikaistaan rahavirtoihin kuulumattomilla erillä ja maksetuilla tuloveroilla. Rahavirtoihin kuulumattomien erien oikaisuihin sisältyvät erät:

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Poistot	48	56	22	34
Arvonlennukset	-1	1	-1	0
Luottotappiot	85	52	65	37
Realisoitumattomat voitot/tappiot	-59	59	-59	60
Myyntivoitot/-tappiot, netto	-10	-40	-11	-17
Siirtyvien erien ja varausten muutokset	160	-36	151	-18
Muut erät	-32	-14	-29	-19
	191	78	138	77

Liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutoksiin sisältyvät erät ovat tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvia varoja ja velkoja kuten luottoja ja talletuksia. Johdannaissopimusten muutokset esitetään nettona.

Liiketoiminnan rahavirtaan sisältyvät saadut korkotuotot ja maksetut korkokulut:

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Saadut korkotuotot	2 682	2 060	2 495	1 893
Maksetut korkokulut	1 473	989	1 474	989

Investoinnit

Investointeihin sisältyvät pysyvien vastaavien hankinnat ja myynnit (rahoitusomaisuus sekä aineelliset ja aineettomat hyödykkeet).

Käteiset varat

Seuraavat erät sisältyvät käteisiin varoihin:

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	1 756	1 687	1 756	1 687
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	10 343	11 351	10 340	11 345
	12 099	13 038	12 096	13 032

Käteiset varat sisältävät käteiset maksuvälineet ja ulkomaiset setelit. Saamisiin keskuspankeilta sisältyvät keskuspankeissa ja julkisen viranomaisen ylläpitämässä postisiirtojärjestelmissä olevat tilit, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- keskuspankin tai postisiirtojärjestelmän kotipaikka on maassa, jossa yhtiöllä on toimipaikka
- tilillä olevat varat ovat milloin tahansa käytettävissä.

Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta sisältävät käteiset varat lukuun ottamatta joukkolainoja ja muita korollisia arvonpapereita.

Tilinpäätöksen liitteet

Liite 1

Tilinpäätösperiaatteet

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Nordea Pankki Suomi Oyj:n tilinpäätös ja konsernitilinpäätös on laadittu EU:n hyväksymien kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) ja Suomen kirjanpitolain mukaisesti sekä soveltuvin osin Suomen luottolaitostoiminnasta annetun lain, Rahoitustarkastuksen määräysten ja ohjeiden sekä valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman päätöksen mukaisesti.

EU hyväksyi tammikuussa 2006 IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardin. NPS on kuitenkin noudattanut tätä standardia jo vuoden 2005 tilinpäätöksessä, koska se tuli voimaan ennen vuosikertomuksen julkistamista.

IFRS:n käyttöönoton vaikutukset tilinpäätökseen on esitetty IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto -standardin määräysten mukaisesti. IFRS:n käyttöönoton vaikutukset on kuvattu jäljempänä.

Vertailutiedot

Vertailutiedoissa 31. joulukuuta 2004 on otettu huomioon kaikkien sovellettavien IFRS-standardien vaikutukset lukuun ottamatta vuonna 2005 voimaan tullutta uudistettua IAS 39 -standardia.

IFRS 1:n sisältämien siirtymäsäännösten mukaisesti NPS ei esitä IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardin mukaisia vertailutietoja.

Vuoden 2004 tilinpäätös laadittiin Suomessa hyväksytyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaan. Suurimmat NPS:n tilinpäätökseen ja vuoden 2004 vertailulukuihin vaikuttavat erot Suomen säännösten ja IFRS-periaatteiden välillä ovat:

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen

Suomessa hyväksytyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaan vähemmistöosuudet vähennettiin omasta pääomasta ja esitettiin omana eränään. IAS 1:n ja IAS 27:n mukaan vähemmistöosuudet sisältyvät omaan omaan omana eränään.

IAS 17 Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset on luokiteltu rahoitusleasingsopeuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Vuokrasopimusten jäännösarvot

on arvioitu uudelleen ja niille on tehty arvonalentumistestit. Poistoja muista vuokrasopimuksista käsitellään

poistoina, eivätkä ne sisälly leasingtoiminnan netto-tuottoihin.

IAS 19 Työsuhde-edut

Eläkevastuut ja velat, joita ei Suomen kirjanpitosäännösten mukaan ole kirjattu taseeseen, on IFRS 1 Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto -standardin mukaisesti kirjattu suoraan oman pääoman IFRS-säännösten käyttöönoton yhteydessä. Vertailuluvut vuodelta 2004 on oikaistu vastaavasti.

Laskentaperusteiden muutoksen vuoksi työeläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke on luokiteltu maksuperusteiseksi eläkejärjestelmäksi 1. tammikuuta 2005 alkaen. Sitoumus luokiteltiin etuusperusteiseksi eläkejärjestelmäksi vuoden 2004 avaavassa taseessa. Muutoksella oli kertaluonteinen positiivinen vaikutus vuoden 2004 vertailulukuihin.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös

Suomessa hyväksytyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaan konsolidoinnissa voitiin aiemmin tehdä tiettyjä poikkeuksia. Konserniyhtiöt, jotka eivät ole luottolaitoksia tai sijoituspalveluyrityksiä, yhdisteltiin aikaisemmin konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. IFRS:n mukaan ne yhdistellään nyt rivi rivittä.

Liikearvosta ei enää tehdä poistoja. Sen määrää ja säilyttämisperusteita tarkastellaan kuitenkin aikaisempaan tapaan vähintään kerran vuodessa arvonalentumistestien avulla. Arvonalentumistestien jälkeen avaavaan taseeseen ei sisällynyt konsernilikearvoa.

IAS 38 Aineettomat hyödykkeet

Tietotekniikan kehittämiskulut on aktivoitu IFRS:n mukaisesti, kun ne aikaisemmin kirjattiin suoraan kuluksi.

Muutokset tilinpäätösperiaatteissa

Uudistettu IAS 39 standardi tuli voimaan vuonna 2005, ja se vaikuttaa avaavaan taseeseen 1. tammikuuta 2005.

IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja luokittelu

Rahoitusinstrumenttien luokittelu

Kaikki rahoitusinstrumentit, joita IAS 39 koskee, on luokiteltu kohdassa "Rahoitusinstrumentit: Rahoitusinstrumenttien luokittelu" mainittuihin ryhmiin.

Kunkin rahoitusinstrumentin alkuperäinen arvostus taseessa ja se, miten instrumentin käyvän arvon muu-

tokset kirjataan tilinpäätökseen, määräytyvät luokittelun perusteella.

Korkotuotot luotoista, joiden arvo on alentunut

IAS 39:n luottojen arvonalentumista koskevien säännösten mukaan korkotuotot luotoista, joiden arvo on alentunut, lasketaan efektiivisen koron mukaan ja kirjataan korkotuotoiksi, kun taas itse luotto arvostetaan tulevien rahavirtojen nettomääräisenä nykyarvona sillä hetkellä, kun luotto luokitellaan luotoksi, jonka arvo on alentunut. Tulevien rahavirtojen nykyarvo diskontataan alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Arvonalemmukset

Yleiset luottotappiovaraukset eivät ole sallittuja IAS 39:n mukaan. Sen sijaan luottojen arvon aleneminen on standardin mukaan eriteltävä saatavaryhmäkohtaisesti siten, että arvon alentumisen riski on kaikissa ryhmän luotoissa samankaltainen. NPS on siksi luokitellut aikaisemmin yleisinä luottotappiovarauksina kirjatut varaukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuiksi arvonalentumisiksi.

Suojauslaskenta

IAS 39:n mukaan kaikki johdannaisopimukset arvostetaan käypään arvoon. Tämä koskee myös johdannaisia, joihin aikaisemmin sovellettiin suojauslaskennan säännöksiä. Nykyään sovelletaan käyvän arvon suojausta, jossa sekä suojaava instrumentti että suojattu erä arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Luotoista saadut palkkiot

IAS 39:n käyttöönotto siltä osin, kun se koskee lainojen arvostusta hankintamenoön efektiivisen koron menetelmää käyttäen, tarkoittaa, että lainasopimusta tehtäessä saadut palkkiot on jaksotettava lainan odotetulle juoksuajalle osana arvostusta. Tämän muutoksen vaikutus avaavaan taseeseen 1. tammikuuta 2005 oli 58 miljoonaa euroa. Muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta vuoden 2005 tuloslaskelmaan.

IFRS:n vaikutukset

IFRS-standardien käyttöönoton standardikohtaiset vaikutukset tuloslaskelman ja taseen vertailutietoihin on esitetty seuraavassa:

Konserni

Miljoonaa euroa	Tuotot yhteensä	Kulut yhteensä	Verot	Tulos
Vuosi 2004 Suomen tilinpäätössäännösten mukaan	1 701	-896	25	821
IAS 1 Vähemmistöosuudet				2
IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen				-12
IFRS 3 Liikearvopoistot				14
IAS 19 Eläkkeet				67
IAS 38 Tietotekniikan kehittämiskulujen aktivointi				5
Muut				1
Vuosi 2004 IFRS:n mukaan	1 690	-831	24	898

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa	Tuotot yhteensä	Kulut yhteensä	Verot	Tulos
Vuosi 2004 Suomen tilinpäätössäännösten mukaan	1647	-846	56	846
IAS 19 Eläkkeet				67
IAS 38 Tietotekniikan kehittämiskulujen aktivointi				6
Vuosi 2004 IFRS:n mukaan	1 642	-773	56	919

Konserni

Tase, miljoonaa euroa	Suomen säännökset 31.12.2003	IAS 17	IAS 19	IAS 27/ IFRS 3	Muut	IFRS 1.1.2004
Vastaavaa						
Valtion velkasitoumukset ja muut korolliset arvopaperit	2 160					2 160
Saamiset luottolaitoksilta	32 123			4	420	32 547
Luotot yleisölle	35 877	-101		6	-19	35 763
Korolliset arvopaperit ja osakkeet	2 914			5	-423	2 496
Johdannaissopimukset	17 848					17 848
Muut varat	3 323	100	30	-25	20	3 448
Vastaavaa yhteensä	94 245	-1	30	-10	-2	94 262
Vastattavaa						
Velat luottolaitoksille	12 566			5		12 571
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	31 157			-1		31 156
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 734					16 734
Johdannaissopimukset	18 039					18 039
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 864					1 864
Muut velat ja vähemmistöosuudet	2 685		101	11		2 797
Ydinpääoma	11 200	-1	-71	-25	-2	11 101
Vastattavaa yhteensä	94 245	-1	30	-10	-2	94 262

Tase, miljoonaa euroa	Suomen säännökset 31.12.2004	IAS 17	IAS 19	IAS 27/ IFRS 3	Muut	IFRS 31.12.2004	IAS 39	IFRS 1.1.2005
Vastaavaa								
Valtion velkasitoumukset ja muut korolliset arvopaperit	3 034					3 034		3 034
Saamiset luottolaitoksilta	35 609				420	36 029		36 029
Luotot yleisölle	39 910	-102		8	3	39 819	-61	39 758
Korolliset arvopaperit ja osakkeet	1 351				-423	928		928
Johdannaissopimukset	26 427					26 427	113	26 540
Muut varat	4 545	102	50	-20	3	4 680	54	4 734
Vastaavaa yhteensä	110 876	0	50	-12	3	110 917	106	111 023
Vastattavaa								
Velat luottolaitoksille	17 976					17 976	0	17 976
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	31 674			1		31 675	0	31 675
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 575					18 575	-10	18 565
Johdannaissopimukset	26 594					26 594	106	26 700
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 821					1 821	0	1 821
Muut velat ja vähemmistöosuudet	3 078		51		-5	3 124	73	3 197
Ydinpääoma	11 158		-1	-13	8	11 152	-63	11 089
Vastattavaa yhteensä	110 876	0	50	-12	3	110 917	106	111 023

Emoyhtiö

Tase, miljoonaa euroa	Suomen säännökset 31.12.2003	IAS 19	Muut	IFRS 1.1.2004
Vastaavaa				
Valtion velkasitoumukset ja muut korolliset arvopaperit	2 160			2 160
Saamiset luottolaitoksilta	36 014		420	36 434
Luotot yleisölle	31 588		3	31 591
Korolliset arvopaperit ja osakkeet	2 912		-423	2 489
Johdannaissopimukset	17 848			17 848
Muut varat	3 399	28		3 427
Vastaavaa yhteensä	93 921	28	0	93 949
Vastattavaa				
Velat luottolaitoksille	12 562			12 562
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	31 169			31 169
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 738			16 738
Johdannaissopimukset	18 039			18 039
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 864			1 864
Muut velat ja vähemmistöosuudet	2 506	97		2 603
Ydinpääoma	11 043	-69		10 974
Vastattavaa yhteensä	93 921	28	-	93 949

Tase, miljoonaa euroa	Suomen säännökset 31.12.2004	IAS 19	Muut	IFRS 31.12.2004	IAS 39	IFRS 1.1.2005
Vastaavaa						
Valtion velkasitoumukset ja muut korolliset arvopaperit	3 034			3 034		3 034
Saamiset luottolaitoksilta	39 538		420	39 958		39 958
Luotot yleisölle	35 384		3	35 387	-49	35 338
Korolliset arvopaperit ja osakkeet	1 349		-423	926		926
Johdannaissopimukset	26 428			26 428	112	26 540
Muut varat	4 822	47	6	4 875	55	4 930
Vastaavaa yhteensä	110 555	47	-	110 608	118	110 726
Vastattavaa						
Velat luottolaitoksille	17 948			17 948		17 948
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	31 689			31 689		31 689
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 580			18 580	-10	18 570
Johdannaissopimukset	26 594			26 594	105	26 699
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 821			1 821		1 821
Muut velat ja vähemmistöosuudet	2 871	51		2 922	73	2 995
Ydinpääoma	11 052	2		11 054	-50	11 004
Vastattavaa yhteensä	110 555	53	-	110 608	118	110 726

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen yleisesti hyväksytyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaan edellyttää tietyissä yhteyksissä arvioiden ja oletusten käyttöä. Arviot perustuvat kokemuksiin ja johdon oikeina ja asianmukaisina pitämiin oletuksiin. Arviot vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyjen varojen, velkojen ja sitoumusten sekä tuottojen ja kulujen määrään. Myöhemmin toteutuvat luvut saattavat poiketa jossain määrin arvioiduista.

Kriittinen arviointi ja merkittävimmät arvioiden epävarmuuteen liittyvät tekijät

Jotta NPS:n taloudellisesta asemasta voidaan antaa oikea kuva, johdolta edellytetään monimutkaisia tai subjektiivisia päätöksiä ja arvioita, joihin saattaa liittyä epävarmuustekijöitä. Epävarmuustekijät liittyvät erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- käyvän arvon määrittäminen
  - rahoitusinstrumentit
  - sijoituskiinteistöt
- arvonalentumistestit
  - liikearvo
  - lainat ja muut saamiset
- verosaamisten kirjaaminen
- eläkevastuiden vakuutusmatemaattinen laskenta
- oikeusprosesseihin liittyvät vaateet.

Käyvän arvon määrittäminen

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämisessä noudatetaan kriittistä arviointia seuraavissa seikoissa:

- arvonmääritysmenetelmän valinta
- päätös siitä, milloin kurssinoteeraus ei anna oikeaa kuvaa käyvästä arvosta
- käyvän arvon oikaisu, jolla otetaan huomioon luotto-, mallintamis-, likviditeetti- ja muut riskit
- päätös siitä, mitkä markkinaparametrit ovat todennettävissä.

Näissä tapauksissa päätökset pohjautuvat NPS:n tilinpäätös- ja arvostusperiaatteiden mukaiseen ammattitaitoon. Kaikki tällaiset päätökset hyväksytään asianomaisessa konsernitoiminnossa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittämisessä käytetään diskontattuja rahavirtoja. Arvostuksen määrittävät NPS:n omat asiantuntijat.

Tulevien rahavirtojen ennuste perustuu NPS:n arvioon tulevasta liikevoitosta ja kunkin sijoituskiinteistön tuotovaatimukseen. Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa kiinteistön sijainti ja kunto. Monet oletukset ja arvoinnit vaikuttavat olennaisesti laskelmiin, ja niihin sisältyy erilaisia parametreja kuten

inflaatio, korkojen ja kustannusten trendit, myyntituotto ja diskonttokorko. Markkinaolosuhteiden, käyttöasteiden ja muiden seikkojen muutokset vaikuttavat ennustettuihin rahavirtoihin ja siten myös sijoituskiinteistön käypään arvoon.

Käyvän arvon määrittämisessä tarvitaan aina arvioita ja oletuksia. Taseessa esitetyt käyvät arvot ja tuloslaskelmassa esitettyjen käypien arvojen muutokset on määritetty varovaisuutta noudattaen ja ne perustuvat asianmukaisesti taloudellisiin tekijöihin.

Arvonalentumistestit

Liikearvo

Liikearvon määrää testataan vuosittain. Testauksen yhteydessä analysoidaan, onko liikearvosta saatavissa tasearvoa vastaava määrä. Saatavissa oleva määrä arvioidaan määrittämällä käytössä olevan arvo, joka perustuu omaisuudesta odotettujen tulevien rahavirtojen nykyarvoon. Avaavan taseen arvonalentumistestien jälkeen NPS:llä ei ole konserniliikearvoa.

Tulevien rahavirtojen nykyarvon ennuste perustuu NPS:n arvioon niiden yksiköiden tulevasta tuotoista ja kuluista, joille liikearvo on kohdistettu. Monet oletukset ja arvoinnit vaikuttavat olennaisesti laskelmiin, ja niihin sisältyy erilaisia parametreja kuten makrotaloutteen, markkinoiden kasvuun, liiketoiminnan volyymeihin, marginaaleihin ja kustannustehokkuuteen liittyviä oletuksia. Markkinaolosuhteissa, kilpailutilanteessa, strategiassa tai muissa seikoissa tapahtuneiden muutosten aiheuttamat parametrien muutokset vaikuttavat ennustettuihin rahavirtoihin ja saattavat alentaa liikearvoa.

Lainat ja muut saamiset

Saatavaokohtaisesti ja saatavaryhmäkohtaisesti arvostettujen lainojen arvon määrittämiseksi tehdään laskelma, kun on kyse lainoista, joiden arvo on alentunut. Näiden laskelmien perustana käytetään oletuksia, joiden merkitys on olennainen lasketun arvon tarkkuuden kannalta.

Yksittäisten lainojen arvostuksessa olennaisin seikka on velalliselta todennäköisesti tulevaisuudessa kertyvä rahavirta. Osana arviointia käytetään kaikkea saatavilla olevaa tietoa ja aikaisempia kokemuksia, jotka koskevat velallisen kykyä hoitaa taloudellisia ongelmia.

Kun arvioidaan saatavaryhmäkohtaisesti arvostettuja saamisia, joiden arvo on alentunut, käytetään yleisesti historiatietoja. Koska tällaiset tiedot perustuvat erilaiseen tilanteeseen kuin nykytilanne, tietoja saatetaan joutua oikaisemaan jossain määrin. Arvion tarkkuus riippuu siitä, miten hyvin oikaistut tiedot vastaavat nykytilannetta.

Verosaamisten kirjaaminen

NPS verosaamisten määrää ja siten verosaamisten lisäkirjauksia tarkistetaan säännöllisesti. Tähän liittyy oletuksia ja arvioita, jotka koskevat NPS:n tulevia mahdollisuuksia hyödyntää aikaisempien vuosien tapiokirjauksia. Laskennallisten verosaamisten nimellisarvo on noin 105 miljoonaa euroa. Pääosa laskennallisista verosaamisista on hyödynnettävä vuoteen 2014 mennessä.

Eläkevastuiden vakuutusmatemaattinen laskenta

Konsernin ulkopuoliset vakuutusmatemaatikot laskevat merkittävimpien eläkejärjestelyjen ennakoitua etuus-pohjaiset eläkevastuut käyttäen väestörakenteen muutoksiin liittyviä oletuksia. Nämä laskelmat perustuvat useisiin taloudellisiin parametreihin. Tärkein parametri on diskonttokorko, joka perustuu swap-korkoihin, joiden maturiteetti vastaa eläkevastuiden duraatiota. Muut parametrit, kuten palkankorotuksia, inflaatiota ja eläkkeiden korotuksia koskevat oletukset, määritellään niitä koskevien pitkän aikavälin odotusten mukaan. Näiden parametrien määrittely vuoden lopussa on esitetty liitteessä 34.

Suurin osa eläkevastuiden katteena olevista omaisuuseristä on likvidejä varoja, ja ne on arvostettu vuoden lopun markkina-arvoon. Eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen tuotto-odotus määritellään varojen koostumuksen perusteella käyttäen eri omaisuuslajien pitkän aikavälin tuotto-odotuksia. Tuotto-odotukset on esitetty liitteessä 34.

Oikeusprosesseihin liittyvät vaateet

NPS on osallisena joissakin normaalia liiketoimintaansa koskevissa oikeudenkäynneissä ja muissa riita-asioissa. Useimmat näistä koskevat suhteellisen pieniä rahasummia. Millään niistä ei arvioida olevan olennaisia kielteistä vaikutusta NPS:een tai sen taloudelliseen asemaan.

Konsernitilinpäätöksen periaatteet

Konsernitilinpäätöksen sisältämät yhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Nordea Pankki Suomi Oyj:n ja sen IAS 27:n mukaisesti määritellyt tytäryhtiöt. Määritelmä toteutuu yleensä silloin, kun emoyhtiöllä on suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta yli 50 prosentin osuus yhtiön äänivallasta tai kun sillä on muutoin toimivalta yhtiössä.

Kaikki konserniyhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätöksen hankintamenomenetelmää käyttäen. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jolloin määräysvalta siirtyy konsernille, ja yhdistelyä ei enää tehdä siitä päivästä lukien, jolloin määräysvalta lakkaa.

Tytäryhtiöiden tilinpäätöksiin tehdään konsolidointiprosessissa oikaisuja, jotta ne noudattavat konsernin soveltamia IFRS-periaatteita.

Sijoitukset osakkuusyhtiöihin

Osakkuusyhtiöt, joissa konsernin ääniosuus on 20–50 prosenttia ja/tai joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Eliminointiperiaatteet

Konsernin sisäiset erät eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Toteutumattomat tappiot eliminoidaan, jollei tappio muodosta arvonalentumistappiota.

Konsernirakenteen muutokset

Vuoden 2005 aikana ei hankittu tai myyty merkittäviä konserniyrityksiä.

Ulkomaisten yksiköiden tilinpäätöserien muuntaminen

Emoyhtiö Nordea Pankki Suomi Oyj:n raportointivaluutta on euro, ja konsernitilinpäätös laaditaan euroina. Ulkomaisten yksiköiden tase-erät muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelman erät vuoden keskimääräiseen kurssiin. Muuntoerot kirjataan suoraan omaan pääomaan.

Konserniyhtiöiden hankinnasta syntyvä liikearvo ja hankintaan liittyvät oikaisut käypään arvoon käsitellään paikallisena valuuttana olevina erinä ja ne muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Taseessa ei ole jäljellä konserniliikearvoa.

Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat

Kunkin yksikön toimintavaluutta määräytyy IAS 21:n mukaisesti sen taloudellisen ympäristön valuutan perusteella, jossa yksikkö toimii.

Ulkomaan valuutaksi katsotaan kaikki muut valuutat kuin yksikön toimintavaluutta. Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräiset varat ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Kirjaaminen taseeseen ja taseesta pois kirjaaminen

Johdannaissopimukset, noteeratut arvopaperit ja valuuttakauppaan liittyvät spot-tapahtumat kirjataan taseeseen ja pois taseesta kaupantekopäivänä.

Muut rahoitusinstrumentit kirjataan taseeseen selvityspäivänä.

Rahoitusvarat, joita ei kirjata kaupankäyntipäivän arvoon, kirjataan pois taseesta, kun oikeudet rahoitusinstrumentin rahavirtoihin raukeavat tai siirtyvät toiselle osapuolelle. Oikeudet rahavirtoihin raukeavat tai siirtyvät tavallisesti silloin, kun vastapuoli on esimerkiksi maksanut lainan takaisin NPS:lle (selvityspäivänä).

Joissakin tapauksissa NPS on osapuolena tapahtumassa, jossa se siirtää taseeseen kirjattuja varoja, mutta pitää itsellään kaikki tai osan siirrettyihin varoihin liittyvistä riskeistä ja eduista. Jos kaikki riskit ja edut tai huomattava osa niistä jäävät NPS:lle, siirrettyjä varoja ei kirjata pois taseesta. Tällaisia varoja voivat olla esimerkiksi arvopaperien lainaussopimukset ja takaisinostosopimukset.

Rahoitusvelat, joita ei kirjata taseeseen kaupankäyntipäivän arvoon, kirjataan pois taseesta, kun velka päättyy. Tällöin on tavallisesti kysymys siitä, että NPS maksaa talletuksen takaisin vastapuolelle (selvityspäivänä).

Lisätietoja kerrotaan kohdissa Arvopaperien lainaussopimukset, Takaisinostosopimukset ja käänteiset takaisinostosopimukset ja liitteessä 45.

Suojauslaskenta

IAS 39 sisältää suojausinstrumenttien ja suojattujen varojen kirjaamista eli suojauslaskentaa koskevia periaatteita. IAS 39:n mukaan kaikki johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Tämä koskee myös johdannaisia, jotka konsernissa tilinpäätöksessä vuonna 2004 sovellettujen suojauslaskentasäännösten perusteella kirjattiin kertyneeseen hankinta-arvoon. Kaikkiin johdannaissopimuksiin, joita käytettiin suojaustarkoituksessa vuoden 2004 lopussa, sovelletaan suojauslaskentaa vuodesta 2005 lähtien. NPS soveltaa IAS 39:n suojauslaskentaa koskevia säännöksiä EU:n carve out -version mukaisesti.

Konsernissa käytetyt suojauslaskennan periaatteet on laadittu IAS 39:n vaatimusten mukaisesti. NPS käyttää suojauslaskentaa tilinpäätöksessään, jotta suojattavan erän ja suojaavien instrumenttien käyvän arvon muutoksia käsitellään tilinpäätöksessä symmetrisesti. Tavoitteena on antaa tilinpäätöksessä oikea kuva NPS:n suojaustoimenpiteistä. Kokonaisvastuu konsernin suojauspositioista ja suojauslaskennan periaatteista on konsernin varainhallinnalla.

IAS 3:n mukaan suojauslaskentamalleja on kolme:

- rahavirtojen suojaus
- käyvän arvon suojaus
- nettoinvestoinnin suojaus.

Konsernissa sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentamallia kaikkiin suojauksiin, joten sekä suojaava instrumentti että suojattu erä arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. NPS on päättänyt soveltaa käyvän arvon suojauslaskentaa, koska rahavirtojen suojauslaskenta saattaisi aiheuttaa vaihteluja omaan pääomaan. NPS saattaa jatkossa ottaa käyttöön rahavirtojen suojauslaskennan täydentävänä laskentaperiaatteena.

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojauslaskentamallia sovelletaan johdannaissopimuksiin, joilla suojaudutaan tietyille riskille alttiina olevien taseeseen kirjattujen varojen tai velkojen käyvän arvon muutoksilta. NPS:n taseeseen sisältyvien varojen ja velkojen käyvän arvon muutoksiin liittyvä riski syntyy pääosin kiinteäkorkoisista lainoista, arvopapereista ja talletuksista, joihin liittyy korkoriski. Johdannaissopimuksen ja suojatun erän käyvän arvon muutokset kirjataan erikseen tuloslaskelman erään Voitot / tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto. Jos suojaus on tehokas, arvonmuutokset neutraaloivat toisensa, jolloin niillä ei ole mitään nettovaikutusta.

NPS soveltaa käyvän arvon suojauslaskentamallia pääasiassa salkkukohtaisesti. Suojauksen tehoa mitataan ja arvioidaan, ja suojauksen tehottomuus vaikuttaa tuloslaskelman erään ”Voitot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä”.

Suojaavat instrumentit

NPS käyttää suojausinstrumentteina ensisijaisesti koronvaihtosopimuksia. Valuutanvaihtosopimuksia ja käteisinstrumentteja käytetään vain muutamassa tapauksessa. Käteisinstrumentteja käytetään suojaavina instrumentteina vain kun suojaudutaan valuuttariskiltä.

Suojatut erät

ISA 39:n mukaan suojattu erä voi olla yksittäinen omaisuus- tai velkaerä tai joukko omaisuus- ja velkaerä, joihin liittyvät riskit ovat samankaltaiset. NPS:n suojattuihin eriin kuuluu sekä yksittäisiä omaisuus- ja velkaerä että omaisuus- ja velkaeristä koostuvia salkkuja.

Suojauksen tehokkuus

Suojauslaskentaa voidaan käyttää vain, jos suojaus on hyvin tehokas. Suojausta pidetään yleensä tehokkaana, jos suojaussopimusta tehtäessä ja koko sen juoksuajana voidaan olettaa, että suojatun erän käyvän arvon muutokset neutraloituvat täysin suojaavan erän arvon muutoksilla. Suojauksen tehokkuuden tulee olla 80–125 prosenttia.

Arvioidessaan suojauksen tehokkuutta takautuvasti NPS määrittelee suojaavan erän käyvän arvon muutoksen ja vertaa sitä suojatun erän käyvän arvon muutokseen. Suojauksen tehokkuutta mitataan kumulatiivisesti.

Jos suhdeluku ei ole tehokkuusvaatimuksen mukainen, suojauslaskenta lopetetaan ja johdannaissopimusten toteutumaton arvo kirjataan tuloslaskelmaan aikaisempaan tapaan, mutta suojattu erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon.

Korkotuotot ja korkokulut

Korkotuotot ja -kulut lasketaan efektiivisen koron mukaan tai tarpeen vaatiessa sellaisen laskentatavan mukaan, jonka tuloksen voidaan katsoa olevan riittävän lähellä efektiivisen koron mukaan laskettua summaa.

Marketsin kaupankäyntitoimintaan liittyvät korkotuotot ja korkokulut kirjataan tuloslaskelman erään Voittot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä, netto.

Rahoituspalkkiot

Palkkioihin sovellettava laskentatapa riippuu siitä, mistä palkkioita peritään.

Lainasopimuksia tehtäessä saadut palkkiot jaksotetaan odotetulle laina-ajalle osana arvostusta.

Palveluista perittävät palkkiot luokitellaan palkkiotuotoiksi ja kirjataan tuotoksi tilikauden aikana.

Luottojen järjestämisestä saadut syndikointipalkkiot ja muut tietyistä toimenpiteistä saadut palkkiot kirjataan tuotoksi, kun toimenpide on suoritettu.

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo määritetään IAS 32:n ja IAS 39:n mukaisesti arvoksi, johon omaisuuserä voitaisiin vaihtaa tai joka velasta voitaisiin suorittaa asiaatuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välisessä kaupassa.

Paras käyvän arvon määrittäminen saadaan, jos omaisuus- tai velkaerä noteerataan julkisesti toimivilla markkinoilla. Tällaista noteerausta käytetään aina kun se on saatavilla rahoitusvarojen ja -velkojen arvostuksessa. NPS käyttää pääsääntöisesti julkisia noteerauksia määrittäessään seuraavien tase-erien käypää arvoa:

- korolliset arvopaperit
- osakkeet
- johdannaissopimukset (noteeratut johdannaiset).

Jos rahoitusinstrumentin noteeraus ei anna oikeaa kuvaa säännöllisestä markkinahinnasta tai jos noteerausta ei saada, käypä arvo määritetään tarkoituksenmukaista arvostusmenetelmää käyttäen. Arvostusmenetelmiä on

monenlaisia, aina yksinkertaisesta diskontatun rahavirran analyysistä monimutkaisiin optiohinnoittelumalleihin. Arvostusmenetelmät suunnitellaan siten, että markkinahintoja ja -kurseja käytetään aina kun mahdollista, mutta arvostuksessa voidaan käyttää hyväksi myös malliparametreja, jotka eivät ole todettavissa. NPS käyttää pääsääntöisesti arvostusmenetelmiä määrittäessään seuraavien tase-erien käypää arvoa:

- korolliset arvopaperit (kun saatavilla ei ole toimivilla markkinoilla annettua noteerausta)
- osakkeet (kun saatavilla ei ole toimivilla markkinoilla annettua noteerausta)
- johdannaissopimukset (OTC-johdannaiset).

Käypä arvo lasketaan yksittäisen sopimuksen teoreettisena nettomääräisenä nykyarvona, joka perustuu riippumattomiin markkinaparametreihin olettaen, että erään ei liity mitään riskejä tai epävarmuustekijöitä. Laskentaa täydennetään portfolio-oikaisulla. Portfolio-oikaisu kattaa arvostusmenetelmiin, mallioletuksiin ja ei-todettavissa oleviin parametreihin sekä salkun vastapuoliriskiä ja likviditeettiriskiä liittyvät epävarmuustekijät.

Kun rahoitusinstrumentin käypä arvo määritetään arvostusmenetelmällä, tutkitaan perustuvatko arvostusmallissa käytetyt muuttuvat tekijät täysin todettavissa oleviin markkinatapahtumiin. NPS pitää todettavissa oleviin markkinatapahtumiin perustuvana tietona tietoa, joka saadaan yleisesti saatavilla olevista ulkopuolisista lähteistä, jos tällaisen tiedon voidaan katsoa edustavan realistista markkina-arvoa. Jos käytetään tietoja, jotka eivät ole todettavissa, instrumenttia ei voida alun perin kirjata arvostusmenetelmällä arvioituun käypään arvoon, ja kaikki ensimmäisen päivän tuotot jaksotetaan tuloslaskelman kautta sopimuksen voimassaolajalle (ks. liite 42).

NPS on päättänyt soveltaa IAS 39:n ensimmäisen päivän tuottoja koskevia säännöksiä aikaisempina tilikausina 1. tammikuuta 2004 alkaen.

NPS:n käyttämät arvostusmallit noudattavat hyväksytyjä rahoitusinstrumenttien hinnoitteluun sovellettavia taloudellisia metodeja, ja niissä otetaan huomioon tekijät, joiden perusteella markkinoiden osapuolet määrittelevät hinnan.

Konsernin luotonanto ja riskienhallinta hyväksyy kaikki arvostusmallit ja niitä arvioidaan säännöllisesti.

Käteiset ja niihin rinnastettavat varat

Käteisiin ja niihin rinnastettaviin varoihin luetaan keskuspankkeihin talletetut varat, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- keskuspankin kotipaikka on maassa, jossa NPS:llä on pankkitoimilupa
- tilillä olevat varat ovat milloin tahansa käytettävissä.

Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta luetaan myös käteisiin ja niihin rinnastettaviin varoihin rahavirtalaskelmassa.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumenttien luokittelu

Kaikki rahoitusinstrumentit, joita IAS 39 koskee, on luokiteltu seuraaviin ryhmiin:

Rahoitusvarat

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
  - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat
  - rahoitusvarat, jotka on määritetty arvostettavaksi käypään arvoon tuloslaskelman kautta
- lainat ja muut saamiset
- eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- myytävissä olevat rahoitusvarat

Rahoitusvelat

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat
  - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat
  - rahoitusvelat, jotka on määritetty arvostettavaksi käypään arvoon tuloslaskelman kautta
- muut rahoitusvelat.

Kunkin rahoitusinstrumentin arvostus taseessa ja se, miten instrumentin käyvän arvon muutokset kirjataan tilinpäätökseen, määräytyvät luokittelun perusteella. NPS-konsernin taseeseen sisältyvien rahoitusinstrumenttien luokittelu on esitetty liitteessä 41.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat, jotka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelman kautta

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Kaikki käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto.

Luokkaan sisältyy kaksi ryhmää: kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat sekä rahoitusvarat ja -velat, jotka on määritetty arvostettavaksi käypään arvoon tuloslaskelman kautta.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin sisältyy enimmäkseen johdannaissopimuksia, joita pidetään kaupankäyntitarkoituksessa, korollisia arvopapereita sekä Marketsin ja konsernin varainhallinnan hallussa olevia osakkeita. Niihin sisältyy myös kaupankäyntivelkoja kuten lyhyeksi myytyjä positioita.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat rahoitusvaroja, joita ei noteerata toimivilla markkinoilla (muuta kuin johdannaissopimuksia). Näitä varoja ja niiden arvon alentumista kuvataan tarkemmin kohdassa Lainat ja muut saamiset.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

NPS ei käytä tätä luokkaa, koska siihen kerran luokiteltujen instrumenttien myymiseen liittyy rajoituksia.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset, lukuun ottamatta korkoa, valuuttakurssimuutosten ja arvonalentumistappioiden vaikutusta, kirjataan suoraan oman pääoman uudelleenarvostusrahastoon. Korko kirjataan tuloslaskelman korkotuottoihin. Valuuttakurssimuutosten vaikutus ja arvonalentumistappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista kirjataan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä, netto.

Kun myytävissä olevia rahoitusvaroja myydään, omaan pääomaan kirjattu kertynyt käyvän arvon muutos kirjataan pois omasta pääomasta ja kirjataan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä, netto.

NPS:ssä tämä luokka ei ole käytössä.

Muut rahoitusvelat

Rahoitusvelat, joita ei luokitella tuloslaskelman kautta käypään arvon arvostettaviksi rahoitusveloiksi, arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Muista rahoitusveloista maksetut korot kirjataan tuloslaskelman korkokuluihin.

Hybridit rahoitusinstrumentit (yhdistetyt instrumentit)

Hybridit instrumentit (yhdistetyt instrumentit) ovat sopimuksia, joissa on pääsopimus ja siihen liittyvä johdannaissopimus. Tällaiset sopimukset liittyvät yleensä strukturoitujen velkainstrumenttien liikkeeseenlaskuun (esimerkiksi indeksilainat).

Konsernin varainhallinnan liikkeeseen laskemien indeksilainojen katsotaan olevan osa varainhankintaa. Indeksilainoihin liittyvät johdannaissopimukset erotetaan pääsopimuksesta ja arvostetaan itsenäisinä johdannaisina käypään arvoon, jos johdannaisten tyyppi ja siihen liittyvät riskit eivät liity suoraan pääsopimuksen tyyppiin ja riskeihin, ja jos johdannaissopimus täyttää johdannaissopimuksen määritelmän. Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto.

Marketsin osana kaupankäyntisalkkuaan liikkeeseen laskemat indeksilainat luokitellaan kaupankäyntitaroituksessa pidettäväksi, ja koko yhdistetty instrumentti (pääsopimus ja siihen liittyvä johdannaissopimus) arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelman kautta. Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto.

Arvopapereiden lainaussopimukset

Lainaksiotto- ja lainaksiantosopimukset tehdään yleensä vakuuspohjaisesti. Jos omaisuuserään liittyviä riskejä tai tuottoja ei siirretä, arvopapereiden lainaus ei vaikuta taseeseen.

Vastapuolelle annettavat käteisvakuudet kirjataan taseeseen saamisina luottolaitoksilta ja keskuspankeilta tai luottoina yleisölle. Vastapuolilta saadut käteisvakuudet kirjataan taseen erään Velat luottolaitoksille tai Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle.

Takaisinostosopimukset ja käänteiset takaisinostosopimukset

Takaisinostosopimusten perusteella luovutettuja arvopapereita ja käänteisten takaisinostosopimusten perusteella saatuja arvopapereita ei kirjata pois taseesta tai taseeseen.

Takaisinostosopimusten perusteella saadut käteisvarat kirjataan taseen erään Velat luottolaitoksille tai Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle. Käänteisten takaisinostosopimusten perusteella luovutetut käteisvarat kirjataan taseeseen saamisina luottolaitoksilta ja keskuspankeilta tai luottoina yleisölle.

Johdannaissopimukset

Kaikki johdannaissopimukset kirjataan taseeseen ja arvostetaan käypään arvoon. Johdannaiset, joiden käypä arvo on positiivinen (mahdollinen kertynyt korko mukaan lukien), kirjataan taseen varoihin erään Johdannaissopimukset. Johdannaiset, joiden käypä arvo on negatiivinen (mahdollinen kertynyt korko mukaan lukien), kirjataan taseen velkoihin erään Johdannaissopimukset.

Toteutuneet ja toteutumattomat voitot ja tappiot johdannaissopimuksista kirjataan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä, netto.

Takaussopimukset

Vuonna 2005 muutetun IAS 39:n mukaan takaussopimukset ovat rahoitusinstrumentteja, jotka kirjataan jaksotetun takauspalkkion tai sitä korkeamman arvonalentumisen suuruisena. Arvonalentuminen

lasketaan nykyisen vastuun maksamiseen vaadittavien kulujen diskontattuna parhaana arviona. Varaukset ja varausten muutokset luokitellaan tuloslaskelmassa arvonalentumistappioiksi.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset, joita ei arvosteta käypään arvoon, arvostetaan hankintamenuon, ks. liite 41, jossa kuvataan rahoitusinstrumenttien luokittelua.

Arvonalentuminen

NPS seuraa luottojen ja muiden saamisten arvoa kohdassa Riskienhallinta ja Basel II

-vakavaraisuusudistus kerrotulla tavalla. Saatavakohtaisesti tai saatavaryhmäkohtaisesti saamiset määritellään tässä prosessissa saamisiksi, joiden arvo on alentunut, jos niiden arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä ja jos arvonalentumistesti osoittaa saamisesta aiheutuvan tappiota.

Saatavakohtaisesti arvostettuihin luottoihin sovellettava arvonalentumistesti

Kunkin asiakkaan kohdalla tehdään arvonalentumistesti. Testin tarkoituksena on arvioida asiakkaalle annettujen luottojen arvo. Arviossa pyritään määrittämään asiakkaalta saatavan kertyvän rahavirran määrä nettomääräisen nykyarvon perusteella efektiivistä korkoa käyttäen. Luottoriskin alentamiseksi annetut vakuudet arvioidaan vakuuden tyyppin perusteella. Jos luottojen arvo on pienempi kuin niiden kirjanpitoarvo, niiden arvon katsotaan alentuneen, ja erotus kirjanpitoarvoon katsotaan arvonalentumistappioksi.

Saatavaryhmäkohtaisesti arvostettuihin luottoihin sovellettava arvonalentumistesti

NPS tunnistaa seurantajärjestelmiensä avulla erilaisia asiakasryhmiä, joihin liittyy yksi tai useampi maksuhäiriötapahtuma. Tällaisiin ryhmiin kuuluvien yksittäisten asiakkaiden luottojen arvon ei ole todettu alentuneen. Kukin ryhmä muodostuu tietyn ryhmään kuuluville asiakkaille yhteisen riskitekijän perusteella. Maksuhäiriötapahtuma tai -tapahtumat ovat alentaneet ryhmään kuuluvien luottojen arvoa, vaikka niitä ei ole tunnistettu saatavakohtaisesti. Ryhmään kuuluvien luottojen takaisinsaantiarvon arvioinnissa käytetään erilaisia menetelmiä ryhmän koostumuksesta ja käytävissä olevista tiedoista riippuen.

Saatavaryhmäkohtaisesti arvostetut luotot jaetaan kahteen alaryhmään: ryhmään, jossa yksittäinen saaminen on olennainen, ja ryhmään, jossa yksittäinen saaminen on vähäinen.

Arvon alentumistappio

Luoton kirjanpitoarvon (jaksotettu hankintameno) ja sen arvioidun arvon ero on arvonalentumistappio. Jos arvonalentumista ei katsota lopulliseksi, arvonalentumistappio kirjataan varaukseksi, joka kuvaa luoton arvon kertynyttä alentumista. Arvon muutos esitetään varauksen muutoksena.

Arvon alentumistappiot, jotka katsotaan lopullisiksi, kirjataan toteutuneisiin luottotappioihin.

Diskonttokorko

Käytetty diskonttokorko on yksittäisen asiakkaan tai asiakasryhmän luottojen arvioitu nykyinen efektiivinen korko.

Uudelleenjärjestellyt luotot

Tässä yhteydessä uudelleenjärjestelty luotto määritellään luotoksi, jossa velkoja on tehnyt velalliselle myönnytyksiä velallisen heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi, ja jossa myönnytys on johtanut velkojalle aiheutuneeseen arvonalennustappioon. Uudelleenjärjestelyn jälkeen lainaa ei yleensä enää pidetä saamisena, jonka arvo on alentunut. Uudelleenjärjestelyn yhteydessä tehtyjä myönnytyksiä pidetään lopullisina tappioina. Jos velkoja saa mahdollisuuden saada arvonalentumistappio takaisin, tämä kirjataan toteutuneen arvonalentumistappion palautuksena.

Saamisen turvaamiseksi hankittu omaisuus

Luottojen uudelleenjärjestelyssä velkoja saattaa kuitata velallisen lainan maksetuksi ottamalla haltuunsa lainojen vakuudeksi annettua omaisuutta tai velallisen liikkeen laskemia osakkeita tai muuta omaisuutta.

Näin saatu omaisuus arvostetaan hankintameneon tai sitä alempana käypään arvoon. Hankitun omaisuuden arvon muutokset raportoidaan lopullisena arvonalentumistappiona tai lopullisen arvonalentumistappion palautuksena. Viimeksi mainitussa tapauksessa kirjaus ei saa ylittää alun perin toteutunutta tappiota.

Leasing

NPS vuokralleantajana

Rahoitusleasingisopimukset

Konsernin leasingtoiminta on pääasiassa rahoitusleasingiä. Rahoitusleasing merkitään luotonannoksi vuokralleantajalle taseen erään Saamiset yleisöltä leasingisopimukseen tehdyn nettoinvestoinnin määräisenä. Leasingmaksut, joista on vähennetty palvelukulut, käsitellään pääoman takaisinmaksuna ja korkotuottona. Tuottojen kohdentaminen perustuu malliin, joka kuvastaa jatkuvaa jaksottaista rahoitusleasingisopimuksen jäljellä olevaa tuottoa.

Muut vuokrasopimukset

Muiden vuokrasopimusten kohteet on kirjattu taseessa omaisuuslajiin perusteella. Yleensä nämä erät on kirjattu aineellisiin hyödykkeisiin. Vuokratuotot kirjataan tuotoiksi tasasuuruksina erinä vuokrasopimuksen voimassaoloaikana. Vuokratuotot muista vuokrasopimuksista kirjataan korkotuottoihin. Poistot leasingomaisuudesta lasketaan NPS:n samankaltaiseen omaisuuteen soveltamien poistoperiaatteiden mukaan ja kirjataan tuloslaskelmaan poistoiksi aineellisista hyödykkeistä.

NPS vuokralleantajana

Muut vuokrasopimukset

Muihin vuokrasopimuksiin liittyvät vuokramaksut kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasasuuruksina erinä vuokrasopimuksen voimassaoloaikana, ellei jokin muu systemaattinen tapa anna parempaa kuvaa käyttäjän etujen ajoittumisesta. Vuokrasopimusten pituus on 3–25 vuotta.

Muut vuokrasopimukset koskevat pääasiassa normaaliin liiketoimintaan liittyviä toimitiloja sekä laitteita.

Myynti ja takaisinvuokraus

NPS sai vuonna 2004 päätökseen kiinteistöjensä myyntiprosessin myymällä keskeisillä paikoilla sijaitsevat liikekiinteistönsä. Myyntihinta perustui käypään arvoon ja myyntituotot kirjattiin välittömästi tuloslaskelmaan. Tilojen käytöstä on tehty vuokrasopimuksia alun perin 3–25 vuoden ajalle. Sopimukseen liittyy optio sopimuksen uusimisesta. Omistusoikeus ei sopimuksen mukaan siirry vuokralleantajalle vuokra-ajan päätyttyä eikä tälle myöskään koidu taloudellista hyötyä vuokratun omaisuuden arvonnoususta. Tämän vuoksi leasingisopimukset on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi.

Toinen systemaattinen peruste on se, että vuokrat on kirjattu tasasuuruksina erinä. Tämä peruste kuvaa parhaiten NPS:n taloudellisen hyödyn ajoitusta ja muistuttaa tavanomaista vuokrausta, johon liittyy indeksiehto.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo on se arvo, jolla konsernin osuuden käypä arvo hankitun tytäryhtiön/osakkuusyhtyrityksen nettomääräisestä tunnistettavissa olevasta omaisuudesta ylittää hankintameneon. NPS:llä ei ole tytäryhtiöiden tai osakkuusyhtiöiden hankintaan liittyvää liikearvoa.

Ohjelmistot

Atk-ohjelmien ylläpitoon ja huoltoon liittyvät kulut kirjataan suoraan kuluksi. Atk-ohjelmien kehittämiskulut kirjataan aineettomiin hyödykkeisiin, jos on kyse merkittävistä hankinnoista, joiden taloudellinen vaikutusaika on yli kolme vuotta ja joiden odotetaan tuovan

taloudellista hyötyä. Näihin kuluihin sisältyy ohjelmistojen kehittämiseen liittyviä henkilöstökuluja ja asianmukainen osuus yleiskuluista.

Poistot lasketaan tasapoistoina 3–5 vuoden ajanjaksolle.

Muut aineettomat hyödykkeet

Hankituista patenteista, tavaramerkeistä ja lisensseistä syntyvät kulut aktivoidaan ja jaksotetaan tasapoistoina omaisuuden taloudellisen vaikutusajan mukaisesti yleensä 5 vuodessa.

Arvonalentuminen

Liikearvolle ja muille aineettomille hyödykkeille, joiden taloudellista vaikutusaikaa ei ole määritelty, tehdään vuosittain arvonalentumistesti riippumatta siitä, onko arvon alentumisesta mitään merkkejä. Näin on tehty myös aikaisempina vuosina 1. tammikuuta 2004 lähtien siitä asti, kun IFRS-säännöksiä alettiin noudattaa.

Kaikkia muita aineettomia hyödykkeitä, joille on määritetty taloudellinen vaikutusaika, tarkastellaan kunakin tilinpäätöspäivänä siltä varalta, että niissä todetaan arvonalentumisen merkkejä. Jos tällaisia merkkejä havaitaan, tehdään liikearvoon liittyvistä havainnoista riippumatta analyysi, jotta voidaan arvioida onko aineettoman hyödykkeen tasearvo oikea. Käypä arvo on nettomääräinen myyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo.

Käyttöarvo on omaisuudesta odotettujen tulevien rahavirtojen nykyarvo. Rahavirta määritellään omaisuuden nykyhetken kunnon mukaan ja sitä vähennetään diskonttokorolla, joka on vakioidun pääomahyödykkeiden hinnoittelun mukaisesti arvioitu oman pääoman kustannus.

Jos käypä arvo on kirjanpitoarvoa alempi, kirjataan sitä vastaava arvonalennus.

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet kirjataan hankintamenuon, josta on vähennetty mahdolliset kertyneet suunnitelman mukaiset poistot ja kertyneet arvonalentumistappiot.

Omaisuserän hankintamenuon sisältyy hankintahinta ja mahdolliset kustannukset, jotka aiheutuvat omaisuuden saattamisesta sellaiseen kuntoon, että sitä voidaan käyttää sille määriteltyyn käyttötarkoitukseen. Poistot lasketaan tasapoistoina seuraavasti:

rakennukset	30–75 vuotta
koneet ja kalusto	3–5 vuotta.

Aineellisten hyödykkeiden arvoa tarkastellaan säännöllisesti arvonalentumistestien avulla, ja tarvittaessa niistä kirjataan arvonalennus.

Suurin osa NPS:n kiinteistöomaisuudesta myytiin vuosina 2003–2004.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat pääosin kiinteistöjä, joiden omistuksen tarkoitus on saada vuokratuloja ja kasvattaa omaisuuden arvoa. Sijoituskiinteistöt arvostetaan käypään arvoon. Paras osoitus käyvästä arvosta on yleensä vastaavanlaisen, samassa paikassa sijaitsevan ja samassa kunnossa olevan kiinteistön toimivilla markkinoilla muodostunut arvo. Jos tämänhetkistä arvoa ei ole saatavilla toimivilta markkinoilta, käytetään luotettaviin vastaisten rahavirtojen arvioihin perustuvia diskontattuja rahavirtaennusteita. Rahavirtamalleista on lisätieto kohdassa Kriittinen arviointi ja merkittävimmät arvioiden epävarmuuteen liittyvät tekijät.

Nettomääräiset vuokratuotot kirjataan erään Muut liike-toiminnan tuotot. Voitot ja tappiot sekä oikaisu käypään arvoon pääsemiseksi kirjataan suoraan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä, netto.

Osingot

Konserniyhtiöiden emoyhtiölle maksamat osingot kirjataan ennako-osinkoina, jos emoyhtiöllä on yksin oikeus päättää osingon suuruudesta, jos muodolliset päätökset osingosta on tehty ennen tilinpäätöksen julkistamista ja jos osinko ei ylitä konserniyhtiön osingonmaksukykyä.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajalle maksetut osingot kirjataan velaksi varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen jälkeen.

Marketsin saamat osingot kirjataan tuloslaskelman erään Voitot/tappiot käypään arvoon arvostetuista eristä, netto.

Oma pääoma

Ydinpääoma

Ydinpääomalla tarkoitetaan omaa pääomaa, joka kuuluu Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajille. Siihen eivät sisälly vähemmistöosuudet ja alla mainittuudelleenarvostusrahasto.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto sisältää ne oman pääoman liikkeenlaskuun emoyhtiössä liittyvät varat, jotka ylittävät osakkeiden kirjanpidollisen vasta-arvon.

Muut rahastot

Vapaat omat rahastot muodostuvat yhtiökokouksen päätöksellä sidotusta vapaaseen omaan pääomaan siirrettystä rahastosta, sekä kansallisten säännösten perusteella kirjattavista vapaaehtoista varauksista paikallisesti voimassaolevien veroasteiden mukaisten laskennallisten verovelkojen vähentämisen jälkeen.

Edellisten tilikausien voitto

Edellisten tilikausien voitto sisältää edellisten vuosien jakamattomien voittovarojen lisäksi seuraavat erät:

Osakkuusyritysten jakamattomat voittovarat kirjataan varaukseksi pääomaosuusmenetelmällä, ja ne sisällytetään edellisten tilikausien voittoon.

Uudelleenarvostusrahasto

Näihin rahastoihin sisältyvät uudelleenarvostusrahasto IAS 39:n mukaan sekä valuuttakurssierot IAS 21:n mukaan. NPS:ssa ei ole näitä rahastoja.

Omat osakkeet

NPS ei omista omia osakkeitaan.

Eläkkeet

Eläkejärjestelyt

NPS-konsernilla on on erilaisia eläkejärjestelyjä, jotka voivat olla joko etuuspohjaisia tai maksupohjaisia järjestelyjä. Merkittävimmät etuuspohjaiset järjestelyt on rahoitettu eläkekassan ja -säätiön varojen kattamissa ohjelmissa. Jos tiettyyn eläkeohjelmaan kuuluvien varojen käypä arvo on pienempi kuin etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva vastuu (ottaen huomioon myös joitakin IAS 19:n mukaisia oikaisuja), nettosumma kirjataan taseeseen velaksi (eläke-etuusvastuut). Jos se on suurempi, nettosumma kirjataan taseeseen varoiksi (eläke-etuusvarat).

Kattamattomat eläkejärjestelyt kirjataan eläke-etuusvastuiksi.

Jotkut eläkkeet perustuvat maksupohjaisiin järjestelyihin (TEL), joissa konsernilla ei ole eläkevastuuta.

Eläkekulut

Eläkelaskelmat tehdään maa- ja eläkejärjestelykohtaisesti IAS 19:n mukaan.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin maksetut kannatusmaksut kirjataan kuluksi, kun henkilöstön katsotaan suorittaneen kannatusmaksuja vastaavat palvelut. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä johtuvien veloitteiden nykyarvo ja niihin liittyvät kulut arvioidaan va-

kuutusmatemaattisten laskelmien perusteella. Jos kumulatiivisen kirjaamattoman vakuutusmatemaattisen voiton tai tappion nettomäärä ylittää ”putken”, joka vastaa 10:ä prosenttia etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan veloitteen nykyarvosta tai sitä suuremmasta järjestelyyn kuuluvien varojen käyvästä arvosta, yli menevä osa kirjataan tuloslaskelmaan 10 vuoden kuluessa tai sitä lyhyemmällä ajanjaksolla, jos odotettu keskimääräinen jäljellä oleva työssäoloaika on alle 10 vuotta.

Verot

Tuloverot sisältävät tilikauden verot ja laskennallisen verovelan muutoksen. Nämä kirjataan tuottoina tai kuluina tuloslaskelman erään Tuloverot, paitsi kun on kyse verosta tai laskennallisesta verovelasta, joka liittyy suoraan omaan pääomaan kirjattavaan tapahtumaan.

Tilikauden vero perustuu konserniyhtiöiden verotettavaan tuloon ja se lasketaan paikallisten säännösten ja veroprosenttien mukaan.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan käyttäen taselähtöistä menetelmää ja ne koskevat kaikkia väliaikaisia eroja varojen ja velkojen verotusarvojen ja niiden kirjanpitoarvon välillä. Lisäksi käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja yhtiöverohyvityssaamisista kirjataan laskennallinen verosaaminen. Laskennallisina verosaamisina kirjataan vain se määrä, jonka arvioidaan vastaavan tulevaisuudessa kertyvää verotettavaa tulosta, jota vastaan väliaikaiset erot ja käyttämättömät verotukselliset tappiot ja yhtiöveronhyvityssaamiset voidaan hyödyntää. Laskennalliset verovelat kirjataan verottamattomista varauksista ja muista väliaikaisista eroista. Laskennalliset verosaamiset ja -velat määritetään voimassa olevien veroprosenttien mukaan. Laskennalliset verosaamiset ja -velat netotetaan silloin, kun se on säännösten mukaan mahdollista.

Osakeperusteiset palkitsemisohjelmat

NPS:llä ei ole johdolle tai henkilöstölle suunnattuja osakeperusteisia palkitsemisohjelmia.

Lähipiiriä koskevat tapahtumat

NPS määrittelee lähipiiriin kuuluvat osapuolet seuraavasti:

- osakkeenomistajat, joilla on merkittävä vaikutusvalta
- konserniyhtiöt
- osakkuusyritykset
- avainhenkilöt yhtiön johdossa
- muut lähipiiriin kuuluvat.

Osakkeenomistajat, joilla on merkittävä vaikutusvalta

Nordea Pankki Suomi Oyj on Nordea Bank AB:n (publ) kokonaan omistama tytäryhtiö.

Konserniyhtiöt

Konserniyhtiöt määritellään kohdassa Konsernitilin päätöksen periaatteet. Lisätietoja NPS-konserniin kuuluvista yhtiöistä on liitteissä 20 ja 21.

Konsernin sisäiset tapahtumat eri juridisten yksiköiden välillä hinnoitellaan markkinahintaan arm's length -periaatteen ja OECD:n siirtohinnoittelua koskevien säännösten mukaisesti.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset määritellään kohdassa Konsernitilin päätöksen periaatteet.

Lisätietoja NPS-konsernin osakkuusyrietyksistä on liitteissä 20 ja 21.

Avainhenkilöt yhtiön johdossa

Avainhenkilöt yhtiön johdossa ovat:

- hallitus
- konsernijohtaja

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden palkitsemisesta ja eläkkeistä sekä heille annetuista luotoista kerrotaan liitteessä 8.

Muut lähipiiriin kuuluvat

Muihin lähipiiriin kuuluviksi katsotaan yhtiöt, joissa NPS:n johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä on merkittävä vaikutusvalta sekä näiden avainhenkilöiden perheenjäsenet ja yhtiöt, joissa heillä on merkittävä vaikutusvalta.

Tietoja muuhun lähipiiriin kuuluvien kanssa tehdyistä sopimuksista on liitteessä 47.

Segmenttiraportointi

Ensisijaiset segmentit

NPS:llä on kaksi liiketoiminta-aluetta: vähittäispankki sekä suuret yritys- ja yhteisöasiakkaat. Liiketoimintaa harjoittavilla yksiköillä on hajautettu tulosvastuu.

Asiakasvastuu on NPS:ssä avainasemassa. Asiakkaan ja konsernin väliset liiketapahtumat sisältyvät kokonaisuudessaan asiakasvastuullisen yksikön tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Taloudellinen pääoma

Pääomaa kohdistetaan liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden ottamien riskien perusteella painotetun pääoman (taloudellinen pääoma, economic capital) laskemisessa käytetyn mallin mukaan. Tässä mallissa otetaan huomioon luotto-, markkina-, ja liiketoimintariskit sekä operatiiviset riskit, ja optimoidaan pääoman

jakaminen ja käyttö liiketoiminta-alueiden kesken. Taloudellisen pääoman riskipainotetun tuoton laskemisessa käytetään vakioveroprosenttia.

Taloudellinen pääoma on kohdistettu kullekin liiketoiminta-alueelle sen riskien perusteella. Liiketoimintayksiköt saavat osana rahoituskatetta pääomahyvityksen, joka vastaa odotettavissa olevaa keskimääräistä keskipitkän aikavälin riskitöntä tuottoa. Muita lainoja huonommalla etuoikeudella liikkeeseen laskettujen lainojen kulut, jotka ylittävät Liborin, on käytetyn taloudellisen pääoman perusteella sisällytetty liiketoiminta-alueiden rahoituskatteeseen.

Riskipainotettu tulos (economic profit) on perusta arviointia strategisia vaihtoehtoja ja tuloksetekokykyä.

Kohdistusperiaatteet

Kulut kohdistetaan laskennallisia yksikköhintoja käyttäen kunkin liiketoiminta-alueen käyttämien palvelujen perusteella. Tuotot kohdistetaan liiketapahtumien perusteella asiakasvastuullisille yksiköille.

Liiketoiminta-alueille kohdistettuihin varoihin sisältyy arvopapereita, saamia luottolaitoksilta ja yleisölle annettuja luottoja. Kohdistettuihin velkoihin sisältyy yleisön ja luottolaitosten talletuksia.

Liiketoiminta-alueiden taseisiin sisältyy myös muita varoja ja velkoja, jotka liittyvät suoraan liiketoiminta-alueen tai konsernitoiminnon toimintaan. Tällaisia eriä ovat esimerkiksi kertyneet korot, käyttöomaisuus ja liikearvo. Kaikki muut varat ja velat esitetään sarakkeessa ”konsernitoiminnot ja eliminoinnit”.

Siirtohinnoittelu

Siirtohinnoittelu perustuu markkinakorkoihin ja sitä käytetään kaikkien liiketoiminta-alueille tai konsernitoiminnoille kohdistettujen ja niille kirjattujen varojen ja velkojen hinnoittelussa.

Konsernin sisäiset tapahtumat eri juridisten yksiköiden välillä hinnoitellaan käypään arvoon OECD:n siirtohinnoittelua koskevien säännösten mukaisesti. Tuotot ja kulut näistä tapahtumista kirjataan määritelyjen tuote- ja asiakasvastuiden perusteella asianomaisen liiketoiminnan tulokseen. Sijoitusrahastoihin liittyvä tulos ja henkivakuutustoiminnan myyntipalkkiot ja marginaalit sisällytetään kuitenkin kokonaisuudessaan vähittäispankin lukuihin.

Konsernitoiminnot ja eliminoinnit

Sarakkeessa ”Konsernitoiminnot ja eliminoinnit” esitetään ne konserniprozessit ja -teknologia -toiminnon, konsernin tuki- ja palvelutoimintojen, konsernin luotonannon ja riskienhallinnan sekä konsernin lakiasiat ja compliance -toiminnon tuotot ja kulut, joita ei ole kohdistettu liiketoiminta-alueille

Konsernitoimintojen sellaiset kulut, joita ei ole määritetty palveluiksi liiketoiminta-alueille, sekä tuotot osakkuusyrityksistä, jotka eivät sisälly asiakasvastuullisen yksikön lukuihin, on myös esitetty tässä sarakkeessa.

Toissijaiset segmentit

Suomen ulkopuolella sijaitsevien liiketoimintayksiköiden toiminta ei ylitä IFRS:n mukaista 10 prosentin ra-

jaa, eikä toissijaisen segmentin raportointi siten ole tarpeen.

Riskit

Vakavaraisuudesta, riskeistä ja riskienhallinnasta kerrotaan toimintakertomuksessa.

Liite 2

Segmenttiraportointi

Konserni

Liiketoiminnan segmentit 2005

Miljoonaa euroa	Vähittäispankki		Suuret yritys- ja yhteisöasiakkaat		Konsernitoiminnot ja eliminoinnit		Nordea Pankki Suomi -konserni	
	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004
Asiakasvastaulliset yksiköt								
Rahoituskate	817	766	165	132	228	223	1 210	1 121
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	331	322	-7	22	-53	-51	271	293
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	36	29	172	122	93	54	301	205
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0	0	17	13	3	5	20	18
Muut tuotot	28	23	3	5	29	25	60	53
Tuotot yhteensä, sis. edelleen kohdistetut erät	1 212	1 140	350	294	300	256	1 862	1 690
<i>josta edelleen kohdistetut erät</i>	298	83	-175	-117	-123	34	-	-
Henkilöstökulut	-275	-288	-87	-64	-121	-65	-483	-417
Muut kulut	-341	-336	-51	-52	21	30	-371	-358
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3	-4	-3	-3	-42	-49	-48	-56
Kulut, sis. edelleen kohdistetut erät	-619	-628	-141	-119	-142	-84	-902	-831
<i>josta edelleen kohdistetut erät</i>	-286	-256	-13	-45	299	301	-	-
Arvon alentumistappiot luotoista	5	-2	-4	29	-47	-45	-46	-18
Pysyvien vastaavien arvonalennukset	-	-	-	-	1	-1	1	-1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-	-	-	-	0	34	0	34
Liikevoitto	598	510	205	204	112	160	915	874
Tase								
Luotot	45 063	37 390	9 401	7 499	31 558	30 959	86 022	75 848
Muut varat	6 663	4 492	44 505	35 745	-13 479	-5 168	37 689	35 069
Vastaavaa yhteensä	51 726	41 882	53 906	43 244	18 079	25 791	123 711	110 917
Yleisön talletukset	20 346	18 263	7 284	7 358	28 681	24 030	56 311	49 651
Muut velat	29 693	22 044	45 648	35 142	-20 145	-7 075	55 196	50 111
Velat yhteensä	50 039	40 307	52 932	42 500	8 536	16 955	111 507	99 762
Taloudellinen pääoma/ oma pääoma	1 687	1 575	974	744	9 543	8 836	12 204	11 155
Vastattavaa yhteensä	51 726	41 882	53 906	43 244	18 079	25 791	123 711	110 917
Muut segmenttiraportoinnin erät								
Investoinnit	0	6	1	2	14	66	15	74

Liite 3

Korkotuotot ja korkokulut

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Korkotuotot				
Saamisista luottolaitoksilta	1 020	737	1 123	839
Luotoista yleisölle	1 616	1 438	1 334	1 161
Korollisista arvopapereista	96	106	96	106
Muut korkotuotot	304	95	303	95
Korkotuotot yhteensä	3 036	2 376	2 856	2 201
Korkokulut				
Veloista luottolaitoksille	-681	-377	-680	-376
Yleisön talletuksista ja muista veloista yleisölle	-431	-347	-430	-349
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-601	-447	-601	-462
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-110	-90	-110	-73
Muut korkokulut	-3	6	-3	6
Korkokulut yhteensä	-1 826	-1 255	-1 824	-1 254
Rahoituskate	1 210	1 121	1 032	947

Korkotuottoihin sisältyy sekä konsernissa että emoyhtiössä 3 miljoonaa euroa korkotuottoja rahoitusvaroista, joiden arvo on alentunut.

Keskisaldot ja keskkorot

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Vastaavaa				
Saamiset luottolaitoksilta	37 696	35 195	41 785	39 117
Luotot yleisölle	42 988	38 036	38 445	33 571
Korolliset arvopaperit	4 025	4 284	4 025	4 159
Vastattavaa				
Velat luottolaitoksille	21 859	18 138	21 827	18 071
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	31 475	29 391	31 495	29 400
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 640	18 707	19 642	18 709
Keskkorot				
Saamiset luottolaitoksilta, %	2,71	2,09	2,69	2,14
Luotot yleisölle, %	3,76	3,78	3,47	3,46
Velat luottolaitoksille, %	3,11	2,08	3,11	2,08
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle, %	1,37	1,18	1,37	1,19

Rahoituskate

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Korkotuotot	2 947	2 289	2 856	2 201
Leasing-tuotot ¹	89	87	-	-
Korkokulut	-1 826	-1 255	-1 824	-1 254
Yhteensä	1 210	1 121	1 032	947

¹ Tuotot rahoitusleasing-sopimuksista, joissa konserni on vuokralleantaja.

Liite 4**Palkkiotuotot ja -kulut, netto**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Palkkiotuotot				
Luotoista ja muista saamisista	88	88	89	88
Takauksista ja dokumenttimaksuista	25	27	26	28
Henkivakuutuksesta	12	11	12	11
Sijoitustuotteista ja -palveluista	65	56	64	55
Talletuksista, maksuliikenteestä ja verkkopalveluista	181	182	159	163
Arvopaperivälityksestä	42	40	42	40
Muut palkkiotuotot	36	43	33	40
Palkkiotuotot yhteensä	449	447	425	425
Palkkiokulut				
Maksuliikenteestä ja verkkopalveluista	-11	-9	-11	-9
Muut palkkiokulut	-167	-145	-160	-139
Palkkiokulut yhteensä	-178	-154	-171	-148
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	271	293	254	277

Liite 5**Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Osakkeet ja osuudet ja muut osakesidonnaiset erät	0	-13	0	-13
Korolliset arvopaperit ja muut korkosidonnaiset erät	142	112	142	112
Muut rahoitusinstrumentit	21	16	21	16
Valuuttakurssimuutokset	138	90	137	90
Yhteensä	301	205	300	205

Liite 6**Osingot**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Osakkeet ja osuudet	2	2	2	2
Osakkuusyritysten osakkeet	0	2	9	13
Tytäryhtiöosakkeet	-	-	52	143
Yhteensä	2	4	63	158

Liite 7**Muut liiketoiminnan tuotot**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Osakkeiden ja osuuksien myynnit	14	8	15	14
Kiinteistötoiminnan tuotot	7	7	2	4
Muut tuotot	37	34	34	37
Yhteensä	58	49	51	55

Liite 8**Henkilöstökulut**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Palkat ja palkkiot	-366	-362	-332	-328
Eläkekulut (erittely alla)	-54	5	-49	10
Sosiaaliturvamaksut	-30	-30	-27	-26
Voittopalkkiojärjestelmä	-16	-16	-15	-15
Muut henkilöstökulut	-17	-14	-16	-14
Yhteensä	-483	-417	-439	-373

	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Eläkekulut				
Etuusperusteiset eläkejärjestelmät (liite 34)	-3	59	-1	60
Maksuperusteiset eläkejärjestelmät	-51	-54	-48	-50
Yhteensä	-54	5	-49	10

Hallituksen jäsenille, konsernijohtajalle ja konsernin johtoryhmälle maksetut palkkiot

Nordea Pankki Suomi Oyj:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen varamiehensä ovat kaikki Nordea Bank AB:n (publ) konsernin johtoryhmän jäseniä. Vuonna 2005 Nordea Bank AB (publ) maksoi edellä mainittujen hallintoelinten jäsenten sekä varajäsenten palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut. Nordea Bank AB (publ) laskutti nämä palkkakustannukset Nordea Pankki Suomi Oyj:ltä osana Head Office Allocation -kuluja.

Palkkatiedot, rahalainat sekä eläkesitoumuksia koskevat tiedot on esitetty Nordea Bank AB:n (publ) vuosikertomuksessa.

Miljoonaa euroa	2005
Nordea Pankki Suomi Oyj:n antamat rahalainat	
Hallituksen jäsenille ja varajäsenille	1
josta toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen	1
Tilintarkastajille	-

Korko- ja muut ehdot vastaavat konsernissa yleisesti hyväksytyjä, henkilöstöä tai parhaita asiakkaita koskevia ehtoja. Hallintoelinten jäseniin on ilmoitetuissa tiedoissa rinnastettu luottolaitoslain mukainen taloudellisessa etuyhteydessä oleva henkilö tai yhteisö.

Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset

Toimi- ja valvontaelinten jäsenten tai tilintarkastajien hyväksi ei ole myönnetty takauksia tai muita taseen ulkopuolisia sitoumuksia.

Toimi- ja hallintoelinten jäsenet eivät omista Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeita tai sen liikkeeseenlaskemia optio-oikeuksia tai vaihtovelkakirjalainoja.

	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Henkilöstömäärä (keskimäärin)				
Kokopäivätoiminen henkilöstö	8 624	8 863	7 752	7 986
Osa-aikainen henkilöstö	1 093	1 137	1 033	1 090
Yhteensä	9 717	10 000	8 785	9 076

Henkilötyövuotta kauden lopussa	8 910	9 012	8 068	8 151
--	-------	-------	-------	-------

Liite 9

Muut kulut

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Tietotekniikkakulut ¹	-122	-101	-139	-118
Markkinointikulut	-28	-26	-25	-23
Posti-, puhelin ja muut hallintokulut	-37	-33	-31	-28
Vuokratulut ja muut kiinteistökulut	-87	-97	-81	-91
Muut kulut ²	-97	-101	-86	-106
Yhteensä	-371	-358	-362	-366
Josta kulut muista leasingsopimuksista (liite 24)	71	58	-68	-60

¹ Sisältää konsernin tietotekniikka- ja huoltokulut sekä konsulttien palkkiot. Kokonaisuudessaan tietotekniikkakulut (mukaan lukien henkilöstö- ja muut vastaavat kulut) olivat konsernissa 153 miljoonaa euroa (144) ja emoyhtiössä 140 miljoonaa euroa (131).

² Sisältää tilintarkastajien palkkiot.

Liite 10

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Poistot

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Aineelliset hyödykkeet (liite 23)				
Laitteet	-39	-41	-16	-20
Rakennukset	-1	-6	0	-5
Aineettomat hyödykkeet (liite 22)				
Muut aineettomat hyödykkeet	-8	-9	-6	-8
Yhteensä	-48	-56	-22	-33

Arvonalentumistappiot

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Aineelliset hyödykkeet (liite 23)				
Rakennukset	-	0	-	-1
Yhteensä	-	0	-	-1
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-48	-56	-22	-34

Liite 11

Arvonalentumistappiot

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Arvonalentumistappiot tyypeittäin				
Toteutuneet luottotappiot ja arvonalentumiset	168	118	143	98
- josta luotot yleisölle	168	118	143	98
Arvonalentumisten peruutukset ja palautukset	-122	-100	-107	-88
- josta luotot yleisölle	-122	-100	-107	-88
Yhteensä	46	18	36	10
Erittelyt				
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista				
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot	59	68	39	58
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen	-43	-56	-34	-51
Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumiset	92	64	77	49
Palautukset aikaisempien tilikausien aikana toteutuneista luottotappioista	-38	-36	-28	-30
Arvonalentumisten peruutukset	-74	-56	-68	-50
Arvonalentumistappiot saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista tilikauden aikana, netto	-4	-16	-14	-24
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista				
Uudet arvonalentumiset	32	20	32	20
Puretut arvonalentumiset	-6	-	-6	-
Muutos saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista tehdyissä arvonalentumisissa tilikauden aikana	26	20	26	20
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista				
Uudet arvonalentumiset	3	15	3	15
Puretut arvonalentumiset	-2	-	-2	-
Arvonalentumistappiot saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista tilikauden aikana, netto	1	15	1	15
Maariskivaraukset				
Uudet maariskivaraukset	24	7	24	7
Maariskivarausten purku	-1	-7	-1	-7
Muutos maariskivarauksissa tilikauden aikana	23	0	23	0
Vastuusitoumukset				
Tappiot takauksista ja muista vastuusitoumuksista, netto	1	-1	1	-1
Tappiot takauksista ja muista vastuusitoumuksista tilikauden aikana, netto	1	-1	1	-1
Saamisen turvaamiseksi hankitun omaisuuden arvomuutokset (erittely alla)	-1	-	-1	-
Arvonalentumistappiot	46	18	36	10

Saamisen turvaamiseksi hankitun omaisuuden arvomuutokset ¹

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Toteutunut arvomuutos				
Saamisen turvaamiseksi hankittu omaisuus	-1	-	-1	-
Yhteensä	-1	-	-1	-

¹ Katso myös liite 16.

Liite 12
Tuloverot

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot ¹	-130	-44	-97	-14
Laskennallisen verovelan muutos	321	68	319	70
Yhteensä	191	24	222	56

¹ Josta aikaisempiin vuosiin perustuvat verot -67 0 -67 1

Vero konsernin tuloksesta ennen veroja eroaa laskennallisesta summasta, joka saataisiin käyttämällä Suomessa voimassa olevaa veroastetta seuraavalla tavalla:

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Tulos ennen veroja	915	874	840	863
Vero 26 (29) prosentoinen veroasteen mukaan	-238	-253	-218	-250
Verot, jotka eivät liity tulokseen	0	-	0	63
Muut välittömät verot	0	-	0	-
Verovapaat tuotot	10	35	20	19
Vähennyskelvottomat kulut	-1	-7	0	-7
Edellisten vuosien oikaisut	-67	0	-67	-1
Tulovero verosaamisista, joita ei aikaisemmin ole kirjattu taseeseen	518	277	518	262
Veroasteen muutos	0	-15	0	-17
Ulkomaan toiminnoista maksetut verot, joita ei voida lukea hyväksi verotuksessa	-31	-13	-31	-13
Tuloverot	191	24	222	56

Efektiiivinen veroaste, keskimäärin 21 % 3 % 26 % 7 %

Laskennalliset verot

Laskennalliset verokulut (-)/Laskennalliset verotuotot (+)

Väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verot	-197	-195	-199	-237
Veroasteen muutoksiin liittyvät laskennalliset verot	-	-15	-	-17
Laskennalliset verot, jotka liittyvät verosaamisiin, joita ei aikaisemmin ole kirjattu taseeseen	518	278	518	324
Tuloverot, netto	321	68	319	70

Laskennalliset verosaamiset

Verotuksessa syntyneisiin tappioihin liittyvät laskennalliset verosaamiset	722	423	722	404
Väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset:	57	20	38	37
Nettoutus verovelkoja vastaan	-13	-	-	-
Yhteensä	766	443	760	441

Laskennalliset verosaamiset, jotka tuloutuvat 12 kuukauden kuluessa	240	220	230	220
Laskennalliset verosaamiset, jotka tuloutuvat myöhemmin kuin 12 kuukauden kuluessa	526	223	530	221
Yhteensä	766	443	760	441

Laskennalliset verovelat

Väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verovelat:	14	16	-	-
- Rahoitusleasingiin liittyvät laskennalliset verovelat	7	10	-	-
- Muihin vapaaehtoisiiin varauksiin liittyvät laskennalliset verovelat	7	6	-	-
Yhteensä	14	16	-	-

Laskennalliset verovelat, jotka tuloutuvat 12 kuukauden kuluessa	1	4	-	-
Laskennalliset verovelat, jotka tuloutuvat myöhemmin kuin 12 kuukauden kuluessa	13	12	-	-
Yhteensä	14	16	-	-

Laskennalliset verosaamiset, netto 752 427 760 441

Liite 12**Tuloverot: jatk****Laskennallisten verosaamisten muutos , netto**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Tuloslaskelmaan kirjatut laskennalliset verovelat	-321	68	-319	70
Vuoden lopussa	-321	68	-319	70

Laskennalliset verosaamiset, joita ei ole kirjattu taseeseen

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Käyttämätön verotuksessa syntynyt tappio	-	448	-	448
Käyttämätön verotuksessa syntynyt voitto	105	105	105	105
Muut vähennyskelpoiset väliaikaiset erot	-	37	-	37
Yhteensä	105	590	105	590
Vanhentumisvuosi 2011	27	27	27	27
Vanhentumisvuosi 2012	3	3	3	3
Vanhentumisvuosi 2013	12	460	12	460
Vanhentumisvuosi 2014	63	63	63	63
Vanhentumisvuosi myöhempi	-	37	-	37
Yhteensä	105	590	105	590

On arvioitu, että kirjaamattomat tappiot per 31.12.2005 vastaavat tulevaisuuden hyvittämättömiä ulkomaan veroja. Näiden kirjaamattomien verotappioiden määrä on 0.

Käyttämättömien yhtiöveronhyvitysten arvostus perustuu lähinnä verotappioiden ajoitukseen. Tämän vuoksi käytämättömiä hyvityksiä ei ole kirjattu taseeseen 31.12.2005.

Liite 13**Valtion velkasitoumukset ja muut keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Valtion velkasitoumukset	833	1 262	833	1 262
josta vaihtuvat vastaavat	833	1 262	833	1 262
Muut korolliset arvopaperit	2 239	1 772	2 239	1 772
josta vaihtuvat vastaavat	2 239	1 772	2 239	1 772
Yhteensä	3 072	3 034	3 072	3 034

Kaikkiin velkasitoumuksiin liittyy korkoriski.

Maturiteetti**Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)**

alle 1 vuosi	2 786	2 745	2 786	2 746
1 –5 vuotta	286	289	286	288
Yhteensä	3 072	3 034	3 072	3 034
Keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	0,4	0,3	0,4	0,3

Liite 14**Saamiset luottolaitoksilta**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Pysyvät vastaavat, rahoitusomaisuus				
Keskuspankit	5	11	5	11
Muut pankit	38 578	35 420	38 575	35 414
Muut luottolaitokset	1 175	598	5 365	4 533
Yhteensä	39 758	36 029	43 945	39 958
josta konserniyhtiöt	-	-	4 190	3 935
josta osakkuusyritykset	20	25	20	25
- velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	2	1	2	1
- muut	18	24	18	24

Maturiteetti**Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)**

Vaadittaessa maksettavat saamiset	10 343	11 351	10 340	11 345
Enintään 3 kuukautta	17 158	21 135	19 598	23 515
3 kuukautta – 1 vuosi	10 683	2 558	11 358	3 252
1 – 5 vuotta	1 438	683	2 311	1 466
Yli 5 vuotta	136	302	338	380
Yhteensä	39 758	36 029	43 945	39 958
Keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	0,4	0,4	0,4	0,4

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Tämän lisäksi saamiset luottolaitoksilta sisälsivät saamia muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 33 063 miljoonaa euroa (33 679).

Liite 15**Luotot yleisölle¹**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Pysyvät vastaavat, rahoitusomaisuus				
Luotot yleisölle	46 264	39 819	41 566	35 387
Yhteensä	46 264	39 819	41 566	35 387
josta konserniyhtiöt	-	-	289	217
josta osakkuusyritykset	144	115	127	115
- velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1	1	1	1
- muut	143	114	126	114
Maturiteetti				
Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)				
Vaadittaessa maksettavat saamiset	-	473	-	-
Enintään 3 kuukautta	7 992	6 323	5 043	3 830
3 kuukautta – 1 vuosi	5 305	4 272	4 631	3 601
1 – 5 vuotta	14 565	13 571	13 692	12 863
Yli 5 vuotta	18 402	15 180	18 200	15 093
Yhteensä	46 264	39 819	41 566	35 387
Keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	6,0	5,0	6,0	5,0

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Tämän lisäksi yllä oleviin lukuihin sisältyi luottoja muille Nordea-konsernin konserniyhtiöille 113 miljoonaa euroa (144).

¹ Rahoitusleasingosimukset, joissa NPS-konserni on luotonantajana, sisältyvät Luottoihin yleisölle, katso liite 24.

Liite 16**Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Miljoonaa euroa				
Saamiset luottolaitoksilta	39 758	36 029	43 945	39 958
Luotot yleisölle ¹	46 264	39 819	41 566	35 387
Yhteensä	86 022	75 848	85 511	75 345

¹ Rahoitusleasingosopimukset sisältyvät erään Luotot yleisölle, katso liite 24 Leasing.

Luottojen ja muiden saamisten jakauma velallisen mukaan**Konserni**

31.12.2005, miljoonaa euroa	Luotto- laitokset	Yritys- asiakkaat	Henkilö- asiakkaat	Julkis- yhteisöt	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	39 758	23 974	21 048	1 142	85 922
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	434	129	-	563
Saamiset ennen arvonalentumisia	39 758	24 408	21 177	1 142	86 485
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-277	-56	-	-333
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-114	-	-	-114
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-	-16	-	-16
Arvonalentumiset	-	-391	-72	-	-463
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	39 758	24 017	21 105	1 142	86 022

josta osakkuusyrietykset 20 144 - - 164

² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi - 34 28 - 62

Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut**Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia**

- 434 129 - 563
josta järjestämättömät saamiset - 141 72 - 213
josta muut saamiset - 293 57 - 350

Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

- -391 -72 - -463
josta järjestämättömät saamiset - -98 -15 - -113
josta muut saamiset - -293 -57 - -350

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo

- 43 57 - 100
josta järjestämättömät saamiset - 43 57 - 100
josta muut saamiset - - - -

Tunnusluvut

Arvonalentumiset / luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia, % 82,2

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia / luotot yleisölle ennen arvonalentumisia, % 1,2

Osakkuusyrietyksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin osakkuusyrietyksiä. Tämän lisäksi saamiset luottolaitoksilta sisälsivät saamia muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 33 063 miljoonaa euroa. Saamiset yleisöltä sisälsivät saamia muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 113 miljoonaa euroa.

Liite 16**Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.**

31.12.2004, miljoonaa euroa	Luotto- laitokset	Yritys- asiakkaat	Henkilö- asiakkaat	Julkis- yhteisöt	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	36 029	19 804	18 654	1 229	75 716
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	426	138	-	564
Saamiset ennen arvonalentumisia	36 029	20 230	18 792	1 229	76 280
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-297	-60	-	-357
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-60	-	-	-60
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-	-15	-	-15
Arvonalentumiset	-	-357	-75	-	-432
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	36 029	19 873	18 717	1 229	75 848
josta osakkuusyrietykset	25	115	-	-	140
² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi	-	-	-	-	-
Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut					
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia	-	426	138	-	564
josta järjestämättömät saamiset	-	215	83	-	298
josta muut saamiset	-	211	55	-	266
Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-	-357	-75	-	-432
josta järjestämättömät saamiset	-	-146	-20	-	-166
josta muut saamiset	-	-211	-55	-	-266
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo	-	69	63	-	132
josta järjestämättömät saamiset	-	69	63	-	132
josta muut saamiset	-	-	-	-	-
Tunnusluvut					
Arvonalentumiset / luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia, %					76,6
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia / luotot yleisölle ennen arvonalentumisia, %					1,4

Osakkuusyrietyksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin osakkuusyrietyksiä. Tämän lisäksi saamiset luottolaitoksilta sisälsivät saamia muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 33 679 miljoonaa euroa. Saamiset yleisöltä sisälsivät saamia muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 144 miljoonaa euroa.

Liite 16**Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.****Emoyhtiö**

31.12.2005, miljoonaa euroa	Luotto- laitokset	Yritys- asiakkaat	Henkilö- asiakkaat	Julkis- yhteisöt	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	43 945	21 208	19 152	1 144	85 449
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	417	74	-	491
Saamiset ennen arvonalentumisia	43 945	21 625	19 226	1 144	85 940
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-273	-26	-	-299
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-109	-5	-	-114
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	0	-16	-	-16
Arvonalentumiset	-	-382	-47	-	-429
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	43 945	21 243	19 179	1 144	85 511
josta konserniyhtiöt	4 190	289	-	-	4 479
josta osakkuusyritykset	20	127	-	-	147
² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi	-	34	28	-	62

Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia	-	417	74	-	491
josta järjestämättömät saamiset	-	130	42	-	172
josta muut saamiset	-	287	32	-	319
Luottotappiovaraukset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-	-382	-47	-	-429
josta järjestämättömät saamiset	-	-95	-15	-	-110
josta muut saamiset	-	-287	-32	-	-319
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo	-	35	27	-	62
josta järjestämättömät saamiset	-	35	27	-	62
josta muut saamiset	-	-	-	-	-

Tunnusluvut

Arvonalentumiset / luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia, %	87,4
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia / luotot yleisölle ennen arvonalentumisia, %	1,2

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Tämän lisäksi saamiset luottolaitoksilta sisälsivät saamisista muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 33 063 miljoonaa euroa. Saamiset yleisöltä sisälsivät saamisista muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 113 miljoonaa euroa.

Liite 16**Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.****Emoyhtiö**

31.12.2004, miljoonaa euroa	Luotto- laitokset	Yritys- asiakkaat	Henkilö- asiakkaat	Julkis- yhteisöt	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	39 958	17 609	16 465	1 224	75 256
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	369	116	-	485
Saamiset ennen arvonalentumisia	39 958	17 978	16 581	1 224	75 741
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-286	-35	-	-321
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-60	-	-	-60
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-	-15	-	-15
Arvonalentumiset	-	-346	-50	-	-396
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	39 958	17 632	16 531	1 224	75 345

josta konserniyhtiöt	3 935	217	-	-	4 152
josta osakkuusyrietykset	25	115	-	-	140

² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi

Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia	-	369	116	-	485
josta järjestämättömät saamiset	-	167	86	-	253
josta muut saamiset	-	202	30	-	232
Luottotappiovaraukset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-	-346	-50	-	-396
josta järjestämättömät saamiset	-	-144	-20	-	-164
josta muut saamiset	-	-202	-30	-	-232
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo	-	23	66	-	89
josta järjestämättömät saamiset	-	23	66	-	89
josta muut saamiset	-	-	-	-	-

Tunnusluvut

Arvonalentumiset / luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia, %	81,6
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia / luotot yleisölle ennen arvonalentumisia, %	1,4

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrietyksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrietyksiä. Tämän lisäksi saamiset luottolaitoksilta sisälsivät saamisista muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 33 679 miljoonaa euroa. Saamiset yleisöltä sisälsivät saamisista muilta Nordea-konsernin konserniyhtiöiltä 144 miljoonaa euroa.

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: *jatk.*

Yrityksille annetut luotot toimialoittoin

Konserni

31.12.2005, miljoonaa euroa	Kiinteistö- hallin- nointi	Raken- nustoi- minta	Maan- viljely ja kalastus	Kuljetus	Shipping	Kauppa ja palve- lut	Teolli- suus	Rahoitus- toiminta	Vuokraus- toiminta, konsul- tointi ja muut yritys- palvelut	Muu	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	6 142	531	297	2 443	220	2 707	4 387	256	1 141	5 850	23 974
Saamiset, joiden arvo on alentunut	35	12	2	13	0	52	169	13	33	105	434
Saamiset ennen arvonalentumisia	6 177	543	299	2 456	220	2 759	4 556	269	1 174	5 955	24 408
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-31	-11	3	-8	-	-49	-119	-10	-31	-21	-277
Arvonalentumiset saatavaryh- mäkohtaisesti arvostetuista olen- naisista saamisista	-	-	-5	-3	-	-	-38	-	-	-68	-114
Arvonalentumiset saatavaryh- mäkohtaisesti arvostetuista vä- häisistä saamisista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arvonalentumiset	-31	-11	-2	-11	0	-49	-157	-10	-31	-89	-391
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	6 146	532	297	2 445	220	2 710	4 399	259	1 143	5 866	24 017
² josta järjestämättömät saamiset, joiden korke kirjaataan tuotoksi	4	1	0	1	0	3	7	3	2	13	34
Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut											
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen											
arvonalentumisia	35	12	2	13	0	52	169	13	33	105	434
josta järjestämättömät saamiset	11	4	1	13	0	17	55	4	11	25	141
josta muut saamiset	24	8	1	0	0	35	114	9	22	80	293
Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut											
josta järjestämättömät saamiset	-7	-3	-1	-11	0	-14	-43	-1	-9	-9	-98
josta muut saamiset	-24	-8	-1	0	0	-35	-114	-9	-22	-80	-293
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo											
josta järjestämättömät saamiset	4	1	0	2	0	3	12	3	2	16	43
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Konserni

31.12.2004, miljoonaa euroa	Kiin- teistö- hallin- nointi	Raken- nustoi- minta	Maan- viljely ja kalastus	Kuljetus	Shipping	Kauppa ja palve- lut	Teolli- suus	Rahoitus- toiminta	Vuokraus- toiminta, konsul- tointi ja muut yritys- palvelut	Muu	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	5 386	415	268	1 736	129	2 309	3 969	306	1 273	4 013	19 804
Saamiset, joiden arvo on alentunut	54	20	5	36	2	49	141	25	32	62	426
Saamiset ennen arvonalentumisia	5 440	435	273	1 772	131	2 358	4 110	331	1 305	4 075	20 230
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-44	-18	-1	-17	-2	-45	-108	-21	-30	-11	-297
Arvonalentumiset saatavaryh- mäkohtaisesti arvostetuista olen- naisista saamisista	-	-	-	-	-	-	-20	-	-	-40	-60
Arvonalentumiset saatavaryh- mäkohtaisesti arvostetuista vä- häisistä saamisista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arvonalentumiset	-44	-18	-1	-17	-2	-45	-128	-21	-30	-51	-357
Luottojen ja muiden saamisten kirjapitoarvo	5 396	417	272	1 755	129	2 313	3 982	310	1 275	4 024	19 873
Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut											
Luotot ja muut saamiset, joi- den arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia	54	20	5	36	2	49	141	25	32	62	426
josta järjestämättömät saamiset	30	11	3	20	1	27	78	14	18	13	215
josta muut saamiset	24	9	2	16	1	22	63	11	14	49	211
Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-44	-18	-1	-17	-2	-45	-128	-21	-30	-51	-357
josta järjestämättömät saamiset	-19	-9	-1	-1	-1	-22	-66	-10	-16	-1	-146
josta muut saamiset	-25	-9	-	-16	-1	-23	-62	-11	-14	-50	-211
Luotot ja muut saamiset, joi- den arvo on alentunut, kirjan- pitoarvo	10	2	4	19	0	4	13	4	2	11	69
josta järjestämättömät saamiset	10	2	4	19	-	4	13	4	2	11	69
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Emoyhtiö

31.12.2005, miljoonaa euroa	Kiin- teistö- hallin- nointi	Raken- nus- toiminta	Maanvilje- ly ja kalas- tus	Kuljetus	Shipping	Kauppa ja palve- lut	Teolli- suus	Rahoitus- toiminta	Vuokraus- toiminta, konsul- tointi ja muut yritys- palvelut	Muu	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	6 076	402	297	2 027	220	2 328	3 861	357	1 116	4 524	21 208
Saamiset, joiden arvo on alentunut	35	12	1	11	0	51	162	12	33	100	417
Saamiset ennen arvonalentumisia	6 111	414	298	2 038	220	2 379	4 023	369	1 149	4 624	21 625
Kohdistetut arvonalentumiset saatavaکوhtaisesti arvostetuista saamisista	-31	-11	-1	-7	-	-48	-116	-10	-31	-18	-273
Arvonalentumiset saatavaryh- mäkohtaisesti arvostetuista olen- naisista saamisista	-	-	-	-3	-	-	-38	-	-	-68	-109
Arvonalentumiset saatavaryh- mäkohtaisesti arvostetuista vä- häsistä saamisista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arvonalentumiset	-31	-11	-1	-10	-	-48	-154	-10	-31	-86	-382
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	6 080	403	297	2 028	220	2 331	3 869	359	1 118	4 538	21 243
² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi	4	1	0	1	0	3	7	3	2	13	34
Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut											
Luotot ja muut saamiset, joi- den arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia	35	12	1	11	0	51	162	12	33	100	417
josta järjestämättömät saamiset	11	4	0	3	0	17	51	4	10	30	130
josta muut saamiset	24	8	1	8	0	34	111	8	23	70	287
Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-31	-11	-1	-11	0	-48	-154	-9	-31	-86	-382
josta järjestämättömät saamiset	-7	-3	0	-3	0	-14	-43	-1	-8	-16	-95
josta muut saamiset	-24	-8	-1	-8	0	-34	-111	-8	-23	-70	-287
Luotot ja muut saamiset, joi- den arvo on alentunut, kirjanpitoarvo	4	1	0	0	0	3	8	3	2	14	35
josta järjestämättömät saamiset	4	1	0	0	0	3	8	3	2	14	35
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Emoyhtiö

31.12.2004, miljoonaa euroa	Kiinteistö- hallinnointi	Raken- nus- toiminta	Maanvil- jely ja kalastus	Kuljetus	Shipping	Kauppa ja palvelut	Teolli- suus	Rahoitus- toiminta	Vuokraus- toiminta, konsultointi ja muut yritys- palvelut	Muu	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut	5 214	308	268	1 382	126	1 978	3 492	240	1 232	3 369	17 609
Saamiset, joiden arvo on alentunut	47	18	2	31	2	44	125	21	29	50	369
Saamiset ennen arvonalentumisia	5 261	326	270	1 413	128	2 022	3 617	261	1 261	3 419	17 978
Kohdistetut arvonalentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-42	-18	-1	-16	-2	-43	-104	-21	-29	-10	-286
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-	-	-	-	-	-20	-	-	-40	-60
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arvonalentumiset	-42	-18	-1	-16	-2	-43	-124	-21	-29	-50	-346
Luottojen ja muiden saamista kirjanpitoarvo	5 219	308	269	1 397	126	1 979	3 493	240	1 232	3 369	17 632

Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia

josta järjestämättömät saamiset	23	10	2	16	1	22	65	10	16	2	167
josta muut saamiset	24	8	-	15	1	22	60	11	13	48	202

Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

josta järjestämättömät saamiset	-18	-10	-1	-1	-1	-21	-64	-10	-16	-2	-144
josta muut saamiset	-24	-8	-	-15	-1	-22	-60	-11	-13	-48	-202

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo

josta järjestämättömät saamiset	5	0	1	15	0	1	1	0	0	0	23
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Luottojen kirjanpitoarvo

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Kiinteistöluotot	21 941	19 171	15 794	19 171
Luottokorttiluotot	761	755	-	-
Rahoitusleasingsopimukset	13	5	-	-
Muut	63 307	55 917	69 717	56 174
Yhteensä	86 022	75 848	85 511	75 345

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Saamisten maatieteellinen jakauma

Konserni

31.12.2005, miljoonaa euroa	Tanska	Suomi	Norja	Ruotsi	Puola ja Baltia	Muut EU-maat	Yhdysvallat	Latinalainen Amerikka	Aasia	Muut OECD-maat	OECD:n ulkopuoliset maat	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	12 307	37 617	6 362	15 175	2 526	5 487	3 636	276	1 012	532	992	85 922
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	461	-	-	5	8	19	12	46	3	9	563
Saamiset ennen arvonalentumisia	12 307	38 078	6 362	15 175	2 531	5 495	3 655	288	1 058	535	1 001	86 485
Kohdistetut arvonalentumiset saatavaکوhtaisesti arvostetuista saamisista	-	-309	-	-	-4	-5	-11	0	-4	-	-	-333
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-46	-	-	-	-3	-	-12	-41	-3	-9	-114
Arvonalentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-16	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-16
Arvonalentumiset	-	-371	-	-	-4	-8	-11	-12	-45	-3	-9	-463
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	12 307	37 707	6 362	15 175	2 527	5 487	3 644	276	1 013	532	992	86 022
² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi	-	90	-	-	1	1	8	-	-	-	-	100

Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia

arvonalentumisia	-	461	-	-	5	8	19	12	46	3	9	563
josta järjestämättömät saamiset	-	195	-	-	2	5	10	-	1	-	-	213
josta muut saamiset	-	266	-	-	3	3	9	12	45	3	9	350

Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

arvonalentumisia	-	-371	-	-	-4	-8	-11	-12	-45	-3	-9	-463
josta järjestämättömät saamiset	-	-105	-	-	-1	-5	-2	-	0	-	-	-113
josta muut saamiset	-	-266	-	-	-3	-3	-9	-12	-45	-3	-9	-350

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo

kirjanpitoarvo	-	90	-	-	1	0	8	0	1	0	0	100
josta järjestämättömät saamiset	-	90	-	-	1	0	8	-	1	-	-	100
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Konserni

31.12.2004, miljoonaa euroa	Tanska	Suomi	Norja	Ruotsi	Puola ja Baltia	Muut EU-maat	Yhdysvallat	Latinalainen Amerikka	Aasia	Muut OECD-maat	OECD:n ulkopuoliset maat	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut	553	69 885	241	127	1 362	1 619	722	111	466	336	294	75 716
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	513	-	-	6	21	19	-	5	-	-	564
Saamiset ennen arvonaleutumisia	553	70 398	241	127	1 368	1 640	741	111	471	336	294	76 280
Kohdistetut luottotappiovaraukset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-331	-	-	-3	-12	-6	-	-5	-	-	-357
Luottotappiovaraukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olenmaisista saamisista	-	-60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-60
Luottotappiovaraukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-15
Arvonaleutumis	-	-406	-	-	-3	-12	-6	-	-5	-	-	-432
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	553	69 992	241	127	1 365	1 628	735	111	466	336	294	75 848
Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut												
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonaleutumisia	-	513	-	-	6	21	19	-	5	-	-	564
josta järjestämättömät saamiset	-	252	-	-	5	21	19	-	1	-	-	298
josta muut saamiset	-	261	-	-	1	-	-	-	4	-	-	266
Arvonaleutumis luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-	-406	-	-	-3	-12	-6	-	-5	-	-	-432
josta järjestämättömät saamiset	-	-145	-	-	-2	-12	-6	-	-1	-	-	-166
josta muut saamiset	-	-261	-	-	-1	-	-	-	-4	-	-	-266
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo	-	107	-	-	3	9	13	-	0	-	-	132
josta järjestämättömät saamiset	-	107	-	-	3	9	13	-	0	-	-	132
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Emoyhtiö

31.12.2005, miljoonaa euroa	Tanska	Suomi	Norja	Ruotsi	Puola ja Baltia	Muut EU-maat	Yhdysvallat	Latinalainen Amerikka	Aasia	Muut OECD-maat	OECD:n ulkopuoliset maat	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ²	12 307	37 476	6 362	15 175	2 194	5 487	3 636	276	1 012	532	992	85 449
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	391	-	-	4	5	19	12	48	3	9	491
Saamiset ennen arvon- alentumiset	12 307	37 867	6 362	15 175	2 198	5 492	3 655	288	1 060	535	1 001	85 940
Kohdistetut luottotappiovaraukset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-276	-	-	-3	-5	-11	-	-4	-	-	-299
Luottotappiovaraukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-46	-	-	-	-	-	-12	-44	-3	-9	-114
Luottotappiovaraukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-16
Arvonlaentumiset	-	-338	-	-	-3	-5	-11	-12	-48	-3	-9	-429
Luottojen ja muiden saamisten kirjapitoarvo	12 307	37 529	6 362	15 175	2 195	5 487	3 644	276	1 012	532	992	85 511
² josta järjestämättömät saamiset, joiden korko kirjataan tuotoksi	-	52	-	-	1	1	8	-	-	-	-	62
Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut												
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvonalentumisia	-	391	-	-	4	5	19	12	48	3	9	491
josta järjestämättömät saamiset	-	155	-	-	2	5	9	-	1	-	-	172
josta muut saamiset	-	236	-	-	2	-	10	12	47	3	9	319
Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut	-	-338	-	-	-3	-5	-11	-12	-48	-3	-9	-429
josta järjestämättömät saamiset	-	-102	-	-	-1	-5	-1	-	-1	-	-	-110
josta muut saamiset	-	-236	-	-	-2	-	-10	-12	-47	-3	-9	-319
Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjapitoarvo	-	53	-	-	1	0	8	0	0	0	0	62
josta järjestämättömät saamiset	-	53	-	-	1	0	8	-	-	-	-	62
josta muut saamiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Emoyhtiö

31.12.2004, miljoonaa euroa	Tanska	Suomi	Norja	Ruotsi	Puola ja Baltia	Muut EU-maat	Yhdysvallat	Latinalainen Amerikka	Aasia	Muut OECD-maat	OECD:n ulkopuoliset maat	Yhteensä
Saamiset, joiden arvo ei ole alentunut	553	69 673	241	127	1 114	1 619	722	111	466	336	294	75 256
Saamiset, joiden arvo on alentunut	-	436	-	-	4	21	19	-	5	-	-	485
Saamiset ennen arvon- alentumisia	553	70 109	241	127	1 118	1 640	741	111	471	336	294	75 741
Kohdistetut luottotappiovaraukset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	-	-297	-	-	-1	-12	-6	-	-5	-	-	-321
Luottotappiovaraukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	-	-60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-60
Luottotappiovaraukset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	-15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-15
Arvoalentumiset	-	-372	-	-	-1	-12	-6	-	-5	-	-	-396
Luottojen ja muiden saamisten kirjanpitoarvo	553	69 737	241	127	1 117	1 628	735	111	466	336	294	75 345

Erittely luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen avoalentumisia

josta järjestämättömät saamiset	-	436	-	-	4	21	19	-	5	-	-	485
josta muut saamiset	-	209	-	-	3	21	19	-	1	-	-	253
	-	227	-	-	1	-	-	-	4	-	-	232

Arvoalentumiset luotoista ja muista saamisista, joiden arvo on alentunut

josta järjestämättömät saamiset	-	-372	-	-	-1	-12	-6	-	-5	-	-	-396
josta muut saamiset	-	-145	-	-	0	-12	-6	-	-1	-	-	-164
	-	-227	-	-	-1	-	-	-	-4	-	-	-232

Luotot ja muut saamiset, joiden arvo on alentunut, kirjanpitoarvo

josta järjestämättömät saamiset	-	64	-	-	3	9	13	-	0	-	-	89
josta muut saamiset	-	64	-	-	3	9	13	-	0	-	-	89
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Luottojen ja muiden saamisten uudelleenjärjestelyt tilikauden aikana

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Saamisten kirjanpitoarvo ennen uudelleenjärjestelyjä	22	-	22	-
Saamisten kirjanpitoarvo uudelleenjärjestelyjen jälkeen	24	-	24	-

Luottojen ja muiden saamisten uudelleenluokittelu tilivuoden aikana

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Luotot ja muut saamiset, jotka on tilikauden aikana luokiteltu uudelleen tavanomaisiksi saamiksi ja jotka aikaisemmin luokiteltiin saamisiksi, joiden arvo on alentunut	24	-	24	-

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Luotot ja muut saamiset, joihin sisältyy maariski^{3,4}

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	Maariskivarauksen kattamat saamiset		Maariskivarauksen kattamat vastuusitoumukset		Maariskivarauksen kattamat saamiset		Maariskivarauksen kattamat vastuusitoumukset	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Saamiset ennen maariskivarauksia	1 128	622	-	-	1 128	622	-	-
Maariskivaraukset ⁵	-68	-40	-	-	-68	-40	-	-
Saamiset maariskivarausten jälkeen	1 060	582	-	-	1 060	582	-	-

³ Maariskivaraukset käsitellään olennaisina saamisina.

⁴ Yksittäiset asiakkaat tai asiakasryhmät, joiden saamiset on luokiteltu luotoiksi, joiden arvo on alentunut, käsitellään saatavakohtaisesti arvostettuina saamisina.

⁵ Maariskivarauksia oli yhteensä -68 miljoonaa euroa (-40).

Arvon alentumisten täsmäytys

Konserni

31.12.2005, miljoonaa euroa	Avaava tase	Muutokset tuloslaskelman kautta	Valuuttakurssista johtuvat muutokset	Päättävä tase
Arvon alentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	357	-19	-5	333
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	60	48	6	114
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	15	1	-	16
Yhteensä	432	30	1	463

31.12.2004, miljoonaa euroa	Avaava tase	Muutokset tuloslaskelman kautta	Valuuttakurssista johtuvat muutokset	Päättävä tase
Arvon alentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	383	-39	13	357
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	52	10	-2	60
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	15	-	15
Yhteensä	435	-14	11	432

Emoyhtiö

31.12.2005, miljoonaa euroa	Avaava tase	Muutokset tuloslaskelman kautta	Valuuttakurssista johtuvat muutokset	Päättävä tase
Arvon alentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	321	-17	-5	299
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	60	48	6	114
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	15	1	-	16
Yhteensä	396	32	1	429

31.12.2004, miljoonaa euroa	Avaava tase	Muutokset tuloslaskelman kautta	Valuuttakurssista johtuvat muutokset	Päättävä tase
Arvon alentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista saamisista	350	-43	14	321
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista olennaisista saamisista	52	10	-2	60
Arvon alentumiset saatavaryhmäkohtaisesti arvostetuista vähäisistä saamisista	-	15	-	15
Yhteensä	402	-18	12	396

Liite 16

Luotot ja muut saamiset sekä niiden arvon alentuminen: jatk.

Saamisen turvaamiseksi hankittu omaisuus

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Vaihtuvat vastaavat, kirjanpitoarvo				
Maaomaisuus ja rakennukset	0	-	0	-
Osakkeet ja osuudet	-	5	2	2
Muu omaisuus	2	-	-	-
Yhteensä	2	5	2	2

Tilikauden aikana hankitut kiinteistöt

Konserni

31.12.2005, miljoonaa euroa	Kiinteistöjen lukumäärä		
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	
Teollisuustilat ja varastot	1	0	0
Yhteensä	0	0	0
31.12.2004, miljoonaa euroa	Kiinteistöjen lukumäärä		
Teollisuustilat ja varastot	-	-	-
Yhteensä	-	-	-

Emoyhtiö

31.12.2005, miljoonaa euroa	Kiinteistöjen lukumäärä		
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	
Teollisuustilat ja varastot	1	0	0
Yhteensä	0	0	0
31.12.2004, miljoonaa euroa	Kiinteistöjen lukumäärä		
Teollisuustilat ja varastot	-	-	-
Yhteensä	-	-	-

Kiinteistöjen maantieteellinen jakauma

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	Kirjanpitoarvo		Käypä arvo		Kirjanpitoarvo		Käypä arvo	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Teollisuustilat ja varastot, joista	0	-	0	-	0	-	0	-
- ulkomailla	0	-	0	-	0	-	0	-

Erittely ulkomailla sijaitsevista kiinteistöistä

Miljoonaa euroa	Konserni				Emoyhtiö			
	Kirjanpitoarvo		Käypä arvo		Kirjanpitoarvo		Käypä arvo	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Baltia	0	-	0	-	0	-	0	-

Liite 17**Korolliset arvopaperit**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.
Miljoonaa euroa	2005	2004	2005	2004
Vaihtuvat vastaavat				
Julksisyhteisöjen liikkeeseen laskemat arvopaperit	19	9	19	9
Muiden liikkeeseen laskemat arvopaperit	962	703	960	703
Yhteensä	981	712	979	712
Noteeratut arvopaperit	894	189	894	189
Noteeraamattomat arvopaperit	87	523	85	523
Yhteensä	981	712	979	712
Josta saamiset				
- konserniyhtiöiltä	-	-	-	-
- osakkuusyrittäksiltä	-	-	-	-
Juoksuaika				
Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)				
Enintään 1 vuosi	530	467	528	468
1–5 vuotta	442	238	442	237
5–10 vuotta	9	7	9	7
Yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä (sisältää sijoitustalletussalkkuun sisältyvät arvopaperit)	981	712	979	712
Jäljellä oleva juoksuaika keskimäärin, vuotta	1,9	1,9	1,9	1,9

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrittäksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrittäksiä. Korollisiin arvopapereihin sisältyi 92 miljoonaa euroa (36) muiden Nordea-konsernin konserniyhtiöiden liikkeeseenlaskemia arvopapereita.

Liite 18
Osakkeet

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Vaihtuvat vastaavat				
Kaupankäyntisalkkuun sisältyvät osakkeet	297	195	297	194
Muut osakkeet	15	17	16	17
Pysyvät vastaavat				
Muut osakkeet	4	4	3	4
Yhteensä	316	216	316	215
Noteeratut osakkeet	297	195	297	194
Noteeraamattomat osakkeet	19	21	19	21
Yhteensä	316	216	316	215

Osakkeiden erittely

31.12.2005	Konserni			Emoyhtiö		
	Kirjanpitoarvo milj. euroa	Markkina-arvo milj.euroa	Ääniosuus %	Kirjanpitoarvo milj. euroa	Markkina-arvo milj.euroa	Ääniosuus %
Vaihtuvat vastaavat						
Pohjola-Yhtymä Oyj	98	98	4,8	98	98	4,8
Carlson Small Cap Fund	21	21	-	21	21	-
Kemira Oyj	12	12	0,7	12	12	0,7
Sato-Yhtymä Oy	9	9	9,6	9	9	9,6
Elisa Oyj	8	8	0,3	8	8	0,3
Muut, noteeratut	158	158	-	158	158	-
Muut, ei-noteeratut	6	6	-	6	6	-
Yhteensä	312	312		312	312	
Pysyvät vastaavat						
S.W.I.F.T.	1	1	-	1	1	-
Savon Teknia Oy	1	1	8,7	1	1	8,7
Indekon Oy	1	1	6,5	1	1	6,5
Helsinki Halli Oy	0	0	0,0	0	0	0,0
Oy Wedeco Ab	0	0	2,4	0	0	2,4
Muut, ei-noteeratut	1	1	-	1	1	-
Yhteensä	4	4		4	4	

Liite 19

Johdannaissopimukset

31.12.2005	Konserni			Emoyhtiö		
	Käypä arvo		Nimellisarvo yhteensä	Käypä arvo		Nimellisarvo yhteensä
Miljoonaa euroa	Positiivinen	Negatiivinen		Positiivinen	Negatiivinen	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidetyt johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	16 786	16 609	912 744	16 786	16 609	912 744
Termiinisopimukset	86	82	234 685	86	82	234 685
Korkofutuurit	12	3	10 944	12	3	10 944
Asetetut optiot	-	4 475	103 208	-	4 475	103 208
Ostetut optiot	4 557	-	103 069	4 557	-	103 069
Yhteensä	21 441	21 169	1 364 650	21 441	21 169	1 364 650
Josta selvitetty	7	19	11 730	7	19	11 730
Osakejohdannaiset						
Termiini- ja futuurisopimukset	5	25	185	5	25	185
Asetetut optiot	0	320	2 023	0	320	2 023
Ostetut optiot	308	-	2 956	308	-	2 956
Yhteensä	313	345	5 164	313	345	5 164
Josta selvitetty	2	7	7	2	7	7
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 039	1 452	90 725	1 039	1 452	90 725
Termiinisopimukset	3 809	3 716	329 365	3 809	3 716	329 365
Asetetut optiot	-	165	33 126	-	165	33 126
Ostetut optiot	204	2	21 245	204	2	21 245
Yhteensä	5 052	5 335	474 461	5 052	5 335	474 461
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Muut johdannaiset						
Termiini- ja futuurisopimukset	23	20	541	23	20	541
Asetetut optiot	-	9	202	-	9	202
Ostetut optiot	4	-	202	4	-	202
Muut	949	906	56 894	949	906	56 894
Yhteensä	976	935	57 839	976	935	57 839
Josta selvitetty	2	2	6	2	2	6
Kaupankäyntitarkoituksessa pidetyt johdannaissopimukset yhteensä	27 782	27 784	1 902 114	27 782	27 784	1 902 114
Josta selvitetty	11	28	11 743	11	28	11 743
Suojaustarkoituksessa pidetyt johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	283	140	42 168	283	140	42 168
Yhteensä	283	140	42 168	283	140	42 168
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	18	84	877	18	84	877
Termiinisopimukset	82	61	14 824	82	61	14 824
Yhteensä	100	145	15 701	100	145	15 701
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Suojaustarkoituksessa pidetyt johdannaissopimukset yhteensä	383	285	57 869	383	285	57 869
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-

Liite 19
Johdannaissopimukset: jatk

31.12.2004 Miljoonaa euroa	Konserni			Emoyhtiö		
	Käypä arvo Positiivinen	Negatiivinen	Nimellisarvo yhteensä	Käypä arvo Positiivinen	Negatiivinen	Nimellisarvo yhteensä
Taseessa raportoidut johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	14 626	14 405	647 927	14 627	14 405	647 932
Termiinisopimukset	143	139	179 193	143	139	179 193
Korkofutuurit	4	2	2 436	4	2	2 436
Asetetut optiot	0	2 960	96 860	0	2 960	96 860
Ostetut optiot	2 945	6	94 019	2 945	6	94 019
Yhteensä	17 718	17 512	1 020 435	17 719	17 512	1 020 440
Josta selvitetty	2	2	3 800	2	2	3 800
Osakejohdannaiset						
Termiini- ja futuurisopimukset	0	2	34	0	2	34
Asetetut optiot	-	182	1 813	-	182	1 813
Ostetut optiot	169	-	1 682	169	-	1 682
Yhteensä	169	184	3 529	169	184	3 529
Josta selvitetty	0	4	76	0	4	76
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 843	1 798	58 234	1 843	1 798	58 245
Termiinisopimukset	6 334	6 684	287 217	6 334	6 684	287 217
Asetetut optiot	0	194	13 791	0	194	13 791
Ostetut optiot	200	-	12 158	200	-	12 158
Muut valuuttajohdannaiset	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	8 377	8 676	371 400	8 377	8 676	371 411
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Muut johdannaiset						
Termiini- ja futuurisopimukset	4	2	122	4	2	122
Asetetut optiot	-	1	45	0	1	45
Ostetut optiot	1	0	45	1	-	45
Muut	158	219	15 729	158	219	15 729
Yhteensä	163	222	15 941	163	222	15 941
Josta selvitetty	0	1	8	0	1	8
Taseessa raportoidut johdannaissopimukset yhteensä						
yhteensä	26 427	26 594	1 411 305	26 428	26 594	1 411 321
Josta selvitetty	3	7	3 885	3	7	3 885

Liite 19
Johdannaissopimukset: jatk

31.12.2004 Miljoonaa euroa	Konserni			Emoyhtiö		
	Käypä arvo Positiivinen	Negatiivinen	Nimellisarvo yhteensä	Käypä arvo Positiivinen	Negatiivinen	Nimellisarvo yhteensä
Taseeseen kirjaamattomat johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
Asetetut optiot	-	-	5	-	-	5
Ostetut optiot	-	-	5	-	-	5
Yhteensä	-	-	10	-	-	10
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Osakejohdannaiset						
Asetetut optiot	-	-	4	-	-	4
Yhteensä	-	-	4	-	-	4
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-	-	6	-	-	6
Asetetut optiot	3	3	682	3	3	682
Ostetut optiot	3	3	682	3	3	682
Yhteensä	6	6	1 370	6	6	1 370
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Muut johdannaiset						
Muut	-	0	11	-	-	11
Yhteensä	-	0	11	-	-	11
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-
Taseeseen kirjaamattomat johdannaissopimukset yhteensä						
	6	6	1 395	6	6	1 395
Josta selvitetty	-	-	-	-	-	-

Konserni

Maturiteetti	31.12.2005		31.12.2004	
	Positiivinen	Negatiivinen	Positiivinen	Negatiivinen
Jäljellä oleva juoksuaika				
Enintään 3 kuukautta	3 211	3 418	4 584	4 906
3-12 kuukautta	2 554	2 514	3 422	3 539
1-5 vuotta	6 405	6 420	6 840	6 972
Yli 5 vuotta	15 995	15 717	11 581	11 177
Yhteensä	28 165	28 069	26 427	26 594

Emoyhtiö

Maturiteetti	31.12.2005		31.12.2004	
	Positiivinen	Negatiivinen	Positiivinen	Negatiivinen
Jäljellä oleva juoksuaika				
Enintään 3 kuukautta	3 211	3 418	4 584	4 906
3-12 kuukautta	2 554	2 514	3 422	3 539
1-5 vuotta	6 405	6 420	6 840	6 972
Yli 5 vuotta	15 995	15 717	11 582	11 177
Yhteensä	28 165	28 069	26 428	26 594

Liite 20

Sijoitukset osakkuusyrittäisiin

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Pysyvät vastaavat				
Rahoituslaitokset	122	75	58	32
Muut	92	101	74	78
Yhteensä	214	176	132	110
Josta noteeratut osakkeet	-	-	-	-
Hankinta-arvo vuoden alussa	181	232	119	176
Hankinnat vuoden aikana	28	5	22	5
Myynnit vuoden aikana	-9	-51	-8	-62
Osuus tuloksesta	23	10	-	-
Saadut osingot	-7	-12	-	-
Uudelleenluokitusten vaikutus	-	-3	-	-
Hankinta-arvo vuoden lopussa	216	181	133	119
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden alussa	-2	-	-7	-
Arvonalennustappiot vuoden aikana	0	-2	1	-7
Valuuttakurssimuutokset	0	-3	5	-2
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa	-2	-5	-1	-9
Yhteensä	214	176	132	110

Yhteenvedo Nordea Pankki Suomi-konsernin ja Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkuusyritysten taseista ja tuloslaskelmista:

	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa		
Taseen loppusumma	1 436	885
Vieras pääoma	1 296	735
Tuotot yhteensä	74	44
Liikevoitto	27	25

Nordea Pankki Suomi Oyj:n osuus osakkuusyritysten hyväksi annetuista vastuusitoumuksista oli 1 miljoonaa euroa.

Konserni

31.12.2005	Y-tunnus	Kotipaikka	Kirjanpitoarvo milj. euroa	Ääniosuus %	Omistus- osuus %
Luottolaitokset					
Eurocard Oy	0107810-9	Helsinki	2	31,5	31,5
International Moscow Bank	-	Moskova	92	26,4	23,4
Luottokunta	0201646-0	Helsinki	28	25,1	25,1
Yhteensä			122		

Muut

Automatia Pankkiautomaatit Oy	0974651-1	Helsinki	7	33,3	33,3
Eka-kiinteistöt Oy	1097319-9	Helsinki	4	30,3	30,3
NF Fleet Oy	2006935-5	Espoo	0	20,0	20,0
Optiomi Oy	0747587-7	Helsinki	8	24,9	24,9
Power Partners Oy	0815584-0	Helsinki	1	49,5	49,5
Profita Fund I Ky	1070549-3	Helsinki	2	-	42,2
Profita Fund II Ky	1596354-7	Helsinki	11	-	44,9
Oy Realinvest Ab	0680035-9	Helsinki	50	49,3	49,3
Securus Oy	0742429-5	Helsinki	0	35,2	35,2
Sponsor Fund I Ky	1097456-2	Helsinki	6	-	46,3
Suomen Asiakastieto Oy	0111027-9	Helsinki	3	32,2	32,2
Yhteensä			92		

Yhteensä

214

Säännösten mukaiset tiedot ovat saatavilla Nordean sijoittajasuhteet-yksiköstä.

Liite 20**Sijoitukset osakkuusyhtiöihin: jatk.**

Emoyhtiö					
31.12.2005	Y-tunnus	Kotipaikka	Kirjanpitoarvo milj. euroa	Ääniosuus %	Omistus- osuus %
Luottolaitokset					
Eurocard Oy	0107810-9	Helsinki	2	31,5	31,5
International Moscow Bank	-	Moscow	47	26,4	23,4
Luottokunta	0201646-0	Helsinki	9	25,1	25,1
Yhteensä			58		
Muut					
Automatia Pankkiautomaatit Oy	0974651-1	Helsinki	5	33,3	33,3
Eka-kiinteistöt Oy	1097319-9	Helsinki	0	30,3	30,3
Optiomi Oy	0747587-7	Helsinki	0	24,9	24,9
Profita Fund I Ky	1070549-3	Helsinki	2	-	42,2
Profita Fund II Ky	1596354-7	Helsinki	11	-	44,9
Oy Realinvest Ab	0680035-9	Helsinki	50	49,3	49,3
Securus Oy	0742429-5	Helsinki	0	35,2	35,2
Sponsor Fund I Ky	1097456-2	Helsinki	6	-	46,3
Suomen Asiakastieto Oy	0111027-9	Helsinki	0	32,2	32,2
Yhteensä			74		
Yhteensä			132		

Liite 21**Sijoitukset tytäryhtiöihin**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Pysyvät vastaavat				
Rahoituslaitosten osakkeet	-	0	309	310
Muut	-	4	16	24
Yhteensä	-	4	325	334
Josta noteeratut osakkeet	-	-	-	-
Hankinta-arvo vuoden alussa	27	34	336	279
Hankinnat vuoden aikana	0	-	0	108
Myyntit vuoden aikana	-4	-	-9	-51
Osuus tuloksesta	-	-2	-	-
Fuusioiden vaikutus	-	-5	-	-
Uudelleenluokitusten vaikutus	-23	0	0	1
Valuuttakurssimuutokset	0	0	0	-1
Hankinta-arvo vuoden lopussa	0	27	327	336
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden alussa	-23	-24	-2	-9
Arvonalennustappiot vuoden aikana	0	-	-	-2
Peruutetut arvonalennustappiot vuoden aikana	0	1	-	9
Uudelleenluokitusten vaikutus	23	0	-	0
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa	0	-23	-2	-2
Yhteensä	0	4	325	334

Liite 21**Sijoitukset tytäryhtiöihin: jatk.****Erittely**

Tässä erittelyssä on esitetty kaikki suoraan omistetut konserniyhtiöt ja niiden merkittävimmät suoraan omistamat tytäryhtiöt. Tarkka erittely ja säännösten mukaiset tiedot ovat saatavilla Nordean sijoittajasuhteet-yksiköstä.

31.12.2005	Osakkeiden lukumäärä	Kirjanpitoarvo milj. euroa	Ääniosuus %	Omistus- osuus %	Kotipaikka	Y-tunnus
<i>Kotimaiset</i>						
Luottolaitokset						
Nordea Rahoitus Suomi Oy	1 000 000	306	100,0	100,0	Espoo	0112305-3
Rahoitusyhtiöt						
Tukirahoitus Oy ¹	672	7	100,0	100,0	Espoo	0677131-6
Kiinteistöyhtiöt						
Lahden Hansa Koy ¹	30 000	13	100,0	100,0	Lahti	0741813-5
Ristipellontie 4 Koy ¹	1 484	19	100,0	100,0	Helsinki	0761727-3
VKR-Kiinteistö Oy ¹	600	1	60,0	60,0	Vantaa	0728754-2
Tampereen Kirkkokatu 7 Koy ¹	280	50	100,0	100,0	Tampere	0819781-3
Levytie 6 Koy ¹⁾	147	23	100,0	100,0	Helsinki	0818921-5
Turun Arvokiinteistöt Oyj	2 457 600	2	100,0	100,0	Turku	0304515-9
PMA-Invest Oy	8 434	11	100,0	100,0	Helsinki	1069506-1
Hatanpään Valtatie 30 Koy ¹	28 070	19	100,0	100,0	Tampere	0154774-5
Multihermia Koy ¹	55 000	9	100,0	100,0	Tampere	1104038-2
Terahermia Koy ¹	20 000	0	100,0	100,0	Tampere	1541880-5
Muut yhtiöt						
Fidenta Oy	4 000	0	60,0	40,0	Espoo	0988412-1
Unitas Kongressikeskus Oy	100	0	100,0	100,0	Helsinki	0872917-0
<i>Ulkomaiset</i>						
Pankit						
MeritaNordbanken Merchant Bank Singapore Ltd	35 000 000	3	100,0	100,0	Singapore	198000075C
Rahoitusyhtiöt						
Nordea Finance Polska S.A ¹	19 690 000	0	100,0	100,0	Varsova	PL5861944082
Nordea Finance Estonia Ltd ¹	60 000	6	100,0	100,0	Tallinna	EE100212426
Nordea Finance Latvia Ltd ¹	1 000	1	100,0	100,0	Riika	LV40003348054
Nordea Finance Lithuania Ltd ¹	6 400	1	100,0	100,0	Vilna	LT 111667277
Nordea Securities Holding (U.K.) Ltd ¹	49 010 000	2	100,0	100,0	Lontoo	01803666
Kiinteistöyhtiöt						
Nordea Real Estate (U.K.) Ltd	21 000 500	0	100,0	100,0	Lontoo	01799591

Edellä luetellun lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiöitä, joiden taseen loppusumma alittaa 10 miljoonaa euroa

	Yhtiöiden lukumäärä kpl	Osakkeiden kirjanpitoarvo milj. euroa	Taseen loppusumma milj. euroa
Kiinteistöyhtiöt	22	39	66
Muut yritykset	9	0	7

¹ Välillinen omistus Nordea Pankki Suomi Oyj:n tytäryhtiön Nordea Rahoitus Suomi Oy:n kautta.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n emoyhtiö on Nordea Bank AB (publ), jonka kotipaikka on Tukholma ja rekisterinumero 516406-0120. Nordea Bank AB:n (publ) vuosikertomus on saatavana Internetistä osoitteesta www.nordea.com sekä Nordea-konsernin sijoittajasuhteet-yksiköstä (Investor Relations, SE 105 71 Stockholm, Sverige) sekä Nordea Pankki Suomi Oyj:n konttoreista.

Liite 22

Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Liikearvo				
Konsernin liikearvo	-	-	-	-
Muu liikearvo	0	2	-	-
Liikearvo yhteensä	0	2	-	-
Muut aineettomat hyödykkeet ¹	17	18	18	18
Yhteensä	17	20	18	18

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Liikearvo				
Hankinta-arvo vuoden alussa	3	3	-	-
Hankinnat vuoden aikana	0	-	-	-
Hankinta-arvo vuoden lopussa	3	3	-	-
Kertyneet poistot vuoden alussa	-1	-	-	-
Suunnitelman mukaiset poistot vuoden aikana	-2	-1	-	-
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-3	-1	-	-
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa	-	-	-	-
Yhteensä	0	2	-	-
Muut aineettomat hyödykkeet				
Hankinta-arvo vuoden alussa	36	22	62	49
Hankinnat vuoden aikana	6	9	9	8
Fuusioiden vaikutus	-3	-1	-	-
Myyntit/luovutukset vuoden aikana	-	-	0	-1
Uudelleenluokitusten vaikutus	-	6	-3	6
Hankinta-arvo vuoden lopussa	39	36	68	62
Kertyneet poistot vuoden alussa	-18	-8	-44	-36
Suunnitelman mukaiset poistot vuoden aikana	-6	-8	-6	-8
Myyneistä/luovutuksista vuoden aikana kertyneet poistot	2	-2	0	-
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-22	-18	-50	-44
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa	-	-	-	-
Yhteensä	17	18	18	18

¹ Liittyy lähinnä ohjelmistolisensseihin ja vuokralla olevien kiinteistöjen parannuksiin.

Liite 23
Aineelliset hyödykkeet

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Vaihtuvat vastaavat	0	-	0	-
Pysyvät vastaavat	78	153	45	45
Josta omassa käytössä olevat rakennukset	14	9	3	5
Yhteensä	78	153	45	45
Vaihtuvat vastaavat				
Saamisen turvaamiseksi hankittu omaisuus	0	-	0	-
Josta maaomaisuus ja rakennukset	0	-	0	-
Yhteensä	0	-	0	-
¹ Katso liite 16 Saamisen turvaamiseksi hankittu omaisuus.				
Pysyvät vastaavat				
Laitteet				
Hankinta-arvo vuoden alussa	518	506	406	424
Hankinnat vuoden aikana	8	48	17	15
Myynnit/luovutukset vuoden aikana	-160	-30	-6	-33
Uudelleenluokitusten vaikutus	1	-6	1	-
Valuuttakurssimuutokset	0	0	-	-
Hankinta-arvo vuoden lopussa	367	518	418	406
Kertyneet poistot vuoden alussa	-374	-345	-366	-350
Myynnit/luovutukset vuoden aikana	110	12	6	3
Suunnitelman mukaiset poistot vuoden aikana	-39	-41	-16	-19
Uudelleenluokitusten vaikutus	-	-	-	0
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-303	-374	-376	-366
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden alussa	0	0	-	0
Myyneistä/luovutuksista vuoden aikana kertyneet arvonalennukset	0	0	-	0
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa	0	0	-	0
Yhteensä	64	144	42	40
Maaomaisuus ja rakennukset				
Hankinta-arvo vuoden alussa	73	414	63	508
Hankinnat vuoden aikana	1	17	1	17
Myynnit/luovutukset vuoden aikana	-34	-366	-16	-457
Uudelleenluokitusten vaikutus	-5	8	-	-5
Hankinta-arvo vuoden lopussa	35	73	48	63
Kertyneet poistot vuoden alussa	-34	-128	-31	-282
Myynnit/luovutukset vuoden aikana	30	101	-	256
Suunnitelman mukaiset poistot vuoden aikana	-1	-7	0	-5
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-5	-34	-31	-31
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden alussa	-30	-142	-27	-199
Arvonalennustappiot vuoden aikana	-	-	-	-1
Myyneistä/luovutuksista vuoden aikana kertyneet arvonalennukset	14	112	13	173
Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa	-16	-30	-14	-27
Yhteensä	14	9	3	5

Liite 24

Leasing

Nordea vuokralleantajana

Rahoitusleasingsopimukset

Nordea Pankki Suomi-konserni omistaa varallisuutta, jota vuokrataan asiakkaille rahoitusleasingsopimuksilla. Rahoitusleasingsopimukset raportoidaan saamisena vuokralleottajalta ja ne sisältyvät erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä (katso liitteet 15 ja 16) leasing-kohteeseen tehdyn nettosijoituksen arvosta. Vuokrattu omaisuus on pääosin ajoneuvoja, koneita tai muita vastaavia laitteita.

Bruttoinvestointien ja tulevien leasingmaksujen vähimmäismäärien nykyarvon täsmäytys

	Konserni	
	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa		
Bruttoinvestoinnit	1 485	1 543
Kertymätön rahoitustuotto	-141	-143
Nettoinvestoinnit rahoitusleasingsopimuksiin	1 344	1 400
Vuokralleantajalle kertyvä jäännösarvo, josta ei ole takuuta	-130	-105
Tulevien leasingmaksujen vähimmäismäärien nykyarvo	1 214	1 295
Kertyneet varaukset sellaisten leasingmaksujen vähimmäismääristä, joita ei pystytä perimään asiakkaalta	14	-

Bruttoinvestointien jakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan 31.12.2005:

	Konserni	
	31.12. 2005	31.12. 2004
Bruttoinvestointien jakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan, miljoonaa euroa		
2006		475
2007		330
2008		230
2009		130
2010		116
Myöhemmin		204
Bruttoinvestoinnit yhteensä		1 485
Kertymätön rahoitustuotto rahoitusleasingsopimuksista		-141
Nettoinvestoinnit rahoitusleasingsopimuksiin		1 344

Liite 24

Leasing: jatk.

Muut vuokrasopimukset

Muiden vuokrasopimusten kohteet ovat pääosin ajoneuvoja ja muita laitteita. Ne kirjataan taseessa aineellisiin hyödykkeisiin.

	Konserni	
	31.12. 2005	31.12. 2004
Leasingkohteiden kirjanpitoarvo, miljoonaa euroa		
Hankinta-arvo	46	136
Kertyneet poistot	-16	-37
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	30	99

- Josta uudelleen haltuun otettu leasingomaisuus, kirjanpitoarvo

	5	2
--	---	---

	Konserni	
	31.12. 2005	31.12. 2004
Kirjanpitoarvo omaisuuslajien mukaan jaoteltuna, miljoonaa euroa		
Laitteet	30	99
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	30	99

Poistot vuodelta 2005 olivat 23 miljoonaa euroa (22).

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten tulevien leasingmaksujen vähimmäismäärien jakauma:

Miljoonaa euroa	Konserni	
	31.12. 2005	
2006	4	4
2007	2	2
2008	1	1
2009	0	0
2010	-	-
Myöhemmin	-	-
Yhteensä	7	7

Nordea vuokralleottajana

Rahoitusleasingsopimukset

Nordea Pankki Suomi Oyj:llä on vain vähäinen määrä rahoitusleasingsopimuksia.

Muut vuokrasopimukset

Nordea Pankki Suomi-konserni on tehnyt muita vuokrasopimuksia liiketiloista ja toimistolaitteista.

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Leasingkulut vuoden aikana, miljoonaa euroa				
Leasingkulut vuoden aikana	71	58	68	60
<i>Josta</i>				
<i>vähimmäisleasingmaksut</i>	71	58	68	60
Alivuokralaissopimukseen liittyvät leasingmaksut vuoden aikana	1	2	4	8

Tulevat vähimmäisleasingmaksut ei-purettavissa olevista muista vuokrasopimuksista ja niiden jakauma:

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005		31.12.2005	
2006	33	35		
2007	19	20		
2008	13	13		
2009	12	12		
2010	12	12		
Myöhemmin	151	152		
Yhteensä	240	244		

Liite 25**Sijoituskiinteistöt****Konserni****Muutokset sijoituskiinteistöissä**

	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa		
Tasearvo vuoden alussa	33	99
Hankinnat	6	-
Myynnit	-	-66

Kirjanpitoarvo vuoden lopussa**39**   **33****Tuloslaskelmaan kirjatut erät**

	2005	2004
Miljoonaa euroa		
Vuokratuotot	0	7
Suorat toimintakulut, joista on kertynyt vuokratuottoa	0	-3
Suorat toimintakulut, joista ei ole kertynyt vuokratuottoa	0	-2
Tuloslaskelmaan kirjattu kumulatiivinen käyvän arvon muutos	0	-

Yhteensä**0**   **2**

Markkina-arvo

39   33

Emoyhtiö

	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa		
Hankinta-arvo vuoden alussa	5	44
Hankinnat vuoden aikana	3	-
Myynnit/luovutukset vuoden aikana	-	-39

Hankinta-arvo vuoden lopussa**8**   **5****Kertyneet poistot vuoden lopussa**

-      -

Kertyneet arvonalennustappiot vuoden lopussa

-      -

Yhteensä**8**   **5****Tuloslaskelmaan kirjatut erät**

	2005	2004
Miljoonaa euroa		
Vuokratuotot	0	5
Suorat toimintakulut, joista on kertynyt vuokratuottoa	0	-3
Suorat toimintakulut, joista ei ole kertynyt vuokratuottoa	-	-1

Yhteensä**0**   **1**

Markkina-arvo

8   5

Liite 26**Maksetut ennakot ja siirtosaamiset**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Korkosaamiset	282	370	289	362
Muut siirtosaamiset	131	141	80	96
Maksetut ennakot	0	0	0	-
Yhteensä	413	511	369	458

Liite 27**Muut varat**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa	2005	2004	2005	2004
Saamiset arvopapereiden selvityksestä	119	49	119	49
Muut	1 624	1 548	1 666	1 678
Yhteensä	1 743	1 597	1 785	1 727

Liite 28**Velat luottolaitoksille**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa	2005	2004	2005	2004
Keskuspankit	1 699	1 388	1 699	1 388
Muut pankit	10 231	12 829	10 194	12 801
Muut luottolaitokset	9 289	3 759	9 288	3 759
Yhteensä	21 219	17 976	21 181	17 948
Josta velat konserniyhtiöille	-	-	1	2
Josta velat osakkuusyrityksille	4	8	4	8

Juoksuaika**Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)**

Vaadittaessa maksettavat	1 982	36	1 976	36
Enintään 3 kuukautta	16 182	15 597	16 150	15 573
3 kuukautta - 1 vuosi	3 044	2 330	3 044	2 326
1-5 vuotta	9	10	9	10
Yli 5 vuotta	2	3	2	3
Yhteensä	21 219	17 976	21 181	17 948
Jäljellä oleva juoksuaika keskimäärin, vuotta	0,1	0,1	0,1	0,1

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Tämän lisäksi yllä oleviin lukuihin sisältyi 11 050 miljoonaa euroa (5 951) velkoja muille Nordea-konsernin konserniyhtiöille.

Liite 29**Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Yleisön talletukset	33 646	30 036	33 655	30 046
Muut velat yleisölle	1 446	1 639	1 458	1 643
Yhteensä	35 092	31 675	35 113	31 689
Josta velat konserniyhtiöille	-	-	30	20
Josta velat osakkuusyrityksille	3	2	3	2

Talletuksilla tarkoitetaan sellaisia talletustileillä olevia varoja, jotka kuuluvat talletussuojarahaston piiriin. Mukaan luetaan myös talletussuojarajan ylittävät määrät.

Juoksuaika, yleisön talletukset**Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)**

Vaadittaessa maksettavat	22 978	21 298	22 986	21 307
Enintään 3 kuukautta	8 026	6 199	8 027	6 198
3 kuukautta - 1 vuosi	1 782	1 637	1 782	1 639
1-5 vuotta	857	897	857	897
Yli 5 vuotta	3	5	3	5
Yhteensä	33 646	30 036	33 655	30 046

Jäljellä oleva juoksuaika keskimäärin, vuotta	0,1	0,1	0,1	0,1
---	-----	-----	-----	-----

Juoksuaika, muut velat yleisölle**Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)**

Vaadittaessa maksettavat	-	3	-	-
Enintään 3 kuukautta	1 269	1 412	1 281	1 424
3 kuukautta - 1 vuosi	44	42	44	41
1-5 vuotta	133	180	133	178
Yli 5 vuotta	-	2	-	-
Yhteensä	1 446	1 639	1 458	1 643

Jäljellä oleva juoksuaika keskimäärin, vuotta	0,3	0,3	0,3	0,3
---	-----	-----	-----	-----

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Tämän lisäksi yllä oleviin lukuihin sisältyi 205 miljoonaa euroa (82) talletuksia ja muita velkoja muille Nordea-konsernin konserniyhtiöille.

Liite 30**Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Saamistodistukset	17 253	14 872	17 257	14 877
Yritystodistukset	2 321	2 778	2 321	2 778
Joukkolainat	1 856	925	1 857	925
Yhteensä	21 430	18 575	21 435	18 580

Josta velat konserniyhtiöille	-	-	4	5
Josta velat osakkuusyhtiöille	-	-	-	-

Juoksuaika, yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Jäljellä oleva juoksuaika (kirjanpitoarvo)**

Alle 1 vuosi	19 662	17 609	19 667	17 613
1–5 vuotta	1 579	956	1 579	957
5–10 vuotta	189	10	189	10
Yhteensä	21 430	18 575	21 435	18 580

Jäljellä oleva juoksuaika keskimäärin, vuotta	0,5	0,3	0,5	0,3
---	-----	-----	-----	-----

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Tämän lisäksi yllä oleviin lukuihin sisältyi 81 miljoonaa euroa (105) muiden Nordea-konsernin konserniyhtiöiden hallussa olevia yleiseen liikkeeseen laskettuja velkakirjoja.

Liite 31**Muut velat**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Velat arvopapereiden selvityksestä	105	35	105	35
Lyhyeksi myydyt arvopaperit	60	24	60	24
Ostovelat	14	14	7	7
Muut	2 791	2 341	2 710	2 260
Yhteensä	2 970	2 414	2 882	2 326

Liite 32**Siirtovelat ja saadut ennakot**

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Korkovelat	362	300	359	299
Muut siirtovelat	262	261	183	186
Saadut ennakot	6	1	5	0
Yhteensä	630	562	547	485

Liite 33

Varaukset

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Muut varaukset	55	54	43	40
Yhteensä	55	54	43	40

Muutokset taseessa

Konserni	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Maariski-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Vuoden alussa	-	-	54	54
Uudet varaukset	-	-	19	19
Käytetyt varaukset	-	-	-17	-17
Varausten peruutukset	-	-	-1	-1
Vuoden lopussa	-	-	55	55
Josta todennäköisesti käytetään 12 kuukauden kuluessa	-	-	19	19

Taseen ulkopuolisissa pakollisissa varauksissa oli 10 miljoonan euron varaus helmikuussa 2006 myydyin peruuttamattoman luottolupauksen tappion johdosta. Saatavakohtaisesti arvostetuista taseen ulkopuolisista eristä (mm. takaukset ja remburssit) kirjattuja arvonalentumisia oli 7 miljoonaa euroa. Ympäristöriskeihin ja kiinteistöihin liittyviä varauksia oli 3 miljoonaa euroa, josta 2 miljoonan euron arvioidaan purkautuvan vuonna 2006.

Muihin pakollisiin varauksiin sisältyi 8 miljoonan euron varaus erorahajärjestelyistä, joista 70 prosenttia käytettäneen vuonna 2006 ja 30 prosenttia vuonna 2007. Tappiollisia sopimuksia varten on tehty 8 miljoonan euron varaus. Vuokravastuita oli 7 miljoonaa euroa. Maan saastumiseen ja ympäristöriskeihin liittyviä vastuita oli 3 miljoonaa euroa. Riita-asioita ja vireillä olevia oikeudenkäyntejä varten oli kirjattu 3 miljoonan euron varaus. Muita pienempiä varauksia oli 6 miljoonaa euroa.

Emoyhtiö	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Maariski-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Vuoden alussa	-	-	40	40
Uudet varaukset	-	-	18	18
Käytetyt varaukset	-	-	-14	-14
Varausten peruutukset	-	-	-1	-1
Vuoden lopussa	-	-	43	43
Josta todennäköisesti käytetään 12 kuukauden kuluessa	-	-	17	17

Taseen ulkopuolisissa pakollisissa varauksissa oli 10 miljoonan euron varaus helmikuussa 2006 myydyin peruuttamattoman luottolupauksen tappion johdosta. Saatavakohtaisesti arvioiduista taseen ulkopuolisista eristä (mm. takaukset ja remburssit) kirjattuja arvonalentumisia oli 7 miljoonaa euroa.

Muut pakolliset varaukset sisälsivät 8 miljoonan euron varauksen erorahajärjestelyistä, joista 70 % maksetaan vuonna 2006 ja 30 % vuonna 2007. Vuokravastuita oli 7 miljoonaa euroa. Maan saastumiseen ja ympäristöriskeihin liittyvät varaukset olivat 3 miljoonaa euroa. Riitöihin ja oikeudenkäynteihin liittyvät varaukset olivat 3 miljoonaa euroa. Muita pienempiä varauksia oli 6 miljoonaa euroa.

Liite 34

Eläke-etuusvastuut

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Eläkejärjestelyt	61	64	61	64
Muut työsuhteen jälkeiset edut	-	-	-	-
Yhteensä	61	64	61	64

Eläkejärjestelmät

NPS konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä, jotka luokitellaan joko maksupohjaisiksi- tai etuuspohjaisiksi eläkejärjestelyiksi. Suomen eläkejärjestelmiin ei enää oteta uusia jäseniä, vaan uusien työntekijöiden eläkkeet perustuvat maksupohjaisiin järjestelyihin. Maksupohjaisia eläkejärjestelyjä ei kirjata taseeseen. NPS maksaa eläkemaksuja myös yleisiin lakisääteisiin eläkejärjestelmiin.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelmät

Eläkesituumusten markkina-arvo, josta on vähennetty sitoumusten katteena olevan omaisuuden arvo, kirjataan IAS 19:n mukaan taseeseen. Suurimassa osassa eläkejärjestelyistä sitoumukset on katettu eläkekassojen/-säätiöiden varoilla. Tietyt eläkejärjestelyt on kirjattu suoraan taseeseen velkeränä.

Katetut järjestelmät ¹

	Konserni	Emoyhtiö
2005		
Jäsenet	20 522	18 860
Jäsenten keski-ikä	56	56
2004		
Jäsenet	20 818	19 250
Jäsenten keski-ikä	55	55

¹ Suomen eläkekassan ja eläkesäätiön luvut on laskettu yhteen.

IAS 19:n mukaiset eläkelaskelmat ja oletukset

Ulkopuoliset vastuiden arvioitsijat laskevat tärkeimpien eläkejärjestelyjen arvot vakuutusmatemaattisten oletusten mukaan, jotka vahvistetaan kullekin konsernin eläkejärjestelylle.

Oletukset	Suomi
2005	
Laskuperustekorko	4,0%
Palkankorotukset	3,0%
Inflaatio	2,0%
Tuotto-odotus ennen veroja	5,0%
2004	
Laskuperustekorko	4,5%
Palkankorotukset	3,0%
Inflaatio	2,0%
Tuotto-odotus ennen veroja	6,0%

Omaisuuksien tuotto-odotus perustuu eri omaisuuslajien pitkän aikavälin tuotto-odotuksiin. Joukkolainojen osalta tuotto-odotus perustuu laskuperustekorkoon. Osakkeisiin ja kiinteistöihin lisätään riskipremio.

Omaisuuslajit

Omaisuuksien kokonaistuotto vuodelta 2005 oli 10 % (9). Vuoden lopussa eläkekassojen/-säätiöiden omaisuudesta 30 % (35) oli osakkeita.

Katetut eläkejärjestelyt

	2005	2004
Osakkeet	29 %	36 %
Joukkolainat	66 %	59 %
Kiinteistöt	5 %	5 %
Josta		
- Nordean osakkeet	0 %	5 %
- Nordean kiinteistöt	3 %	5 %

Liite 34**Eläke-etuusvastuut: jatk.****Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt - tase-erät**

Vuoden lopussa taseeseen kirjatut eläke-etuusvarat olivat konsernissa 53 miljoonaa euroa (50) ja eläke-etuusvastuut 61 miljoonaa euroa (64). Emoyhtiössä vuoden lopussa taseeseen kirjatut eläke-etuusvarat olivat 49 miljoonaa euroa (47) ja eläke-etuusvastuut 43 miljoonaa euroa (40).

Taseeseen kirjatut erät 31.12.

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Eläkevelvoite	869	837	802	774
Varat	828	776	766	719
Katettu osuus - ylijäämä/vaje(-)	-41	-61	-36	-55
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot(-)/tappiot	30	42	25	38
Netto	11	19	11	17
Josta				
eläke-etuusvarat	53	50	49	47
eläke-etuusvastuut	61	64	61	64
määrä, joka liittyy kattamattomiin eläkejärjestelyihin	20	22	13	14

Eläkevelvoitteen muutos ja omaisuuden arvo:

Eläkevelvoitteen muutokset

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Eläkevelvoite, 1.1.	837	830	774	766
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	8	11	7	10
Korkokulut	37	41	34	38
Maksetut eläkkeet	-42	-33	-40	-31
Järjestelyn supistaminen tai velvoitteesta vapautuminen	-2	-52	-1	-47
Takautuvaan työsuoritukseen perustuva velvoite	-	-25	-	-23
Vakuutusmatemaattiset voitot(-)/tappiot	30	65	27	61
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	1	-	1	-
Eläkevelvoite, 31.12.	869	837	802	774

Omaisuuden käyvän arvon muutokset

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Omaisuus, 1.1.	776	737	719	683
Omaisuuden tuotto-odotus	43	46	40	42
Maksetut eläkkeet	-42	-32	-40	-30
Kannatusmaksut	8	4	8	4
Vakuutusmatemaattiset voitot(-)/tappiot	43	21	35	20
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-	-	4	-
Omaisuus 31.12.	828	776	766	719
Eläke-etuusvarojen toteutunut tuotto	86	66	79	62

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kulut

Konsernin tuloslaskelmaan henkilöstökuluina kirjattujen etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvien kulujen nettomäärä oli vuoden aikana 1 miljoonaa euroa positiivinen (69 miljoonaa positiivinen). Emoyhtiössä vuonna 2005 vastaava kulu oli 0 miljoonaa (62 miljoonaa positiivinen).

Liite 34

Eläke-etuusvastuut: jatk.

Tuloslaskelmaan kirjatut etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kulut, netto

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	2004	2005	2004
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	7	11	7	10
Korkokulut	37	41	34	38
Tuotto-odotus	-43	-46	-40	-42
Kirjattu vakuutus matemaattinen voitto/tappio	0	2	-	2
Kirjatut takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	-25	-	-23
Järjestelyn supistaminen tai velvoitteesta vapautuminen	-2	-52	-1	-47
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kulut	-1	-69	0	-62

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kulujen odotetaan konsernissa nousevan 3 miljoonaan euroon vuonna 2006 ja emoyhtiössä 2 miljoonaan euroon.

Konserni ja emoyhtiö maksavat kannatusmaksuja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin 14 miljoonaa euroa vuonna 2006.

Ylin johto

Nordea Pankki Suomi Oyj:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen varamiehensä ovat kaikki Nordea Bank AB:n (publ) konserinjohtoryhmän jäseniä. Vuonna 2005 Nordea Bank AB (publ) maksoi edellä mainittujen hallintoelinten jäsenten sekä varajäsenten palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut. Nordea Bank AB (publ) laskutti nämä palkkakustannukset Nordea Pankki Suomi Oyj:ltä osana Head Office Allocation -kuluja.

Lisätietoja palkoista, lainoista ja eläkevastuista annetaan Nordea Bank AB (publ) vuosikertomuksessa.

Muut työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevat järjestelyt

Tällä hetkellä ei ole NPS:lla tällaisia järjestelyjä.

Liite 35

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004
Huonommalla etuoikeudella olevat velat, joilla on eräpäivä	1 227	1 179	1 227	1 179
Huonommalla etuoikeudella olevat velat, joilla ei ole eräpäivää	677	642	677	642
Yhteensä	1 904	1 821	1 904	1 821

Josta velat tytäryhtiöille

- - - -

Josta velat osakkuusyrityksille

- - - -

Konserniyhtiöillä ja osakkuusyrityksillä tarkoitetaan Nordea Pankki Suomi -konsernin konserniyhtiöitä ja osakkuusyrityksiä. Muille Nordea-konsernin konserniyhtiöille oli huonommalla etuoikeudella olevia velkoja 42 miljoonaa euroa (37).

Näillä veloilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla. Huonommalla etuoikeudella olevissa veloissa, joissa on eräpäivä, lainantajalla on parempi etuoikeus saada maksu kuin huonommalla etuoikeudella olevissa veloissa, joilla ei ole eräpäivää tai hybridilainoissa. Kunkin lainatyyppin kaikkialla lainantajilla on yhtäläinen oikeus saada maksu.

Konserni

Seuraavassa eritellyt 4 lainaa muodostivat 31.12.2005 yli 10 % kaikista lainoista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla.

Liikkeeseenlaskija	Liikkeeseenlaskuvuosi /eräpäivä	Nimellis- arvo	Kirjanpitoarvo milj. euroa	Kuponkikorko
Nordea Pankki Suomi Oyj	2002/2014	600	600	5,75%
Nordea Pankki Suomi Oyj ¹	2002/eräpäivätön	300	436	6,25%
Nordea Pankki Suomi Oyj	1999/2009	285	242	6,50%
Nordea Pankki Suomi Oyj ²	2002/2012	200	200	2,90%

¹ Voidaan lunastaa aikaisintaan 18.07.2014.

² Voidaan lunastaa aikaisintaan kuponkikorkon erääntyessä elokuussa 2007.

Liite 36

Oma pääoma

Konserni	Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajille kuuluva osuus						Oma pääoma yhteensä
	Miljoonaa euroa	Osakepääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Uudelleen arvostus- rahastot	Kertyneet voittovarot	Ydinpääoma yhteensä	
Oma pääoma vuoden lopussa, 31.12.2004	2 319	599	2 887	5 344	11 149	6	11 155
Tilinpäätösperiaatteiden muutokset:							
IAS 39 Rahoitusinstrumentit				-59	-59		-59
Oma pääoma vuoden alussa, 1.1.2005	2 319	599	2 887	5 285	11 090	6	11 096
Muut oman pääoman muutokset:							
Muuntokurs sierot				6	6		6
Muut muutokset			-3	1	-2		-2
Tilikauden voitto				1 104	1 104	0	1 104
Oma pääoma 31.12.2005	2 319	599	2 884	6 396	12 198	6	12 204
Oma pääoma vuoden lopussa, 31.12.2003	2 319	593	2 884	5 404	11 200		11 200
Tilinpäätösperiaatteiden muutokset:							
IAS 1 Vähemmistöosuudet					0	8	8
IAS 19 Eläkkeet				-71	-71		-71
IAS 27 / IFRS 3				-25	-25		-25
Muut avaavaan taseeseen liittyvät erät				-3	-3		-3
Oma pääoma vuoden lopussa, 31.12.2003, oikaistu	2 319	593	2 884	5 305	11 101	8	11 109
Tilinpäätösperiaatteiden muutokset:							
IAS 1 Vähemmistöosuudet					0	-4	-4
IAS 19 Eläkkeet				70	70		70
IAS 27 / IFRS 3				12	12		12
Muut avaavaan taseeseen liittyvät erät				8	8		8
Muut oman pääoman muutokset:							
Sisaryhtiöfuusio, Nordea Securities Holding Oy		6		15	21		21
Muuntokurs sierot				-9	-9		-9
Vuodelta 2003 maksetut osingot				-875	-875		-875
Muut muutokset			3	-3	0		0
Tilikauden voitto				821	821	2	823
Oma pääoma 31.12.2004, oikaistu	2 319	599	2 887	5 344	11 149	6	11 155

Liite 36 Oma pääoma: *jatk.***Emoyhtiö****Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeenomistajille kuuluva osuus**

Miljoonaa euroa	Osakepääoma ¹	Ylikurssi- rahasto	Uudelleen	Kertyneet voittovarajat	Ydin- pääoma yhteensä
			arvostus- rahastot		
Oma pääoma vuoden lopussa, 31.12.2004	2 319	599	2 848	5 288	11 054
Tilinpäätösperiaatteiden muutokset:					
IAS 39 Rahoitusinstrumentit				-51	-51
Oma pääoma vuoden alussa, 1.1.2005, oikaistu	2 319	599	2 848	5 237	11 003
Muut oman pääoman muutokset:					
Muut muutokset				0	0
Tilikauden voitto				1 062	1 062
Oma pääoma 31.12.2005	2 319	599	2 848	6 299	12 065
Oma pääoma vuoden lopussa, 31.12.2003	2 319	593	2 848	5 283	11 043
Tilinpäätösperiaatteiden muutokset:					
IAS 19 Eläkkeet				-69	-69
Oma pääoma vuoden lopussa, 31.12.2003, oikaistu	2 319	593	2 848	5 214	10 974
Tilinpäätösperiaatteiden muutokset:					
IAS 19 Eläkkeet				65	65
IAS 38 Aineettomat hyödykkeet				6	6
Muut oman pääoman muutokset:					
Sisaryhtiöfuusio, Nordea Securities Holding Oy		6		32	38
Vuodelta 2003 maksetut osingot				-875	-875
Tilikauden voitto				846	846
Oma pääoma 31.12.2004, oikaistu	2 319	599	2 848	5 288	11 054

¹ Rekisteröityjä osakkeita oli 1 030,8 miljoonaa kappaletta (1 030,8 miljoonaa 31.12.2004). Nordea Bank AB (publ) omistaa kaikki Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeet. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 2,25 euroa kappaletta. Yhtiöjärjestyksen mukaan pankin vähimmäispääoma on 850 miljoonaa euroa ja enimmäispääoma 3 400 miljoonaa euroa.

Oman pääoman eristä on esitetty kuvaus liitteessä 1 Tilinpäätösperiaatteet.

Tilikauden aikana ei ole tehty päätöksiä Nordea Pankki Suomi Oyj:n osakkeiden merkitsemiseen oikeuttavien optio-oikeuksien tai vaihtovelkakirjojen liikkeellelaskusta. Vuoden 2005 lopussa pankilla ei ollut voimassa olevia valtuutuksia osakeanteihin eikä optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskuun.

Liite 37**Omien velkojen vakuudeksi annetut vakuudet**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Omien velkojen vakuudeksi annetut vakuudet				
Saamistodistukset	8 028	3 562	8 028	3 562
Muut vakuudeksi annetut varat	136	-	136	-
Yhteensä	8 164	3 562	8 164	3 562

Yllä mainitut vakuudet liittyvät seuraaviin velkoihin ja sitoumuksiin

Muut velat ja sitoumukset	7 094	3 242	7 094	3 242
Yhteensä	7 094	3 242	7 094	3 242

Omien velkojen vakuudeksi annettuihin vakuuksiin sisältyy takaisinmaksusopimusten ja arvopaperien lainausopimusten vakuudeksi annettuja arvopapereita. Näiden sopimusten vastapuolina on sekä luottolaitoksia että yleisöä. Sopimukset ovat tyypillisesti lyhytaikaisia ja ne erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Muut vakuudeksi annetut varat liittyvät sijoitustodistukseen, jonka Nordea Pankki Suomi Oyj:n New Yorkin konttori on antanut vakuudeksi viranomaismääräysten täyttämiseksi.

Liite 38

Muut annetut vakuudet

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Muut annetut vakuudet¹				
Saamistodistukset	100	-	100	-
Yhteensä	100	-	100	-
Yllä mainitut vakuudet liittyvät seuraaviin velkoihin ja sitoumuksiin²				
Muut velat ja sitoumukset	100	-	100	-
Yhteensä	100	-	100	-

¹ Muut kuin yhtiön omien velkojen vakuudeksi annetut vakuudet. Näitä voivat olla esimerkiksi kolmannen osapuolen hyväksi tai yhtiön omien vastuusitoumusten vakuudeksi annetut vakuudet.

² Yhtiön omien sitoumusten vakuudeksi tai kolmannen osapuolen hyväksi annetut vakuudet.

Muut annetut vakuudet sisältävät sopimuksen, jonka perusteella on annettu arvopapereita lainaksi Nordea Bank Norgelle. Alkuperäinen sopimus tehtiin Christiania Bank og Kreditkassen kanssa vuonna 2001.

Liite 39

Vastuusitoumukset

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Takaukset				
Lainatakaukset	1 119	1 036	1 122	1 040
Muut takaukset	3 981	3 280	4 241	3 502
Dokumenttimaksut				
Käyttämättömät peruuttamattomat tuontiremburssit ja vahvistetut vientiremburssit	1 572	881	1 572	881
Muut vastuusitoumukset	11	6	11	6
Yhteensä	6 683	5 203	6 946	5 429

Nordea Pankki Suomi antaa tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen erilaisia takauksia pankin asiakkaiden puolesta. Lainatakaukset on annettu asiakkaille niiden muille luotto- ja eläkelaitoksille antamien sitoumuksien takauksina. Muihin takauksiin sisältyy pääasiassa kaupallisia takauksia kuten tarjoustakauksia, ennakkomaksutakauksia, takuuajan takauksia ja vientiin liittyviä takauksia. Vastuusitoumuksiin kuuluu myös käyttämättömiä peruuttamattomia tuontiremburssseja ja vahvistettuja vientiremburssseja. Nämä sopimukset kuuluvat pankin palveluihin ja tukevat asiakkaiden toimintaa. Takauksia ja remburssseja pidetään taseen ulkopuolisina erinä, ellei niistä ole tarpeen tehdä varausta todennäköisen luottotappion varalta.

Liite 40

Sitoumukset

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Tulevat maksusitoumukset	10	518	10	518
Muut korko-, osake- ja valuuttajohdannaiset	1 959 983	1 412 700	1 959 983	1 412 716
Luottolupaukset	5 868	4 671	4 463	3 471
Hyväksytyjen luottolimiittien käyttämätön osuus	6 905	5 663	6 908	5 664
Muut sitoumukset	779	688	334	282
Yhteensä	1 973 545	1 424 240	1 971 698	1 422 651

Liite 41

Rahoitusinstrumenttien luokittelu

Konserni

Miljoonaa euroa

31.12.2005

Rahoitusvarat	Luotot ja muut saamiset	Eräpäivään saakka pidettävät	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	Suojaus-tarkoituksessa tehdyt johdannais-sopimukset	Myytävissä olevat	Yhteensä
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	1 756	-	-	-	-	-	1 756
Valtion velkasitoumukset ja keskuspankki rahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	-	-	3 072	-	-	-	3 072
Saamiset luottolaitoksilta	39 295	-	463	-	-	-	39 758
Luotot yleisölle	44 920	-	-	-	-	-	44 920
Korolliset arvopaperit	-	-	173	808	-	-	981
Johdannaissopimukset	-	-	27 782	-	383	-	28 165
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	70	-	-	-	-	-	70
Osakkeet	-	-	312	4	-	-	316
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	282	-	-	-	-	-	282
Muut varat	1 738	-	-	-	-	-	1 738
Yhteensä	88 061	-	31 802	812	383	-	121 058

Rahoitusvelat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat	Suojaus-tarkoituksessa tehdyt johdannais-sopimukset	Muut rahoitusvelat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	7	-	-	21 212	21 219
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	-	-	-	35 012	35 012
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 610	-	-	19 820	21 430
Johdannaissopimukset	27 784	-	286	-	28 070
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	-	-	-	43	43
Muut velat	-	-	-	2 963	2 963
Siirtovelat ja saadut ennakot	-	-	-	368	368
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	1 904	1 904
Yhteensä	29 401	-	286	81 322	111 009

Liite 41

Rahoitusinstrumenttien luokittelu: jatk.

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa

31.12.2005

	Luotot ja muut saamiset	Eräpäivään saakka pidettävät	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat varat	Suojaus- tarkoituksessa tehdyt johdannais- sopimukset	Myytävässä olevat	Yhteensä
Rahoitusvarat							
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	1 756	-	-	-	-	-	1 756
Valtion velkasitoumukset ja keskuspankkirahoi- tukseen oikeuttavat arvopaperit	-	-	3 072	-	-	-	3 072
Saamiset luottolaitoksilta	43 482	-	463	-	-	-	43 945
Luotot yleisölle	41 566	-	-	-	-	-	41 566
Korolliset arvopaperit	-	-	172	808	-	-	980
Johdannaissopimukset	-	-	27 782	-	383	-	28 165
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	70	-	-	-	-	-	70
Osakkeet	-	-	313	3	-	-	316
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	289	-	-	-	-	-	289
Muut varat	1 780	-	-	-	-	-	1 780
Yhteensä	88 943	-	31 802	811	383	-	121 939

	Kaupankäynti- tarkoitukses- sa pidettävät	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat velat	Suojaus- tarkoituksessa tehdyt johdannais- sopimukset	Muut rahoitusvelat	Yhteensä
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	-	7	-	21 175	21 182
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	-	-	-	35 034	35 034
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 610	-	-	19 825	21 435
Johdannaissopimukset	27 784	-	286	-	28 070
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	-	-	-	43	43
Muut velat	-	-	-	2 873	2 873
Siirtovelat ja saadut ennakot	-	-	-	364	364
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	1 904	1 904
Yhteensä	29 401	-	286	81 218	110 905

Luotot ja muut saamiset, jotka on alun perin määritetty arvostetavaksi käypään arvoon tuloslaskelman kautta

	Konserni		Emoyhtiö	
	31.12. 2005	31.12. 2004	31.12. 2005	31.12. 2004
Miljoonaa euroa				
Kirjanpitoarvo	-	-	-	-
Maksimi luottoriski	-	-	-	-
Luottoriskin poistamiseksi tehtyjen luottojohdannaisten kirjanpitoarvo	-	-	-	-

Liite 41**Rahoitusinstrumenttien luokittelu: jatk.****Luottoriskin muutoksista aiheutuneet käyvän arvon muutokset**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	Kumulatiivinen muutos alunperin määritellystä käyvistä arvosta	2005	Kumulatiivinen muutos alunperin määritellystä käyvistä arvosta
Lainat ja muut saamiset	-	-	-	-
Luottojohdannaiset	-	-	-	-

Rahoitusvarat, jotka on alun perin määritetty arvostettavaksi käypään arvoon tulosvaikutteisesti**Luottoriskin muutoksista aiheutuneet käyvän arvon muutokset**

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2005	Kumulatiivinen muutos alunperin määritellystä käyvistä arvosta	2005	Kumulatiivinen muutos alunperin määritellystä käyvistä arvosta
Rahoitusvarat arvostettuna käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-

Kirjanpitoarvon ja eräpäivänä maksettavan arvon vertailu

Miljoonaa euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	Kirjanpitoarvo	Eräpäivänä maksettava määrä	Kirjanpitoarvo	Eräpäivänä maksettava määrä
Rahoitusvarat arvostettuna käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-

Rahoitusvelkojen uudelleenluokittelu

Mitään uudelleenluokituksia ei ole tehty.

Voitot/tappiot tuloslaskelmaan kirjatusta rahoitusinstrumenteista, netto

Miljoonaa euroa	Konserni	Emoyhtiö
	2005	2005
Rahoitusvarat, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1	1
Kaupankäyntitarkoituksessa pidetyt rahoitusvarat	92	92
Rahoitusvarat suojauslaskennasta	1	1
Muut IAS 39 kuulumattomat erät	207	206
Yhteensä	301	300

Liite 42

Varojen ja velkojen käypä arvo

Miljoonaa euroa	31.12.2005		31.12.2004	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Konserni				
Vastaavaa				
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	1 756	1 756	1 687	1 687
Valtion velkasitoumukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	3 072	3 072	3 034	3 034
Saamiset luottolaitoksilta	39 758	39 754	36 029	36 092
Luotot yleisölle	46 264	46 186	39 819	40 230
Korolliset arvopaperit	981	981	712	712
Osakkeet	316	316	216	216
Johdannaissopimukset	28 165	28 165	26 427	26 502
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	70	-	-	-
Osakkuusyritysten osakkeet	214	214	176	176
Tytäryhtiöosakkeet	-	-	4	4
Aineettomat hyödykkeet	17	17	20	20
Aineelliset hyödykkeet	78	78	153	153
Sijoituskiinteistöt	39	39	33	33
Laskennalliset verosaamiset	766	766	443	443
Versaamiset	6	6	6	6
Eläke-etuussaamiset	53	53	50	50
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	413	413	511	511
Muut varat	1 743	1 744	1 597	1 595
Vastaavaa yhteensä	123 711	123 560	110 917	111 464
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat				
Velat luottolaitoksille	21 219	21 213	17 976	18 036
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	35 092	34 958	31 675	31 820
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21 430	21 365	18 575	18 784
Johdannaissopimukset	28 069	28 069	26 594	26 646
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	43	-	-	-
Verovelat	20	20	11	11
Muut velat	2 970	2 971	2 414	2 414
Siirtovelat ja saadut ennakot	630	630	562	562
Laskennalliset verovelat	14	14	16	16
Varaukset	55	55	54	54
Eläke-etuusvastuut	61	61	64	64
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 904	1 944	1 821	1 821
Velat yhteensä	111 507	111 300	99 762	100 228

Liite 42

Varojen ja velkojen käypä arvo: jatk

Emoyhtiö	31.12.2005		31.12.2004	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Miljoonaa euroa				
Vastaavaa				
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	1 756	1 756	1 687	1 687
Valtion velkasitoumukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	3 072	3 072	3 034	3 034
Saamiset luottolaitoksilta	43 945	43 941	39 958	40 020
Luotot yleisölle	41 566	41 489	35 387	35 797
Korolliset arvopaperit	979	979	712	712
Osakkeet	316	316	215	215
Johdannaissopimukset	28 165	28 165	26 428	26 502
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	70	-	-	-
Osakkuusyritysten osakkeet	132	132	110	110
Tytäryhtiöosakkeet	325	325	334	334
Aineettomat hyödykkeet	18	18	18	18
Aineelliset hyödykkeet	45	45	45	45
Sijoituskiinteistöt	8	8	5	5
Laskennalliset verosaamiset	760	760	441	441
Versaamiset	-	-	2	2
Eläke-etuusvarats	49	49	47	47
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	369	369	458	458
Muut varat	1 785	1 785	1 727	1 728
Vastaavaa yhteensä	123 360	123 209	110 608	111 155
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat				
Velat luottolaitoksille	21 181	21 176	17 948	18 008
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	35 113	34 979	31 689	31 835
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21 435	21 369	18 580	18 789
Johdannaissopimukset	28 069	28 069	26 594	26 646
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	43	-	-	-
Verovelat	17	17	7	7
Muut velat	2 882	2 881	2 326	2 325
Siirtovelat ja saadut ennakot	547	547	485	485
Varaukset	43	43	40	40
Eläke-etuusvastuut	61	61	64	64
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 904	1 944	1 821	1 821
Velat yhteensä	111 295	111 086	99 554	100 020

Rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen käypä arvo

Vaikutus, joka syntyy tuloslaskelmaan siitä, että rahoitusvaroja ja rahoitusvelkoja on arvostettu sellaisilla arvostusmenetelmillä, jotka eivät täysin perustu markkinahavaintojen mukaisiin oletuksiin

Kokonaisvaikutus tuloslaskelmaan siitä, että rahoitusvaroja ja rahoitusvelkoja on arvostettu sellaisilla arvostusmenetelmillä, jotka eivät täysin perustu markkinahavaintojen mukaisiin oletuksiin, oli NPS-konsernissa -15 miljoonaa euroa.

Emoyhtiössä tämä vaikutus oli -15 miljoonaa euroa.

Liite 42**Varojen ja velkojen käypä arv: *jatk.*****Arvostusmenetelmien mukainen ero kauppahinnan ja käyvän arvon välillä, jota ei ole vielä tuloutettu**

	Konserni	Emoyhtiö
	31.12. 2005	31.12. 2005
Miljoonaa euroa		
Vuoden alussa	-12	-12
Myöhemmin tuloutettavat	-31	-31
Tilikauden aikana tuloutetut	16	16
Vuoden lopussa	-27	-27

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon arviointi

Taseessa olevat rahoitusvarat ja rahoitusvelat arvostetaan yleensä niiden käypään arvoon lukuun ottamatta lainoja ja saamisia, yleisön talletuksia ja muita velkoja yleisölle sekä liikkeeseen laskettuja arvopapereita.

Lainojen ja saamisten, yleisön talletusten ja muiden yleisölle olevien velkojen sekä liikkeeseen laskettujen arvopapereiden kirjanpitoarvoa on oikaistu kiinteäkorkoiselle jaksolle lasketulla arvolla. Siten on saatu yllä olevassa taulukossa esitetyt käyvät arvot. Kiinteäkorkoisen korkojakson arvo on laskettu asianomaisten markkinakorkojen muutosten perusteella. Käytetyt diskonttorot perustuvat kunkin korkojakson voimassa oleviin markkina-korkoihin.

Lyhytaikaisten rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen käypänä arvona pidetään niiden kirjanpitoarvoa.

Lisätietoa sellaisten tase-erien arvostuksesta, jotka normaalisti arvostetaan käypään arvoon, on esitetty liitteessä 1.

Liite 43**Valuuttamääräiset varat ja velat****Konserni**

Miljoonaa euroa

31.12.2005

	EUR	SEK	DKK	NOK	USD	Muut	Yhteensä
Vastaavaa							
Valtion velkasitoumukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	3 072	-	-	-	-	-	3 072
Saamiset luottolaitoksilta	18 155	3 987	4 628	512	11 391	1 085	39 758
Luotot yleisölle	40 385	170	28	57	3 668	1 956	46 264
Korolliset arvopaperit	269	110	1	-	590	11	981
Muut varat	23 535	1 884	1 109	1 501	4 521	1 086	33 636
Vastaavaa yhteensä	85 416	6 151	5 766	2 070	20 170	4 138	123 711

Vastattavaa

Velat luottolaitoksille	6 067	272	123	207	12 727	1 823	21 219
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	30 256	122	18	32	3 304	1 360	35 092
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 900	280	16	319	6 304	6 611	21 430
Varaukset	38	-	-	-	14	3	55
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	799	-	-	-	597	508	1 904
Muut velat ja oma pääoma	33 004	1 929	1 136	1 539	5 156	1 247	44 011
Vastattavaa yhteensä	78 064	2 603	1 293	2 097	28 102	11 552	123 711

Erät, joita ei ole kirjattu taseeseen

	-	-	-	-	-	-	-
Valuuttamääräinen nettopositio	7 352	3 548	4 473	-27	-7 932	-7 414	0

Emoyhtiö

Miljoonaa euroa

31.12.2005

	EUR	SEK	DKK	NOK	USD	Muut	Yhteensä
Vastaavaa							
Valtion velkasitoumukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	3 072	-	-	-	-	-	3 072
Saamiset luottolaitoksilta	22 342	3 987	4 628	512	11 391	1 085	43 945
Luotot yleisölle	35 687	170	28	57	3 668	1 956	41 566
Korolliset arvopaperit	267	110	1	-	590	11	979
Muut varat	23 696	1 884	1 109	1 501	4 521	1 087	33 798
Vastaavaa yhteensä	85 064	6 151	5 766	2 070	20 170	4 139	123 360

Vastattavaa

Velat luottolaitoksille	6 029	272	123	207	12 727	1 823	21 181
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	30 277	122	18	32	3 304	1 360	35 113
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 905	280	16	319	6 304	6 611	21 435
Varaukset	26	-	-	-	14	3	43
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	799	-	-	-	597	508	1 904
Muut velat ja oma pääoma	32 676	1 929	1 137	1 539	5 156	1 247	43 684
Vastattavaa yhteensä	77 712	2 603	1 294	2 097	28 102	11 552	123 360

Erät, joita ei ole kirjattu taseeseen

	-	-	-	-	-	-	-
Valuuttamääräinen nettopositio	7 352	3 548	4 472	-27	-7 932	-7 413	0

Liite 44
Suojauslaskenta

Käyvän arvon suojaukset

Suojausinstrumenttien ja suojattujen erojen nettovoitot/-tappiot

	Konserni	Emoyhtiö
Miljoonaa euroa	2005	2005
Voitot/tappiot suojausinstrumenteista, netto	-45	-45
Voitot/tappiot suojatuista eristä, netto	46	46
Yhteensä	1	1

Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset

Varat	Konserni	Emoyhtiö
Miljoonaa euroa	31.12 2005	31.12 2005
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	55	55
Muutokset vuoden aikana	15	15
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	70	70

Velat	Konserni	Emoyhtiö
Miljoonaa euroa	31.12 2005	31.12 2005
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	73	73
Muutokset vuoden aikana	-30	-30
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	43	43

Liite 45**Toiselle osapuolelle siirrettyihin omaisuuseriin säilyvä intressi ja omaisuuseriin liittyvät velat**

	Konserni	Emoyhtiö
	31.12.	31.12.
Toiselle osapuolelle siirrettyihin omaisuuseriin säilyvä intressi		
Miljoonaa euroa	2005	2005
Arvopaperien lainaksiantosopimukset		
Osakkeet	100	100
Muut	0	0
Yhteensä	100	100

Omaisuus kirjataan edelleen taseeseen, sillä sen käyvässä arvossa tapahtuvat muutokset vaikuttavat edelleen NPS:ään.

	Konserni	Emoyhtiö
	31.12.	31.12.
Omaisuteen liittyvät velat		
Miljoonaa euroa	2005	2005
Takaisinostosopimukset		
Velat luottolaitoksille	7	7
Yhteensä	7	7

Hankitut vakuudet, jotka voidaan myydä tai asettaa uudelleen vakuudeksi

NPS saa käänteisten takaisinostosopimusten ja arvopaperien lainaksiottosopimusten perusteella omistukseensa sellaisia vakuuksia, joita sopimusehtojen mukaisesti voidaan myydä tai asettaa uudelleen vakuudeksi.

	Konserni	Emoyhtiö
	31.12.	31.12.
Miljoonaa euroa	2005	2005
Käänteiset takaisinostosopimukset		
Saadut vakuudet, jotka voidaan myydä tai asettaa uudelleen vakuudeksi	463	463
<i>josta myyty tai asetettu uudelleen vakuudeksi</i>	<i>463</i>	<i>463</i>
Yhteensä	463	463

Liite 46**Fuusiot, myynnit ja purut**

Vuoden 2005 aikana fuusioidut tytäryritykset	Toimiala	Varat yhteensä miljoonaa euroa	Tilikauden voitto/tappio pankkikonsernin luvuissa
Merita Systems Oy	Muu palveluyritys	0	-
Vuoden 2005 aikana fuusioidut muut tytäryritykset	Yhtiöiden lukumäärä		Tilikauden voitto/tappio pankkikonsernin luvuissa
Kiinteistöyhtiöt	3	3	-
Muut yhtiöt	10	1	-
Vuoden 2005 aikana myydyt tytäryritykset	Toimiala		Tilikauden voitto/tappio pankkikonsernin luvuissa
Nordea Capital Oy	Rahoitustoiminta	4	1
Vuoden 2005 aikana myydyt muut tytäryritykset	Yhtiöiden lukumäärä		Tilikauden voitto/tappio pankkikonsernin luvuissa
Kiinteistöyhtiöt	3	9	-
Muut yhtiöt	1	0	-
Vuoden 2005 aikana lopetetut tytäryritykset	Toimiala		Tilikauden voitto/tappio pankkikonsernin luvuissa
Nordea Finance (UK) Ltd	Rahoitustoiminta	0	-
American Scandinavian Banking Corporation	Pankki	0	-
Vuoden 2005 aikana lopetetut osakkuusyrietykset	Toimiala		Tilikauden voitto/tappio pankkikonsernin luvuissa
Toimiraha Oy	Rahoitustoiminta	2	-

Voitonjakoehdotus

Tilivuoden tulos ja sen käsittely

Konsernin voitonjakokelpoinen oma pääoma oli 9 244 miljoonaa euroa 31.12.2005. Emoyhtiön voitonjakokelpoinen oma pääoma 31.12.2005 oli 9 147 miljoonaa euroa, joka muodostui seuraavasti:

- tilikauden voitto	1 061 620 642,09 euroa
- muu vapaa oma pääoma	<u>8 085 738 560,06 euroa</u>
	9 147 359 202,15 euroa

Ehdotamme, että:

1. osinkoa ei jaeta,
2. yleishyödyllisiin tarkoituksiin varataan 200 000,00 euroa
3. tilikauden voitosta jätetään voittovarojen tilille 1 061 420 642,09 euroa, jolloin käyttämättömiksi voittovaroiksi mukaan lukien aikaisempien tilivuosien voitto jää yhteensä 9 147 159 202,15 euroa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset:

Helsinki, 28. helmikuuta 2006

Lars G Nordström

Christian Clausen

Carl-Johan Granvik

Arne Liljedahl

Markku Pohjola

Tom Ruud

Peter Schütze

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsinki, 28. helmikuuta 2006

KPMG Oy Ab

Mauri Palvi
KHT

Tilintarkastuskertomus

Nordea Pankki Suomi Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Nordea Pankki Suomi Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2005. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä sekä emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpidon sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta luottolaitoslain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Tilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen IFRS-standardien ja kirjanpitolain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelma ja tase voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, hallituksen muille jäsenille ja varajäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 28. helmikuuta 2006

KPMG OY AB

Mauri Palvi
KHT

Johto ja tilintarkastajat

Hallitus

Nordea Pankki Suomi Oyj:n hallitukseen kuuluu Nordean konsernijohtaja Lars G Nordström sekä kuusi jäsentä ja yksi varajäsen.

Nordea Pankki Suomi Oyj:n toimitusjohtaja on Markku Pohjola. Hänen varamiehenään toimii Carl-Johan Granvik.

Hallitus 31. joulukuuta 2005

Lars G Nordström

Syntynyt 1943. Nordean konsernijohtaja. Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2002. Jäsen vuodesta 1998.

Christian Clausen

Syntynyt 1955. Nordean varallisuudenhoito ja henkivakuutus -liiketoiminta-alueen johtaja. Jäsen vuodesta 2002.

Carl-Johan Granvik

Syntynyt 1949. Nordean luotonannon ja riskienhallinnan johtaja ja riskijohtaja. Jäsen vuodesta 1995.

Arne Liljedahl

Syntynyt 1950. Hallituksen varapuheenjohtaja. Nordea-konsernin talousjohtaja ja tuki- ja palvelutoimintojen johtaja. Jäsen vuodesta 1998.

Tilintarkastajat

Nordea Pankki Suomi Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan yhtiölle tilintarkastajan, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö.

Markku Pohjola

Syntynyt 1948. Nordea Pankki Suomi Oyj:n toimitusjohtaja. Nordean varakonsernijohtaja ja konsernipro-
sessit- ja teknologia -toiminnon johtaja. Jäsen vuodesta 1994.

Tom Ruud

Syntynyt 1950. Nordean suuret yritys- ja yhteisö-
asiakkaat -liiketoiminta-alueen johtaja. Jäsen vuodesta 2002.

Peter Schütze

Syntynyt 1948. Nordean vähittäispankin johtaja. Jäsen vuodesta 2002.

Varajäsen

Jakob Grinbaum

Syntynyt 1949. Nordean varainhallinnan johtaja. Varajäsen vuodesta 2002

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab

Päävastuullinen tilintarkastaja

Mauri Palvi

KHT

Nordea Pankki Suomi Oyj

Aleksanterinkatu 36 B, Helsinki

FI-00020 NORDEA

Puh. +358 9 1651

Faksi +358 9 165 54500

www.nordea.fi